รายงาน

Training Course on Broadcasting Technologies & Policy

Bangkok Session on 28 – 29 -30 May 2013 & Barcelona, Spain Session 21 – 25 Oct 2013

สารบัญ

1. The Training Course on Broadcasting Technologies & Policy
   Bangkok Session 28 – 29 – 30 May 2013
2. The Training Course on Broadcasting Technologies & Policy
   Barcelona , Spain Session 21– 25 Oct 2013

Agenda

The Training Course on Broadcasting Technologies & Policy
Bangkok Session 28 – 29 – 30th May 2013
Duang Kamol Room
The Sukosul Hotel

May 28, 2013	**Theme: Evolution of media policy**	
9:00 – 10 :15	Opening ceremony by Chairman of Brocasting Commission	Col. Dr. Natee Sukonrat
10:15 – 10:30	Coffee Break	
10:30 – 12 :30	Audiovisual Media Generations: from Spectrum Scarcity to Digital Opulence.	Prof. Joan Barata
12:30 – 13:30	Lunch Break	
13.30 – 15:00	The Role of the State in Media Policies from the 50s Until Nowadays.	Prof. Joan Barata
15:00 – 15:15	Coffee Break	
15:15 – 16:30	Public service broadcasting in a digital and liberalized context.	Prof. Catherine Coyer

May 29, 2013	**Theme: Digital media policies**	
9:30 – 10:30	Communication policies and DTT transitions	Prof. Joan Barata
10:30 – 10:45	Coffee Break	
10:45 -12:15	Licensing procedures: allocation systems, licensing criteria and the role of the regulator.	Prof. Joan Barata
12:15 – 13:15	Lunch Break	
13:45 – 15:00	Challenges of the digitalization of radio services: from DAB to Hybrid Radio and IP Radio	Prof. Joan Barata
15:00 – 15:15	Coffee Break	
15:15 – 16:30	Protection of pluralism: criteria and instruments	Prof. Catherine Coyer

May 30, 2013	**Theme: Diversity in the media**	
9:30 – 10:30	Community broadcasting: notion and comparative examples	Prof. Catherine Coyer
10:30 – 10:45	Coffee Break	
10:45 -12:15	Community broadcasting policies	Prof. Catherine Coyer
12:15 – 13:15	Lunch Break	
13:45 – 15:00	Tutorial	Prof. Joan Barata
15:00 – 15:15	Coffee Break	
15:15 – 16:30	Exam	Prof. Jaon Barata

Lecturers's bio

Prof. Joan Barata is a Professor of Communication Law and Vice Dean of International Relations at Blanquerna Communication School (Universitat Ramon Llull, Barcelona). He was a Professor at the University of Barcelona (2001-2005), the Open University of Catalonia (since 1997) and the Universitat PompeuFabra (2010-2011), as well as visiting scholar at the University of Bologna (Italy) (2003) and the Benjamin N. Cardozo School of Law (New York) (2003-2004).

His writings and research interests include topics such as freedom of expression, media regulation, public service broadcasting and poltical and legal media transitions. He has provided assistance to several institutions and organizations regarding these issues in countries such as Thailand, Morocco, Tunisia, Lebanon, Jordan, Albania, Hungary, Dominican Republic, Colombia and the United States. In particular, his recent writings on Tunisia have been commissioned by Internews. He has been Head of President's Cabinet (2005-2009) and Secretary General of the Catalonia Audiovisual Council (2009-2011). He has also provided assistance to the OSCE (2004) and the Council of Europe (2012 and 2013).

Lecturers' bio

Dr. Catherine Coyer

Executive Director, Center for Media and Communication Studies, Central European University

Kate Coyer is the Executive Director of the Center for Media and Communication Studies at CEU, and teaches in the Department of Public Policy at CEU. Previously, she held a Postdoctoral Research Fellowship with the Annenberg School for Communication at the University of Pennsylvania. Kate has also taught at the University of California, Berkeley, and Goldsmiths College, University of London, where she received her PhD. Kate's current projects include media policy research in Hungary, a comparative study of community broadcasting practices and policies in Europe, and work around online free expression. She is an advisor for the Community Media Forum Europe, co-organizer of a summer institute on civil society and communication policy advocacy, and regularly lectures and convenes workshops in the field. Besides her academic work, Kate has been producing radio programs and organizing media campaigns for the past twenty years and has helped build community radio stations with the Prometheus Radio Project.

วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖

หัวข้อหลัก Theme วิวัฒนาการของนโยบายสื่อ

หัวข้อย่อย ๑ ยุคของสื่อโสตทัศน์ ๑.: จากยุคขาดแคลนคลื่นความถี่สู่ยุคแห่งความมั่งคั่งของโลกดิจิตอล Audiovisual Media Generations: from Spectrum Scarcity to Digital Opulence

๑ หัวข้อ ๑.: วิวัฒนาการของนโยบายสื่อ Evolution of media policy

๑.๑.๑ ยุคของสื่อวิทยุและโทรทัศน์ จากยุคที่ขาดแคลนคลื่นความถี่มาสู่ยุคดิจิตอล(Audiovisual Media Generations: from Spectrum Scarcity to Digital Opulence) โดย Professor Joan Barata

วิวัฒนาการของการให้บริการสื่อวิทยุและโทรทัศน์นั้น มีการพัฒนามาตั้งแต่ยุคที่ขาดแคลนคลื่นความถี่จนมาสู่ยุคดิจิตอล โดยแบ่งออกเป็น ๓ ยุค คือ

ยุคที่ ๑ เป็นยุคที่สื่อวิทยุและโทรทัศน์เป็นของรัฐและมีขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะเท่านั้น

ยุคที่ ๒ เป็นยุคที่เริ่มมีเทคโนโลยีใหม่ๆ และช่องรายการที่เพิ่มมากขึ้น โดยสื่อมีขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะและผลประโยชน์ทางธุรกิจ

ยุคที่ ๓ เป็นยุคที่มีรายการที่สนองความต้องการของผู้ชม โดยผู้ชมสามารถเลือกชมผ่านทีวีดาวเทียมหรือเคเบิ้ลทีวี และมีการบริการของสื่อที่หลายหลายมากขึ้น

นอกจากนี้ เนื้อหารายการยังมีการพัฒนาจากเดิมโดยผลิตขึ้นมาเพื่อดึงดูดความสนใจจากคนหมู่มากทั่วโลก และมีการนำเสนอผ่านทางโลกออนไลน์

๑.๑.๒ นโยบายของสื่อ ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๐ จนถึงปัจจุบัน (Media Policies from the 50s until Nowadays) ความเป็นอิสระของการให้บริการสื่อวิทยุและโทรทัศน์ในยุโรป เริ่มตั้งแต่ ปี ค.ศ. ๑๙๘๐ เนื่องจากความกดดันจากบริษัทผลิตสื่อ การตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และอื่นๆ แต่ไม่ได้ให้การแข่งขันโดยเสรีอย่างเต็มที่ ต่อมาความก้าวหน้าของเทคโนโลยีใหม่ๆ ระบบดิจิตอล และความเป็นอิสระของการสื่อสารทำให้การให้บริการสื่อวิทยุและโทรทัศน์มีความเป็นอิสระอย่างเต็มที่

๑.๑.๓ การกระจายเสียงเพื่อบริการสาธารณะ ในระบบดิจิตอลและความเป็นอิสระของเนื้อหา (Public Service broadcasting in a digital and liberalized context)

การกระจายเสียงเพื่อบริการสาธารณะ เป็นการดำเนินการเพื่อสาธารณะ ไม่ใช่เพื่อค้ากำไรทางธุรกิจ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและโปร่งใส มีการให้บริการรายการที่หลากหลายเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและสังคม เช่น รายการที่ให้ความรู้ การศึกษา และความบันเทิงที่มีประโยชน์ต่อสังคม นอกจากนี้ แหล่งเงินทุนของกิจการบริการสาธารณะมาจากรัฐหรือค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

๑ หัวข้อ ๒.: นโยบายสื่อในระบบดิจิตอล (Digital media policies)

๑.๒.๑ นโยบายการสื่อสารและการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ระบบดิจิตอล(Communication policies and DTT transition)

โทรทัศน์ระบบดิจิตอลเป็นเพียงส่วนหนึ่งของสื่อในระบบดิจิตอล รูปแบบพื้นฐานของการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบดิจิตอลในยุโรปนั้น ในช่วงการเปลี่ยนแปลงโทรทัศน์ไปสู่ระบบดิจิตอลจะมีการออกอากาศแบบคู่ขนานทั้งระบบอนาล็อคและระบบดิจิตอลไปพร้อมกัน มีการให้ข้อมูลแก่สาธารณะเกี่ยวกับระบบดิจิตอล และสนับสนุนประชาชนที่มีรายได้ต่ำ

๑.๒.๒ การอนุญาต : กระบวนการ หลักเกณฑ์ และบทบาทของผู้ควบคุม (Licensing: procedures, criteria and the role of the regulator)

กระบวนการให้ใบอนุญาตแก่กิจการกระจายเสียงเพื่อบริการทางธุรกิจ มี ๒ วิธี คือ วิธีประมูล (Auction) และวิธีเปรียบเทียบ (Beauty contest) ผู้สอนเห็นว่าวิธีเปรียบเทียบ (Beauty contest) ดีกว่าวิธีการประมูล (Auction) เพราะจะต้องมีการประเมินผู้แข่งขัน โดยจะต้องมีการพิจารณา ๓ ส่วน คือ เทคโนโลยี การเงิน และเนื้อหารายการของผู้ขอใบอนุญาต โดยการพิจารณาจะต้องมีความชัดเจนและโปร่งใสเป็นที่ตั้งด้วย

๑.๒.๓ กิจการวิทยุกระจายเสียงระบบดิจิตอล : การเปลี่ยนผ่านจากวิทยุระบบอนาล็อคไปสู่การฟังวิทยุผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Digital radio broadcasting: moving from analog to IP)

สิ่งรองรับสำหรับวิทยุระบบดิจิตอลของผู้บริโภค ได้แก่ เครื่องวิทยุระบบดิจิตอลที่อยู่ในบ้านหรือในรถ เครื่องโทรทัศน์ระบบดิจิตอล และผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ การเปลี่ยนผ่านจะต้องเผชิญกับความคิดเห็นของทั้งผู้บริโภคและผู้ประกอบกิจการ

๑.๒.๔ ความคุ้มครองความแตกต่างกันของสื่อ : หลักเกณฑ์และเครื่องมือ (Protection of pluralism: criteria and instrument)

ความแตกต่างกันของสื่อนั้นมาจาก ความหลากหลายของเจ้าของผู้ประกอบกิจการ ความหลายหลายของความคิดเห็น การมีการบริการกระจายเสียง ๓ ประเภท คือ บริการสาธารณะ บริการทางธุรกิจ และบริการชุมชน และความเป็นอิสระของสื่อมวลชน

หัวข้อ ๓: ความหลายหลายในสื่อ (Diversity in the media)

๑.๓.๑ แนวความคิดการกระจายเสียงเพื่อบริการชุมชน (Community broadcasting in concept)

อันดับแรกจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดหลักของวิทยุชุมชนเสียก่อน ในทางทฤษฎีมีการกล่าวถึงวิทยุชุมชนอยากหลากหลาย เช่น Jesus Martin-Barbero นิยามว่า วิทยุชุมชนทำให้เกิดการกระจายตัวของวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งยังใช้เป็นเครื่องมือในการฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่นภายในการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคโลกาภิวัฒน์ และในทางปฏิบัติวิทยุชมชน เป็นเครื่องมือหนึ่งของ Media democracy และ Media Pluralism ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อสื่อทั่วโลก และใช้เป็นพื้นที่สาธารณะในการแสดงออก ทำให้ผู้รับสื่อผันตัวมาเป็นผู้ผลิตสื่อ ทั้งเป็นสามารถเข้าถึงความต้องการของชนกลุ่มน้อยได้ ใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการศึกษาและพัฒนากลุ่มคนในพื้นที่แม้แต่องค์กรสหประชาชาติ (UN) ก็ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ โดยในการประชุมการสื่อสารเพื่อการพัฒนาได้พิจารณาในประเด็นดังกล่าวนี้ โดยเห็นว่า รัฐบาลควรมีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้เกิดสิทธิเสรีภาพในการแสดงความเห็นที่หลากหลาย รวมถึงการรับรู้บทบาทที่เฉพาะเจาะจงและมีความสำคัญของสื่อในชุมชนเพื่อการเข้าถึงการสื่อสารของกลุ่มชายขอบ

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งได้รับการรับรองและประกาศโดยข้อมติสมัชชาสหประชาชาติ ข้อ ๑๙ “ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก สิทธินี้รวมถึงเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็นโดยปราศจากการแทรงแซง และสามารถรับสื่อและส่งสื่อโดยที่ไม่มีการปิดกั้น”

UNESCO ได้นิยามชุมชนสื่อไว้ว่า จะต้องเป็นสื่อที่ผลิตในชุมชน เพื่อชุมชน เกี่ยวกับชุมชน และผลิตโดยชุมชน ลักษณะของสื่อชุมชน จะต้องเป็นสื่อที่ไม่แสดงหากำไร และจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่ใช่มืออาชีพ โดยจะต้องดำเนินการจากบุคคลในชุนชนที่อาสาทำงานในด้านสื่อ จะต้องเป็นรายการที่เหมาะสมกับชุมชน มีความเป็นอิสระจากผลประโยชน์ด้านการค้าและรัฐบาล การตัดสินใจในเรื่องใดๆ ที่เกี่ยวกับสื่อชุมชนจะต้องเปิดกว้างและโปร่งใส

๑.๓.๒ นโยบายการกระจายเสียงเพื่อบริการชุมชน (Community broadcasting in policy)

การกำหนดนโยบายและกฎหมายด้านการกระจายเสียงชุมชนนั้น จะต้องพิจารณาหลายปัจจัย เช่น นโยบายนั้นจะต้องเป็นนโยบายที่ส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมเข้มแข็ง อยู่ภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อปกป้องเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชน การกำกับดูแลจะต้องมีความเป็นอิสระและมีความโปร่งใส

๑. <u>การให้บริการโสตทัศน์ในยุคแรก (1st Generation of audiovisual services)</u>

จุดเริ่มต้นของบริการโสตทัศน์ หรือ Audiovisual services ในยุคแรกนั้นเริ่มมีตั้งแต่ปี ๒๐๐๒ โดย Galperin and Bar ซึ่งได้ตระหนักถึงทรัพยากรที่เริ่มขาดแคลนกล่าวคือ คลื่นความถี่วิทยุที่ใช้ในระบบอนาล็อคไม่เพียงพอ ซึ่งแนวความคิดในการให้บริการผ่านสื่อโสตทัศน์ในยุคแรกเริ่มนั้นมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนคือ

เพื่อประโยชน์สาธารณะ ในส่วนของ การประกอบกิจการในยุคแรกเริ่มมีลักษณะการประกอบกิจการที่แตกต่างกันระหว่างประเทศในทวีปยุโรป และทวีปสหรัฐอเมริกา ดังนี้

- ประเทศส่วนใหญ่ในทวีปยุโรป มีลักษณะที่เป็นการผูกขาด (มีรายใหญ่รายเดียว)
- สหรัฐอเมริกามุ่งเน้นผู้ประกอบกิจการสถานีวิทยุ FM ที่เป็นรายเล็กรายย่อยในชุมชน และท้องถิ่นต่างๆ โดย FCC เป็นผู้จัดทำข้อเสนอแนะ ซึ่งได้กำหนดแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่สุดในการสนับสนุนเนื้อหาท้องถิ่น (Local Content) ในกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ รวมไปถึงการออกใบอนุญาตให้กับผู้ประกอบกิจการรายย่อย

สำหรับยุคแรกของสื่อ (Media) เป็นลักษณะของสื่อแบบดั้งเดิม (traditional media) ที่ผู้ชมอยู่ในฐานะเป็นเพียงผู้รับเนื้อหาที่สามารถเลือกรับชมเนื้อหาได้เพียงตามช่องที่ถูกกำหนดไว้แล้วและตามผังรายการที่ถูกกำหนดโดยผู้ให้บริการเท่านั้น

๒. การให้บริการของสื่อโสตทัศน์ในยุคที่ ๒ (2nd generation of audiovisual services)

จากยุดแรกสู่ยุคที่ ๒ ของการให้บริการซึ่งปัจจัยที่ผลักดันให้เกิดการพัฒนา เกิดการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ส่งผลให้สามารถบริหารจัดการการใช้คลื่นความถี่ได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และมีลักษณะของการให้บริการในสภาวะแวดล้อมที่ดีและสามารถรับชมหลายช่องทางอีกด้วย (Platform) ซึ่งในหากพิจารณาเนื้อหาได้มีการพัฒนาเนื้อหาที่เน้นตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้ชมมากขึ้น และมุ่งเน้นเพื่อให้ความสำคัญกับรายละเอียดของเนื้อหารายการเพิ่มมากขึ้นด้วย โดยมีลักษณะที่มีความก้าวหน้าทางด้านเนื้อหาของสื่อ โสตทัศน์ ที่หลากหลายมากขึ้น นอกจากนี้ ในยุคที่ ๒ ของสื่อยังมุ่งผลประโยชน์ทางธุรกิจมากกว่ายุคแรกที่เน้นการบริการสาธารณะเป็นหลัก ดังนั้น ในยุคที่ ๒ นี้จึงได้กำเนิดการบริการโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิก หรือ Pay-TV และมีผลประโยชน์ทับซ้อนมากขึ้นตามลำดับ

๓. การให้บริการของสื่อโสตทัศน์ในยุคที่ ๓ (3rd generation of audiovisual services)

นี้ได้ก้าวเข้าสู่ยุคของการหลอมรวม ๓ วิวัฒนาการในยุคที่ (Convergence) การบริการบน ที่มีลักษณะแตกต่างกันในแต่ละ Platform ให้สามารถทำงานร่วมกัน และเป็นหนึ่งเดียว Divergence to Convergenceแง่ของโอกาสของผู้ชมก็สามารถเลือกชมเนื้อหารายการได้ด้วยตนเอง (On-demand) รวมทั้งสามารถจะดูรายการย้อนหลังได้อีก ทั้งยังมีการสื่อสารแบบ ๒ ทิศทาง คือ ผู้ชมสามารถเลือกรายการ หรือเลือกซื้อสินค้าได้จาก โดยตรง มี rotarepo ความสะดวกสบายในการเข้าถึงสื่อมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากPlatform ในยุคนี้ เสมือนเป็น Internet Platform ที่มีผู้ประกอบการได้จำนวนมากแบบไม่จำกัด ซึ่งจะส่งผลให้มีผู้บริโภคมีจำนวนเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

ในแง่ของวิวัฒนาการของการสื่อสารจะเห็นได้ว่า มีความแข็งแกร่งและเด่นชัดมาก ยกตัวอย่างเช่น ประเทศในทวีปยุโรปที่มีการมุ่งเน้นเสรีภาพทางการสื่อสารด้วยสหภาพยุโรป (EU) เน้นการให้ความคุ้มครองเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์แม้ว่าเนื้อหารายการบางรายการจะเป็นข้อเท็จจริงที่รับทราบโดยทั่วกันสังคมแต่ถ้าความเป็นจริงนั้นลดทอนหรือกระทบต่อเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของปัจเจกชนก็ถือว่าเนื้อหานั้นอยู่นอกขอบเขตการคุ้มครอง

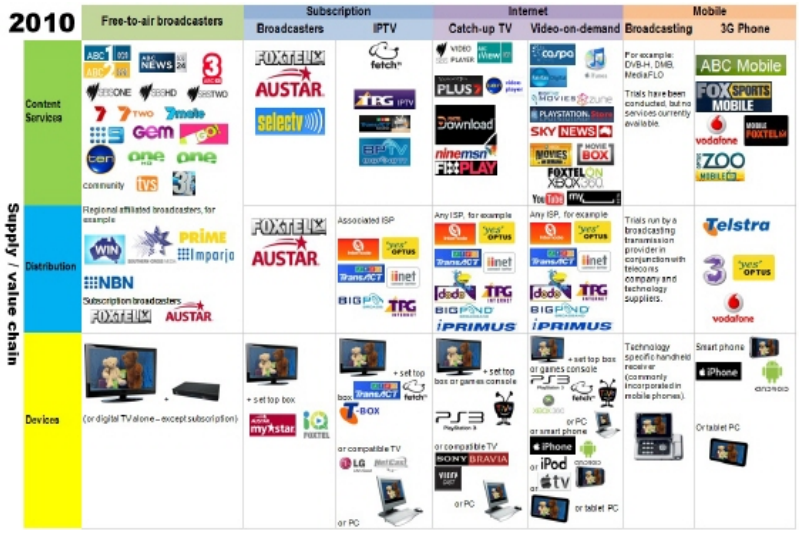

จากภาพแสดงวิวัฒนาการของการพัฒนาสื่อและโสตทัศน์ในแต่ละยุค

๔. แนวโน้มของวิวัฒนาการในส่วนของประเภทเนื้อหาสื่อประเภทโสตทัศน์

สำหรับวิวัฒนาการในส่วนของประเภทเนื้อหาสื่อประเภทโสตทัศน์เริ่มต้นจากการบริการโทรทัศน์ (Free to Air) ไปสู่การบริการเลือกตามความต้องการ (On-demand) โดยมุ่งเน้นประเด็นของสื่อมวลชน เนื้อหาที่มีการถูกนำเสนอโดยสื่อมวลชนต้องการให้คงไว้ซึ่งหลักการพื้นฐานในเรื่องเสรีภาพในการแสดงออก โดยการไม่กำกับเนื้อหามากเกินไปในส่วนของความรุนแรงของเนื้อหาจะพิจารณาว่าเนื้อหามีความเป็นกลางหรือมีวัตถุประสงค์เชิงลบหรือไม่ได้อธิบายได้อย่างง่าย คือ → “if it bleeds, it leads”

นอกจากนี้ ประเด็นของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (Privatization) ได้มีการลดสัดส่วนหุ้นในรัฐวิสาหกิจที่ถือครองโดยรัฐ โดยนำหุ้นออกขายแก่ภาคเอกชน ซึ่งอาจจะขายแก่ผู้ประกอบการเอกชนที่มีความสามารถในธุรกิจของรัฐวิสาหกิจนั้น หรือโดยการกระจายขายให้ประชาชน ทั้งนี้ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจดังกล่าวก็เพื่อเปิดโอกาสให้เอกชนมีสิทธิในการควบคุมและบริหารได้มากขึ้น และจะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีความคล่องตัวเทียบได้กับบริษัทเอกชน อีกทั้งยังมีการส่งเสริมให้เป็นเชิงพาณิชย์เพื่อกระจายการให้บริการและให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในการรับสื่อกล่าวคือประชาชนมีสิทธิ์เลือกด้วยตนเอง ไม่เฉพาะผู้ผลิตที่จะมีสิทธิ์ขาดทางการตลาดเท่านั้น

๕. สิ่งที่เกิดขึ้นบนโลกออนไลน์

สำหรับโลกออนไลน์ต้องทำให้มีความเสมอภาคของเนื้อหา (ความเป็นธรรมของเนื้อหา) กล่าวคือ ประการสำคัญของการกำกับดูแลสื่อ คือ การส่งเสริมให้สื่อมีลักษณะพหุนิยม (Pluralism) ซึ่งหลักพหุนิยมนี้เกี่ยวข้องกับสังคมระบอบประชาธิปไตยโดยตรง (Democratic Society) ดังนั้นผู้กำกับดูแลควรจัดให้มีการกระจายความเป็นเจ้าของสื่อให้หลากหลาย และเนื้อหาต้องสามารถเข้าถึงผู้คนทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ โดยมีสิ่งที่เชื่อมโยงระหว่างสื่อยุคเดิมและสื่อบนโลกออนไลน์ คือ การพัฒนาในการเข้าถึงของประชาชน การมีบทบาทเพิ่มขึ้นของผู้ชม และ

ปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญเข้ามาเป็นสื่อกลางในยุคใหม่ เนื่องจากจะเป็นการก้าวสู่ convergence ได้แก่ อินเทอร์เน็ต (Internet) ซึ่งจะเห็นได้จากการที่ประชาชนยุคใหม่นิยมเข้าถึงสื่อจาก laptop, mobile, PC มากกว่าการเข้าถึงผ่านโทรทัศน์

ด้วยเหตุนี้ จากการที่อินเทอร์เน็ต (Internet) เริ่มเข้ามาเป็นสื่อที่มีบทบาทในวิวัฒนาการสื่อยุคใหม่ จึงได้แสดงภาพรวมของห่วงโซ่ขั้นตอนของการให้บริการอินเตอร์เน็ตไว้ดังรูปด้านล่างจากรูปได้กล่าวถึงลิขสิทธิ์ของเนื้อหา > การให้บริการออนไลน์ > การเปิดให้บริการทางเทคโนโลยี >เพื่อเชื่อมต่อกับผู้ใช้ให้สามารถเข้าถึงอย่างสะดวกสบาย

Figure 4
Overview of the Internet value chain Illustrative

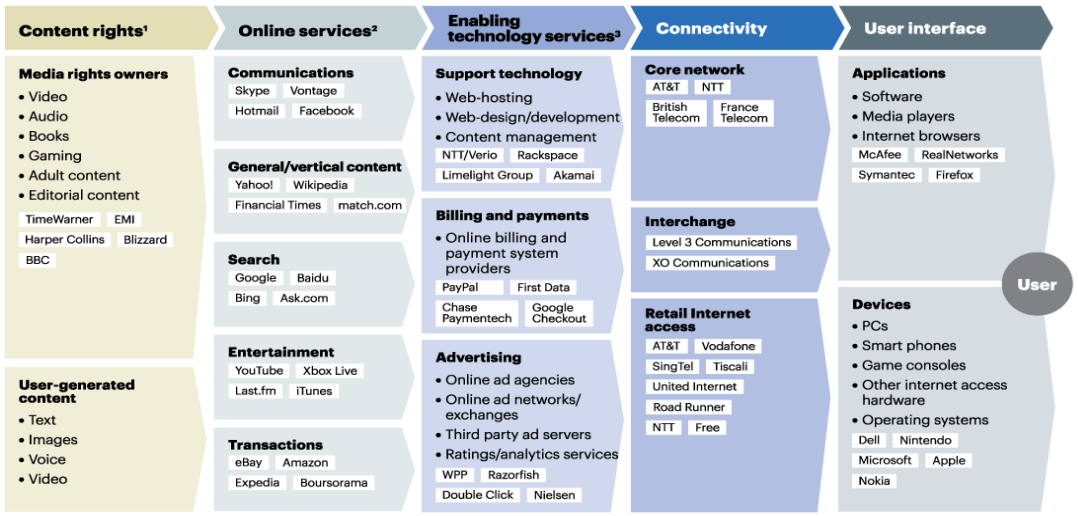

¹Content rights abbreviated to CR in subsequent value chains
²See online services categories list in methodology for details
³Enabling technology/services abbreviated to ETS in subsequent value chains
Source: A.T. Kearney analysis

หัวข้อย่อย ๑ ๒. บทบาทของรัฐเกี่ยวกับนโยบายสื่อจากยุคศตวรรษที่ ๕๐ ถึงปัจจุบัน The Role of the State in Media Policies from the ๕๐s Until Nowadays

๑. จุดเริ่มต้นของกิจการกระจายเสียง :เกิดจากการผูกขาดสื่อและการกำกับควบคุมผลประโยชน์สาธารณะอย่างเด็ดขาด แต่ในทางปฏิบัติส่วนใหญ่จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลจากหน่วยงานของรัฐ

จุดเริ่มต้นของการเกิดกิจการกระจายเสียงในยุโรปสาเหตุเพราะมีการผูกขาดระบบสาธารณะโดยรัฐ และทรัพยากรคลื่นความถี่ที่ไม่เพียงพอจึงทำให้หาวิธีแก้ไขการขาดแคลนคลื่นความถี่โดยมุ่งประโยชน์สาธารณะและความหลากหลาย

สำหรับรูปแบบผลประโยชน์สาธารณะในสหรัฐอเมริกา เกิดจากพระราชบัญญัติการติดต่อสื่อสาร ในปี ค.ศ. ๑๙๓๔ จนถึงแนวความคิดของมาร์ค ฟาวเลอร์ ในปี ค.ศ. ๑๙๘๐ ("ความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างไรประโยชน์สาธารณะเป็นอย่างนั้น") จนเกิดรูปแบบใหม่ของการกระจายเสียงตามสายเคเบิ้ลและดาวเทียม ซึ่งนำไปสู่การขยายตัว ของการส่งออกสื่อที่มากขึ้น และความเข้มข้นของการกำกับดูแลที่ยืดหยุ่นลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความสัมพันธ์ของเนื้อหา แม้ว่าจะได้รับการเปิดกว้างแบบเสรีของสื่อ แต่ก็มักจะมีการตั้งข้อสังเกตว่าการตอบสนองต่อการเปิดตัวของสื่อใหม่ และเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลง ไปในช่วงเวลาของการกำกับดูแลรูปแบบใหม่ที่กรอบการกำกับดูแลมีการแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดลำดับความสำคัญทางเศรษฐกิจหรือทางการเมืองใหม่มากกว่าแค่การมองข้ามไป

๒. การเปิดเสรีทางการบริการด้านสื่อโสตทัศน์ในยุโรป

- การเปิดกว้างแบบเสรีเริ่มต้นตั้งแต่ช่วงต้นของยุค ๘๐ ซึ่งเกิดจากหลายสาเหตุปัจจัย (ความกดดันที่มาจากบริษัทสื่อ, การตัดสินใจของบางศาลรัฐธรรมนูญที่มีความก้าวหน้าทางด้านเทคนิคและอื่น ๆ)
- การเปิดกว้างแบบเสรีไม่ได้หมายความว่าเป็นการระงับกระจายเสียงสาธารณะหรือการแข่งขันแบบเต็มรูปแบบ:
  - เป็นการกำหนดภาระหน้าที่การให้บริการสาธารณะที่จะแพร่ภาพกระจายเสียงแบบส่วนตัว
  - มีการจำกัดจำนวนครั้งของการแพร่ภาพกระจายเสียงเชิงพาณิชย์ในตลาดปัจจุบัน
  - ปัญหาของความสอดคล้องระหว่างการแพร่ภาพกระจายเสียงและบริการสาธารณะที่ออกอากาศส่วนตัว
- การแนะนำความก้าวหน้าของเทคโนโลยีรูปแบบใหม่และแพลตฟอร์มที่ช่วยบรรเทาความขาดแคลน ทั่วไปสายเคเบิลและดาวเทียม
- เครื่องมือการกำกับดูแลรูปแบบใหม่ที่ต้องการคำแนะนำ ซึ่งจะต้องมีการดำเนินการและต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบ
- ปัญหาใหม่ของความรับผิดชอบที่จะปรากฏขึ้น
- ระบบดิจิตอลและ "ผลข้างเคียง" ทางด้านโทรคมนาคมการเปิดเสรีได้นำไปสู่การเปิดเสรีแบบเต็มรูปแบบของภาคโสตทัศน์

๓. การเปิดเสรีการบริการโสตทัศน์สื่อในสหรัฐอเมริกา

- ความก้าวหน้าทางความคิดที่ลดลงของผลประโยชน์สาธารณะ
- แนวคิดเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ของใบอนุญาต
- การกำจัดขอบเขตพื้นที่ความเข้มข้นของสื่อ

- การสนับสนุนสื่อบริการสาธารณะน้อย
- การกำกับเนื้อหาเฉพาะในบริเวณพื้นที่ที่มีความเฉพาะเจาะจงมาก (ความเหมาะสม)

๔. นโยบายด้านสื่อที่สอดคล้องกับปัจจุบันมากที่สุด

- ต้องสนับสนุนการกระจายเสียงบริการสาธารณะโดยไม่มีปัญหาบางอย่างเกี่ยวกับคำนิยาม
- ต้องมีความก้าวหน้าด้านการกำกับดูแลของสื่อโสตทัศน์คือต้องมีการให้บริการในพื้นที่ที่หลากหลาย:
  - การออกใบอนุญาต
  - การควบคุมเนื้อหารายการ
  - ความเข้มข้นของสื่อ
  - การสื่อสารเชิงพาณิชย์
- รูปแบบบางอย่างที่เป็นไปได้ของ subsidization
- นโยบายการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบ DTT
- ด้านสื่อชุมชน

หัวข้อย่อย ๑.๓ การบริการสาธารณะ Public Service Broadcasting

๑. แนวคิดและความหมายของกิจการกระจายเสียงบริการสาธารณะ Public Service Broadcasting

หน่วยงานกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงของสหราชอาณาจักร หรือ OFCOM ได้ให้คำจำกัดความของ **Public Service Broadcasting**) PSB) ให้หมายความว่า รายการที่กระจายเสียงเพื่อประโยชน์สาธารณะมากกว่าวัตถุประสงค์เชิงพาณิชย์)Programme broadcast for public benefit rather than purely commercial purpose." ซึ่งจากความหมายที่ให้ไว้ข้างต้นสามารถจำแนกองค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับ PSB ได้ ดังนี้

- ประชาชน/วัฒนธรรม/พื้นที่สาธารณะ/ผู้บริโภค/ตลาด/เศรษฐกิจ

ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอเนื้อหารายการโดยมุ่งเน้นในส่วนของ**วัฒนธรรม**ซึ่งอาจจะเป็นวัฒนธรรมระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น โดยบริการสาธารณะนี้จะต้อง **เป็นพื้นที่สาธารณะ** ที่เปิดโอกาสกับทุกภาคส่วนในการแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ **ผู้บริโภค**ซึ่งเป็นผู้รับข่าวสารประโยชน์ต่างๆ ก็ควรจะได้รับโอกาสในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลและสามารถใช้พื้นที่สาธารณะเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้บริโภคได้ สำหรับ **ตลาด**และ**เศรษฐกิจ**ในภาพรวมจะเป็นปัจจัยที่จะได้รับการพัฒนาเป็นลำดับ

- อิสระทางการเงิน อิสระของบรรณาธิการ และยั่งยืน

แนวคิดของกิจการบริการสาธารณะ หรือ PSB มีหัวใจสำคัญ คือ ความเป็นอิสระทั้งในแง่ของแหล่งที่มาและการบริหารบัญชีและการเงิน อิสระของบรรณาธิการในการแก้ไขข่าวสารหรือความเห็นต่างๆ ได้โดยไม่มีการแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองหรือนักธุรกิจ หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่นใด และการดำเนินการเพื่อสาธาร ณะประโยชน์ดังกล่าวควรจะอยู่ได้อย่างยั่งยืน ซึ่งในส่วนของที่มาของรายได้อาจจะมาจากงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลบางส่วน และช่องหรือสถานีสามารถหารายได้จากการโฆษณาสนับสนุนเพื่อให้สามารถอยู่รอดได้อย่างยั่งยืน ซึ่งในส่วนของรูปแบบนั้นขึ้นอยู่กับนโยบายรัฐบาลของประเทศนั้นๆ เช่น ประเทศสเปน รัฐบาลมีนโยบายในการ

สนับสนุนเงินงบประมาณในสัดส่วนร้อยละ ๗๐ :๓๐ หมายความว่า รัฐบาลสนับสนุนร้อยละ ๗๐ และผู้ประกอบการสาธารณะหรือเจ้าของสถานีสามารถหารายได้เพิ่มเติมได้จากการโฆษณาอีกร้อย ๓๐ อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากประเทศสเปนประสบปัญหาเศรษฐกิจถดถอยเมื่อปี ๒๕๕๕ ขณะนี้ รัฐบาลมีนโยบายที่จะกำหนดสัดส่วนลดลงในอัตราร้อยละ ๕๐:๕๐ เป็นต้น

- เนื้อหารายการข่าว/ศิลปะ/วัฒนธรรม และบันเทิง

วัตถุประสงค์หลักเพื่อเป็นการเสนอข่าวสาระ ศิลปะ วัฒนธรรม หรือแม้กระทั้งความบันเทิงไปยังประชาชน

- โครงสร้างองค์กร

ในส่วนของโครงสร้างองค์กรสามารถจะดำเนินงานในลักษณะรายเดียว เช่นBBC หรือเป็นแบบผสมที่มีหลายสถานีมารวมกัน ตัวอย่างเช่น Swiss ก็ได้ แล้วแต่รัฐธรรมนูญในการจัดตั้งองค์กรสื่อประเภทนี้

- รากฐานหรือหัวใจหลักในการดำเนินงานขององค์กร

ในการดำเนินการจะเน้นให้เป็นไปตามพันธกิจขององค์กรมากกว่าที่จะให้ความสำคัญกับพัฒนาการด้านเทคโนโลยี เช่น จากวิทยุเป็นโทรทัศน์และดิจิตอล เป็นต้น

๒. วัตถุประสงค์ของการประกอบกิจการทีวีสีสาธารณะ (PSB)

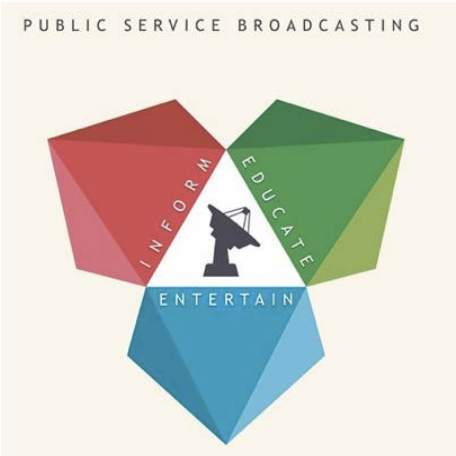

จากภาพแสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของกิจการสาธารณะที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการกระจายเสียงประเภทนี้มี ๓ ข้อหลัก คือ

๑ เพื่อส่งข่าวสาร . (Inform) ๒) เพื่อให้ความรู้ .Educate) และ ๓) เพื่อความบันเทิง .Entertain) ซึ่งเป็นรายการบันเทิงที่ผู้ประกอบกิจการทางพาณิชย์ไม่สามารถดำเนินการได้

๓. หลักการของสาธารณะ (PSB)

จากการเรียนรู้รูปแบบของกิจการสาธารณะจาก BBC ซึ่งเป็นต้นแบบของกิจการประเภทนี้ที่ได้รับการยอมรับไปทั่วโลกว่าเป็นต้นแบบของสาธารณะอย่างแท้จริง โดยสถาบันวิจัยด้านการกระจายเสียงในสหราชอาณาจักรได้สรุปหลักการสำคัญของกิจการสาธารณะควรจะประกอบด้วย

- สามารถเข้าถึงได้ในทุกพื้นที่
- ต้องเป็นสิ่งที่ประชาชนทั่วไปสนใจร่วมกัน
- ให้ความสำคัญกับชนกลุ่มน้อย
- แสดงออกถึงความเป็นชาติและชุมชน
- รักษาระยะห่างของเรื่องผลประโยชน์
- งบประมาณโดยตรงและเพื่อสาธารณะ
- แข่งขันในแง่ของรายการมากกกว่าจำนวน
- มีแนวปฏิบัติที่เสรีมากกว่าจำกัดผู้ผลิตรายการ

๔. กิจการสาธารณะคือเสาหลักของการระบุอัตลักษณ์ของสหภาพยุโรป

ประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรป (EU Member States) และสมาชิกสภาบริหารของยุโรปให้การสนับสนุนกิจการกิจการสาธารณะ ซึ่งเห็นว่า เป็นรูปแบบเดียวของการประกอบกิจการโทรทัศน์ในประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรปหลายประเทศจนกระทั่งเมื่อ ๒๐ ปีที่ผ่านมา

สำหรับในสหราชอาณาจักรได้ก่อตั้ง BBC ขึ้นในปี ๑๙๒๐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ให้ข้อมูลข่าวสาร“ และขยายไปสู ๑๙๕๕ ทางโทรทัศน์ในปี ” การศึกษา และสาระบันเทิงกิจการกระจายเสียงเชิงพาณิชย์ตามพันธะกรณีของกิจการสาธารณะ

๕. กิจการสาธารณะ (PSB) ในสหภาพยุโรป

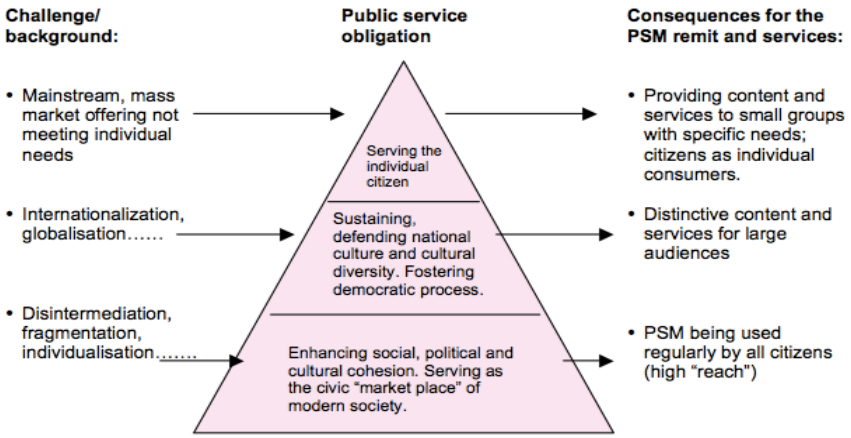

จากภาพแสดงให้เห็นพันธะของกิจการสาธารณะ ซึ่งเป็นฐานรากสำคัญของการให้บริการประเภทนี้โดยสามารถจะแสดงให้เห็นถึงประโยชน์และความเชื่อมโยงของแต่ละบริบทได้ดังนี้

๑) เริ่มต้นจากความไม่เท่าเทียมและการแบ่งแยกชนชั้นจึงทำให้เกิดกิจการกระจายเสียงสาธารณะขึ้นเพื่อสอดประสานทางสังคม การเมือง และวัฒนธรรม โดยการให้บริการที่เป็น “Market Placeของสังคม ” สมัยใหม่ โดยในการกำกับดูแลกิจการประเภทนี้จะเป็นลักษณะของหลักการกำกับโดยพลเมืองของประเทศนั้นหรือทุกคนมีส่วนร่วมนั่นเอง

๒) ความท้าทายของยุคโลกาภิวัฒน์ (GloBalization) จึงส่งผลให้พันธะกิจของกิจการบริการสาธารณะจำเป็นต้องสร้างให้เกิดความยั่งยืนเพื่อแสดงถึงความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมของชาติ เป็นแรงผลักดันสู่กระบวนการทางประชาธิปไตย โดยในการกำกับดูแลจะเน้นกำกับเนื้อหาที่มีลักษณะเฉพาะ และบริการที่ครอบคลุมผู้ชมผู้ฟังในวงกว้าง

๓) เมื่อตลาด Mass Market เสนอบริการที่ไม่ได้มุ่งเน้นเพื่อตอบสนองความต้องการของปัจเจกบุคคลต่อไปจึงทำให้ให้บริการประชาชนเน้นให้บริการในลักษณะปัจเจกบุคคลมากขึ้นในการให้บริการจะเป็นลักษณะการให้บริการที่เน้นกลุ่มเล็ก เพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะ และถือพลเมืองเป็นผู้บริโภคเชิงปัจเจกบุคคล

วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๖
หัวข้อหลัก นโยบายการสื่อสารและการเปลี่ยนผ่านไปสู่การให้บริการทีวีดิจิตอล (Digital Media Policies)
หัวข้อย่อย ๑ การเปลี่ยนผ่านไปสู่การให้บริการทีวีดิจิตอลนโยบายการสื่อสาร

การเปลี่ยนผ่านไปสู่การให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอลนั้น ควรเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างการให้บริการโสตทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และบริการการสื่อสารสังคมข้อมูล โดย *เอกสารรายงานพิเศษสหประชาชาติว่าด้วยเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก* ได้ระบุถึงกลไกระหว่างประเทศเพื่อการส่งเสริมเสรีภาพในการแสดงออกไว้)www.osce.org/fom/101257 (โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ของผู้ให้บริการที่จะเปลี่ยนผ่านไปสู่การให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล สำหรับกรณีการเปลี่ยนผ่าน ไปสู่การให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอลนี้มีประเด็นที่น่าสนใจคือ การจัดสรรหรือการให้ใบอนุญาต กับผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล

ในการอบรมครั้งนี้วิทยากรได้นำหลักการพื้นฐานของ European Union (EU) ในการเปลี่ยนผ่านมาเป็นกรณีศึกษาเพื่อทำความเข้าใจถึงหลักการพื้นฐานเบื้องต้น มีรายละเอียดโดยสังเขป ดังนี้

๑. การกำหนดตารางเวลาในการยุติการให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบอนาล็อค เพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่การให้บริการในระบบดิจิตอลอย่างสมบูรณ์ ซึ่งสำหรับประเทศสเปนในช่วงแรกนั้นได้เริ่มต้นจากจังหวัดหรือเมืองเล็กๆ เป็นลำดับแรก และขยายสู่เมืองที่ใหญ่ขึ้นในลำดับถัดมา

๒. การกำหนดช่วงระยะเวลาในการให้บริการแบบคู่ขนาน (Simulcast) ทั้งนี้ ควรกำหนดระยะเวลาในการให้บริการแบบคู่ขนานไว้ในช่วงสั้น ๆ ประมาณ ๑ – ๒ ปี เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการจัดสรรคลื่นความถี่สำหรับการให้บริการ โดยอาจจะใช้วิธีการอนุญาตให้ผู้ประกอบกิจการบางรายใช้คลื่นความถี่อย่างเฉพาะเจาะจงหรือจะใช้วิธีการประมูลคลื่นความถี่ก็ได้

๓. การให้ความรู้หรือข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านไปสู่การให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอลแก่สาธารณชน

๔. การแบ่งการใช้โครงข่ายเพื่อการให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอลในระหว่างผู้ให้บริการด้วยกันเอง

๕. การให้ความสนับสนุนในการจัดหาหรือจัดซื้ออุปกรณ์สำหรับการรับชมโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล (Set Top Box) สำหรับผู้ใช้บริการหรือประชาชนที่มีรายได้ต่ำ และในกรณีที่ประชาชนหรือผู้ใช้บริการสามารถจัดหาหรือซื้ออุปกรณ์ดังกล่าวได้จะถือว่าการให้ความสนับสนุนดังกล่าวประสบความสำเร็จ อย่างไรก็ดีในการให้การสนับสนุนดังกล่าวนี้ อาจเลือกใช้วิธีการให้ความรู้แก่ประชาชนในการเลือกซื้ออุปกรณ์เพื่อให้ได้รับอุปกรณ์ที่มีมาตรฐานก็ได้ นอกจากนี้แล้วการสนับสนุนอาจหมายรวมไปถึงการส่งเสริมการแข่งขันของผู้ให้บริการด้วย ซึ่งประเด็นสำคัญที่จำเป็นต้องดำเนินการควบคู่กันไปคือ การยุติและควบคุมการจำหน่ายเครื่องรับโทรทัศน์ในระบบอนาล็อค

ข้อเสนอแนะ : สำหรับประเทศไทย

การเปลี่ยนผ่านการให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบอนาล็อคไปสู่ระบบดิจิตอลในประเทศไทยนั้น ควรศึกษาและพิจารณารูปแบบวิธีการจากประเทศที่ได้ดำเนินการเปลี่ยนผ่านไปแล้วเพื่อนำมาประยุกต์หรือปรับใช้ เพื่อให้การกำหนดกระบวนการเปลี่ยนผ่านไปสู่การให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด อย่างไรก็ดีในการศึกษาแนวความคิดหรือหลักการในทางปฏิบัติเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทยนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงเงื่อนไขและปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ สภาพสังคม จำนวนประชากร ภูมิศาสตร์ บริบทของชุมชนท้องถิ่น การศึกษา ตลอดจนเงื่อนไขที่จะเป็นตัวแปรที่แสดงถึงความพร้อมในด้านอื่นๆ เพื่อให้กระบวนการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบดิจิตอลเป็นไปอย่างราบรื่นและประชาชนทั้งประเทศสามารถเข้าถึงการรับส่งสัญญาณดิจิตอลโดยเร็ว

หัวข้อย่อย ๑.๒ : ขอบเขต กระบวนการ และการกำกับดูแล ด้วยระบบใบอนุญาต

ในยุคก่อนเสรีนิยม กิจการวิทยุ โทรทัศน์ และโทรคมนาคม ส่วนใหญ่ในยุโรปดำเนินการโดยรัฐบาล โดยบางส่วนอนุญาตให้เอกชนดำเนินการแทนผ่านสัญญาสัมปทาน (Concession) อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและความต้องการติดต่อสื่อสาร รวมถึงความต้องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงเป็นผลให้เกิดการขาดแคลนทรัพยากรคลื่นความถี่ ดังนั้นกระบวนการอนุญาตให้เอกชนเข้ามาดำเนินการหรือประกอบกิจการวิทยุ โทรทัศน์ และโทรคมนาคม ในระยะหลังจึงเริ่มให้ความสำคัญกับการจัดสรรทรัพยากรคลื่นความถี่ที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อตอบสนองความต้องการสื่อสารและรับรู้ข่าวสารของประชาชน ตลอดจนการกำหนดทิศทางการพัฒนาเทคโนโลยีในด้านนี้

ในระบบการให้อนุญาต (License) มีสองกระบวนการที่สำคัญ กล่าวคือ กระบวนการก่อนออกใบอนุญาต และกระบวนการหลังจากออกใบอนุญาตหรือการกำกับดูแล ซึ่งทั้งสองกระบวนการจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของหน่วยงานกำกับดูแล

ทั้งนี้ในมิติของประเภทสื่อ (Media) มีความแตกต่างกันระหว่าง สื่อสาธารณะ (Public Service Broadcasting) ซึ่งปกติอาจจะมีจุดเริ่มต้นหรือกระบวนการในการดำเนินงานที่แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ ส่วนใหญ่การดำเนินการจะขึ้นอยู่กับกรอบหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ข้อกำหนด และวัตถุประสงค์ขององค์กร สำหรับการประกอบกิจการสื่อประเภทธุรกิจ (Commercial Media) การแข่งขันคือหัวใจสำคัญของสื่อประเภทนี้ทั้งก่อนและหลังได้รับใบอนุญาต ส่วนสื่อประเภทชุมชน (Community Media) ยังคงมีความท้าทายในการกำหนดขอบเขต บริบท หรือนิยามของการให้บริการให้ทีความชัดเจนหรือมีลักษณะที่จำเพาะเจาะจง

แต่อย่างไรก็ตามไม่ว่าเป็นสื่อประเภทใดในกลุ่มประเทศยุโรป กระบวนการออกใบอนุญาตจะใช้วิธีการประกวดโครงการหรือแผนงาน (Beauty Contest) เป็นหลัก ในที่นี้ขอกล่าวถึงหลักการสำคัญในการ Beauty Contest โดยสรุปไว้ ดังนี้

๑. ข้อกำหนดการเชิญชวน (Tender Rule) จะต้องมีการเผยแพร่ ให้ข้อมูลและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดข้อเชิญชวนอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค

๒. การกำหนดระยะเวลาแจ้งความประสงค์หรือยื่นใบสมัครควรมีระยะเวลาที่เพียงพอสำหรับการจัดเตรียมเอกสาร และอาจต้องมีการกระบวนบางด้านที่จะช่วยอำนวยความสะดวก หรือตอบข้อสงสัยในการจัดเตรียมเอกสาร

๓. ข้อกำหนดเชิญชวนอย่างน้อยต้องการระบุประเด็นหรือหลักเกณฑ์ที่สำคัญ ดังนี้

- ข้อกำหนดทางเทคนิค เช่น ย่านความถี่ที่ใช้ มาตรฐานทางเทคนิคของอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น

– ข้อกำหนดทางเศรษฐศาสตร์ เช่น ความเป็นเจ้าของ (ownership) แผนธุรกิจหรือแผนการดำเนินงาน เป็นต้น

– ข้อกำหนดเนื้อหาสาระ (Content) เช่น สัดส่วนรายการ ผังรายการ การผลิตรายการ

๔. การกำหนดกรอบหลักเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน โดยแบ่งคะแนนในส่วนเทคนิคและคะแนนในส่วนอื่นที่ต้องใช้ดุจพินิจตัดสินใจแยกออกจากกัน และการประกาศผลผู้ได้รับอนุญาตต้องแสดงรายละเอียด ที่สะท้อนให้สาธารณะเห็นถึงความโปร่งใส ที่สามารถอธิบายได้อย่างสมเหตุสมผล

๕. การกำหนดเงื่อนไขการให้คะแนนในแต่ละประเด็นที่ต้องใช้ดุจพินิจตัดสินใจต้องมีความชัดเจน ซึ่งประเทศในยุโรปส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญในเรื่องข้อกำหนดด้านเนื้อหาสาระ (Content) ข้อกำหนดด้านเศรษฐศาสตร์และข้อกำหนดทางเทคนิค โดยกำหนดสัดส่วนคะแนนร้อยละ 50 ร้อยละ 30 และร้อยละ 20 ตามลำดับ

๖. การเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอเกี่ยวกับเงื่อนไขและสิทธิต่างของผู้ได้รับใบอนุญาต ตลอดจนระยะเวลาการอนุญาตหรือสิทธิในการใช้คลื่นความถี่

๗. การให้โอกาสด้านระยะเวลาที่เพียงพอสำหรับการแก้ไขหรือปรับปรุงปัญหาที่เกิดจากข้อกฎหมาย ที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น ข้อพิพาทในกระบวนการยุติธรรม

๘. การกำหนดกรอบหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลภายหลังได้รับใบอนุญาต ทั้งนี้การให้อนุญาตแก่ผู้ประกอบการทุกรายจะมีเงื่อนไขใบอนุญาตแนบท้าย เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้รับใบอนุญาตและใช้เป็นแนวทางการกำกับดูแล โดยต้องระบุประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

– หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของใบอนุญาต
– ข้อห้ามหรือข้อจำกัดที่จะทำให้ใบอนุญาตสิ้นสุด
– การตรวจสอบ การติดตาม และการประเมินผล
– บทลงโทษในกรณีต่างๆ

๙. กรณีการอนุญาตสื่อในประเภทชุมชน อาจเพิ่มของเขตหรือมิติการพิจารณาดังต่อไปนี้

– หลักเกณฑ์ที่สะท้อนความใกล้ชิดหรือเอกลักษณ์ของชุมชนนั้นๆ
– การมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในชุมชน
– ความสามารถในการดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนของผู้รับใบอนุญาต
– กลุ่มผู้ชมหรือผู้ฟัง
– ประวัติย้อนหลังของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชนที่ประสงค์จะประกอบกิจการ
– อื่นๆ

หัวข้อย่อย ๑.๓ : Challenges of the digitalization of Radio services : From DAB to Hybrid Radio and IP Radio

● การออกอากาศวิทยุดิจิตอล : จากระบบอนาล็อคสู่อินเทอร์เน็ต (IP)

ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่ใช้ในการออกอากาศวิทยุกระจายเสียงในปัจจุบันทำให้การรับฟังข้อมูลข่าวสารและความบันเทิงมีช่องทางที่หลากหลายมากขึ้น ซึ่งภายใต้กระบวนการขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลง จากระบบการรับส่งสัญญาณจากอนาล็อคไปสู่ดิจิตอลเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ช่องทางในการออกอากาศผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเกิดได้โดยง่าย แต่อย่างไรก็ตามผู้ให้บริการ ผู้บริโภค รวมทั้งองค์กรกำกับที่ทำหน้าที่ในการเปลี่ยนผ่านฯ ต่างต้องคำนึงถึงสภาพการณ์หรือภูมิทัศน์ของสื่อที่เปลี่ยนแปลงไป

<u>วิทยุดิจิตอลภายใต้ภูมิทัศน์สื่อ</u>

- การอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างของแต่ละสื่อเป็นแนวโน้มพื้นฐานของตลาดสื่อในปัจจุบัน แม้ในช่วงแรกเริ่มจะมีการประเมินว่าอาจนำไปสู่รูปแบบสื่อที่มีลักษณะเดียว แต่จากประสบการณ์ในยุโรปชี้ให้เห็นว่า สื่อที่มีลักษณะแตกต่างกันกลับพึ่งพาซึ่งกันและกันและสร้างพื้นที่ตลาดในรูปลักษณ์ใหม่
- การเข้าถึงวิทยุดิจิตอลในปัจจุบัน การรับฟังส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นภายในครัวเรือนหรือที่พักอาศัย และในรถยนต์ระหว่างช่วงเวลาของการเดินทาง โดยมีช่องทางเพิ่มขึ้นเช่นภายในที่พักอาศัยเราอาจรับฟังจากเครื่องรับโทรทัศน์ในระบบดิจิตอลได้ รวมทั้งผ่านระบบอินเทอร์เน็ตที่สามารถเชื่อมโยงเข้ากับคอมพิวเตอร์หรือเครื่องรับโทรทัศน์ก็ได้
- การกำหนดมาตรฐานทางเทคนิคในการรับส่งสัญญาณวิทยุดิจิตอล (ระบบ DAB หรือ DAB+) จะเป็นส่วนสำคัญเนื่องจากแต่ละมาตรฐานจะมีข้อแตกต่างในการกำหนดรูปแบบบริการที่จะเกิดขึ้น

<u>โจทย์ท้าทายในมิติของผู้บริโภค</u>

ความพึงพอใจเกี่ยวกับการให้บริการในระบบอนาล็อคแต่เดิมจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะกำหนดให้ผู้บริโภคตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลงการรับฟังของตนเองไปสู่ระบบใหม่ เพราะผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความเคยชินกับการรับฟังในระบบเดิม ส่วนวิทยุอินเทอร์เน็ตซึ่งมีการให้บริการอยู่ในปัจจุบันก็เป็นช่องทางของการรับฟังโดยมีกลุ่มเป้าหมายหรือผู้บริโภคที่อาจเป็นคนอีกช่วงวัยหนึ่ง แม้จะเป็นเทคโนโลยีที่รองรับการเปลี่ยนแปลงแต่บริการ ที่เกิดขึ้นก็จะมีความแตกต่างที่ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ไม่คุ้นเคยได้

โจทย์ท้าทายที่เกิดขึ้นในมิติผู้บริโภค จึงต้องตอบคำถามให้ได้ว่าอะไรจะเป็นแรงจูงใจในการแสวงหาเครื่องรับวิทยุดิจิตอลเป็นการเฉพาะ เช่นเดียวกับการมีเครื่องรับในระบบเดิม และประโยชน์โดยตรงที่จะได้รับ จากการให้บริการในรูปแบบใหม่คืออะไร ซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้บริโภคหรือกลุ่มผู้ฟังจะคำนึงถึงประกอบการตัดสินใจ ที่จะมีส่วนร่วมหรือไม่ร่วมกับวิทยุกระจายเสียงในระบบใหม่

โจทย์ท้าทายในมิติของผู้ให้บริการในกิจการวิทยุกระจายเสียง

- แรงจูงใจสำคัญในการลงทุนเพื่อให้บริการวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิตอล เป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้ประกอบการหรือผู้ให้บริการจะพิจารณา ดังนั้นการเห็นถึงภาพความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างชัดเจนในการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงในภูมิทัศน์ใหม่จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถตัดสินใจเข้าสู่การแข่งขันในตลาดได้
- รูปแบบใหม่ในการแสวงหากำไรในทางธุรกิจ จะเกิดได้ต่อเมื่อผู้ประกอบการมีความเข้าใจและเห็นภาพความเปลี่ยนแปลง ตลอดจนรูปแบบของบริการซึ่งจะเป็นผลให้สร้างรูปแบบในการแสวงหากำไรในทางธุรกิจได้ เช่น การให้บริการสื่อสารโต้ตอบ การแสดงผลของหน้าจอวิทยุดิจิตอลซึ่งแสดงโลโก้หรือข้อความโฆษณาได้
- แต่สิ่งหนึ่งที่ผู้ประกอบการจะนำมาพิจารณาประกอบ คือ นโยบายที่ต้องการให้มีการกำหนดเพื่อส่งเสริมให้มีวิทยุดิจิตอลที่กระจายสัญญาณในภาคพื้นดิน เช่น การอุดหนุนให้มีการประกอบการโดยเฉพาะในช่วงแรกของการเข้าสู่ตลาด แผนและช่วงเวลาที่แน่นอนในการยุติระบบอนาล็อคเดิม ขั้นตอนการเปลี่ยนผ่านของโทรทัศน์ดิจิตอลภาคพื้นดินซึ่งจะเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการรับฟัง จึงเห็นได้ถึงการพึ่งพาระหว่างรูปแบบสื่อที่แตกต่างได้ตามที่กล่าวไว้ในข้างต้น

หัวข้อย่อย ๑.๔ : สื่อพหุนิยม (Protection of Pluralism : criteria and instruments

สื่อพหุนิยม หรือ พหุนิยมในสื่อ คือ การสร้างหรือกำหนดให้สื่อทั้งระบบมีความหลากหลายทั้งในขั้นตอนการให้อนุญาตและการประกอบกิจการ การสร้างพหุนิยมในสื่อ จึงเป็นประเด็นสากลที่มีการคำนึงถึงโดยเฉพาะกลุ่มประเทศในยุโรป จึงจำเป็นต้องสร้างความร่วมมือในประเทศกลุ่มสมาชิกที่มีความสนใจหรือประสงค์จะดำเนินการ ซึ่งหลักการที่ต้องคำนึงถึงในเบื้องแรก คือ ความเป็นอิสระและความหลากหลายของสื่อที่เคารพสิทธิขั้นพื้นฐานในการสื่อสารหรือความต้องการสื่อสารของมนุษย์ สภาพดังกล่าวไม่อาจเกิดขึ้นได้โดยง่าย ดังนั้นการสร้างหรือกำหนดให้สื่อทั้งระบบมีความหลากหลาย จึงต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ในมิติต่างๆ ดังนี้

๑. ความเป็นเจ้าของและการควบคุม
๒. ชนิดและประเภทของสื่อ
๓. มุมมองทางด้านการเมือง
๔. การแสดงออกทางวัฒนธรรม
๕. ความสนใจของท้องถิ่นและภูมิภาค

พหุนิยมภายในและภายนอก

พหุนิยมภายใน ครอบคลุมความคิดเห็นที่แตกต่างกันและมุมมองภายในส่วนนั้น
พหุนิยมภายนอก ครอบคลุมความคิดเห็นที่แตกต่างกันและมุมมองภายในหนึ่งสาขาสื่อ

รูปแบบของสื่อ (Hallin and Mancini)

๑. โครงสร้างของตลาดสื่อ โครงสร้างของสื่อที่ตลาดมีความกังวลกับการพัฒนาของสื่อ ซึ่งผู้เขียน เน้นหลายตัวแปรซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่ออธิบายลักษณะของระบบของสื่อสิ่งพิมพ์หรือหนังสือพิมพ์ ความสัมพันธ์ ของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ เพศที่แตกต่างในการเข้าถึงหนังสือพิมพ์ ความสำคัญของหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ เป็นแหล่งที่มาของข่าว อัตราส่วนของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภูมิภาคและระดับชาติ

๒. ความเท่าเทียมทางการเมือง หมายถึง ความจริงที่ว่า สื่อในบางประเทศมีแนวทางทางการเมือง ที่แตกต่างกัน โดยมีปัจจัยชี้วัดเพื่อประเมิน คือ ขอบเขตของความเท่าเทียมทางการเมือง ขอบเขตของการวางแนวทางทางการเมือง เนื้อหาของสื่อ การเชื่อมต่อระหว่างองค์กรสื่อและองค์กรทางการเมือง แนวโน้มของบุคลากรสื่อ

๓. professionalization หมายถึงความต่อเนื่องของการเป็นอิสระเพื่อการสื่อสารมวลชน ระดับของความเป็นอิสระการพัฒนาบรรทัดฐานของมืออาชีพที่แตกต่างกันและกฎระเบียบ (เช่นกิจวัตรปฏิบัติหรือหลักจริยธรรม) การวางแนวทางการบริการสาธารณะของนักข่าว (เช่นการปฐมนิเทศที่มีต่อจริยธรรมของการบริการสาธารณะแทนที่จะไปสนใจรายละเอียดของบุคคล)
บทบาทของรัฐ มิตินี้เน้นอำนาจทางการเมืองที่มีระบบในการสร้างโครงสร้างและการทำงาน ของระบบสื่อ แต่" มีความแตกต่างมากในขอบเขตของการแทรกแซงของรัฐเช่นเดียวกับรูปแบบที่มักปรากฏ

วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖
หัวข้อหลัก Theme Diversity in the media
หัวข้อย่อย ๑ Community Broadcasting : Notion and comparative examples

Community Broadcasting : in concept

แนวคิดวิทยุชุมชน

สาเหตุที่วิทยุยังคงได้รับความนิยมในยุคอินเตอร์เนต

- วิทยุเป็นสื่อที่ราคาไม่แพง เทคโนโลยีง่ายต่อการใช้งาน
- สัญญาณวิทยุมีคุณภาพ
- วิทยุเป็นสื่อที่บอกเล่าเรื่องราวและประสบการณ์ของชุมชน

- วิทยุเป็นแหล่งของข้อมูลหลักสำหรับคนส่วนใหญ่ในโลก
- การหลอมรวมของเทคโนโลยี และ กลไกการทำงานร่วมกันของวิทยุทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์

ดังนั้น ในยุคของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ระบบดิจิตอล จึงควรมีพื้นที่ให้กับสื่อสำหรับชุมชน เพื่อเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้รับรู้ข่าวสาร และกระจายข่าวสารไปในชุมชนรวมไปถึงโลกภายนอก

<u>วิทยุชุมชนคืออะไร</u>

วิทยุชุมชนเป็นรูปแบบหนึ่งของสื่อภาคประชาชน ชุมชนเป็นเจ้าของ และมีสวนร่วมในการบริหารจัดการ โดยมีเป้าหมายและการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะของชุมชน โดยไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจและผลประโยชน์ทางการเมือง

ในทางปฏิบัติวิทยุชุมชนมีลักษณะ ดังนี้

- วิทยุชุมชนเป็นสื่อในระบอบประชาธิปไตย ที่เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนได้ใช้สิทธิเสรีภาพของตน ในการนำเสนอสิ่งที่มีประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนของตนเอง รวมไปถึง เสริมสร้างความหลากหลายของสื่อในสังคม (media pluralism) เช่น ความหลากหลายในด้าน ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม เป็นต้น
- วิทยุชุมชนเปิดโอกาสให้ผู้ฟังสามารถเป็นผู้ผลิตสื่อ หรือผู้จัดรายการวิทยุได้โดยประชาชนเป็นเจ้าของรายการ จัดรายการเอง และคัดสรร ข้อมูลต่างๆมานำเสนอด้วยตนเอง
- วิทยุชุมชนเป็นสื่อของชุมชน นำเสนอวัฒนธรรม ประเพณี ภาษา ข้อมูลข่าวสาร และยังเปรียบเสมือนกระบอกเสียงของคนในชุมชนในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน
- เนื้อหาสาระของรายการจะเน้นไปในเรื่องของชุมชนโดยเฉพาะ
- เป็นสื่อที่มีความเป็นอิสระ ไม่มีการครอบงำจากกลุ่มนายทุน หรือ ภาครัฐ
- การประกอบการไม่ได้มีเป้าหมายในการมุ่งหากำไร

องค์การยูเนสโก)UNESCO) ได้ให้คำนิยามสื่อชุมชนไว้ ดังนี้
"สื่อที่ดำเนินการในชุมชน เพื่อชุมชน เกี่ยวกับชุมชน โดยชุมชน"

ข้อ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน 19 องค์กรสหประชาชาติ 10 ธ.ค. 1948
ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและแสดงออก สิทธินี้รวมถึงเสรีภาพในการแสดงความ" คิดเห็นโดย ปราศจากการแทรกแซง การแสวงหา การรับ และการส่งข้อมูลข่าวสาร และความคิดผ่านสื่อต่างๆ

<u>ตัวอย่าง สถานีวิทยุชุมชนในประเทศอังกฤษ</u>

รายชื่อสถานี	รายละเอียด
DESI RADIO 1602am	สถานีวิทยุชุมชนฝั่งตะวันตกของลอนดอน ออกอากาศตลอด ชั่วโมง ผ่านทาง 24 เว็บไซต์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอวัฒนธรรมของชาวปัญจาบ ทั้งแนวคิด ภาษา และดนตรี เน้นการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครในการบริหารจัดการสถานี
Resonance 104.4fm	สถานีวิทยุชุมชนแห่งแรกของโลกที่จัดรายการเกี่ยวกับศิลปะร่วมสมัย จัดตั้งขึ้นโดยนักดนตรีชาวลอนดอน จัดรายการโดยนักดนตรี ศิลปิน นักคิด นักวิจารณ์ผู้เป็นตัวแทนความหลากหลายของศิลปะลอนดอน
Forest of Dean Radio 1521/1503	สถานีวิทยุชุมชนที่ไม่แสวงหากำไร สำหรับชุมชน Forest of Dean เมือง Gloucestershire และเป็นสถานีวิทยุแห่งแรกในประเทศอังกฤษที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการวิทยุชุมชน

รายชื่อสถานี	รายละเอียด
FAZA 97.1fm	สถานีวิทยุชุมชนเมือง Nottingham จัดรายการโดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักคือกลุ่มผู้หญิงชาวเอเชีย ให้ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมไปถึงได้รับความบันเทิงผ่าการร่วมเล่นเกมส์ตอบคำถาม เป็นต้น
Takeover 103.2fm	สถานีวิทยุชุมชนเพื่อการกุศลเมือง Leicester ออกอากาศครอบคลุมพื้นที่เมือง Leicester และผ่านทางเว็บไซต์ มีการฝึกอบรบเยาวชนอายุปี เพื่อให้มี 16 – 8 ประสบการในการผลิตและจัดรายการวิทยุ
Angel Radio 101.1fm	สถานีวิทยุชุมชนที่จัดรายการเพลงก่อนปี ค 1960 .ศ.และความทรงจำดีๆ สำหรับผู้สูงอายุในเขต Hampshire มีอาสาสมัคร ปี และไม่เคย 60 คน ส่วนใหญ่อายุเกิน 92 ทำงานเกี่ยวกับวิทยุมาก่อน
Insight Radio	สถานีวิทยุชุมชนแห่งแรกของยุโรปสำหรับผู้ฟังที่ตาบอดหรือมีความผิดปกติทางสายตา ออกอากาศตลอดชั่วโมง และเป็นสถานีวิทยุที่ให้โอกาสแก่คนตาบอดหรือ 24 มีความผิดปกติทางสายตาที่อยากสัมผัสประสบการณ์การผลิตและจัดรายการวิทยุได้ เข้ามามีส่วนร่วมกับทีมงานInsight Radio

COMMUNITY RADIO

Community Broadcasting : in policy

ลักษณะที่โดดเด่นของวิทยุชุมชน ก็คือ เป็นสถานีวิทยุขนาดเล็กที่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชน ดำเนินการโดยชุมชน เพื่อประโยชน์และความสนใจของคนในชุมชน โดยสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดตั้งสถานีวิทยุชุมชน ต้องประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้ ชุมชนนั้นต้องมีสังคมที่เข้มแข็ง ต้องมีกรอบกฎหมายที่คุ้มครองเสรีภาพของการแสดงความคิดเห็น สื่อมวลชนเป็นอิสระและได้รับการปกป้อง การกำกับดูแลต้องเป็นอิสระและมีความโปร่งใสในการตัดสินใจ ซึ่งเราสามารถดูตัวอย่างของการจัดตั้งสถานีวิทยุชุมชนได้จากหลายๆ ประเทศ

ตัวอย่างในฮังการี Hungary

- ก่อนปี 1989 ดำเนินการโดยรัฐบาล
- ปี 1990 สถานีวิทยุชุมชนขนาดเล็กได้ประท้วงต่อต้านกฎหมายสื่อสารมวลชนฉบับเดิม
- ปี 1992 ก่อตั้งสมาพันธ์วิทยุเสรีในฮังการี
- ปี 2002 มีการเปิดให้ดำเนินการวิทยุชุมชนแบบความถี่ต่ำ
- ต้องออกอากาศอย่างน้อย 14ชั่วโมงต่ออาทิตย์
- ระยะเวลาในการหมุนรอบการออกใบอนุญาตสั้นลง
- จนกระทั่งปี 2011 มีสถานีวิทยุชุมชน 60 สถานีในฮังการี โดยแบ่งเป็น สถานีวิทยุชุมชนขนาดเล็ก 48 สถานี และสถานีวิทยุชุมชนแบบความถี่สูงอีกจำนวน 12 สถานี ซึ่งคิดเป็น 25% ของตลาด

โดยกฎหมายกระจายเสียงของฮังการีได้กำหนดนิยามของวิทยุชุมชนไว้ดังนี้ “ เป็นผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงที่ได้รับความเห็นชอบเพื่อให้บริการต่อประชาชนชน ชนกลุ่มน้อย กลุ่มที่ด้อยโอกาสทางสังคม กลุ่มวัฒนธรรม โดยมีความตั้งใจที่จะดูแลชุมชนและสังคม โดยไม่แสวงหากำไร

ตัวอย่างในสหราชอาณาจักร(United Kingdom)

- ปี 1973 เริ่มมีวิทยุท้องถิ่นประเภทธุรกิจ
- ปี 1991 เริ่มมีโครงการทดลอง
- ปี 2002 ทดลองออกอากาศวิทยุชุมชน
- ปี 2004 เริ่มมีการทยอยให้ใบอนุญาตวิทยุชุมชนในแต่ละภูมิภาค

การให้ Licensing ใน สหราชอาณาจักร

- ให้ใบประกอบกิจการแบ่งตามภูมิภาค หรือ ตามประโยชน์ที่มีต่อแต่ละชุมชน
- ประเมินการให้ใบอนุญาตโดยวัดจากผลโยชน์จะที่ก่อให้เกิดต่อสังคม
- ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการต้องไม่มุ่งหวังกำไรทางธุรกิจ
- ต้องมีการต่อใบอนุญาต ทุกๆ 5 ปี
- กฎเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการต่างๆในการให้ใบอนุญาตจะต้องมีความโปร่งใส รวมไปถึงข้อมูลต้องมีการประกาศต่อสาธารณชนผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- การให้ใบอนุญาตจะไม่ให้กับปัจเจกบุคคล แต่จะให้กับกลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานที่ลงทะเบียน หรือ องค์กรที่มีลักษณะเทียบเท่า
- รายได้กึ่งหนึ่งของสถานีวิทยุชุมชนต้องมาจากชุมชนเท่านั้น

เนื้อหารายการ ที่ถือว่าเป็นรายการท้องถิ่นภายในประเทศของสหราชอาณาจักร

เนื้อหารายการควรตรงกับความสนใจของกลุ่มคนและชุมชน ที่อาศัยอยู่หรือทำงานในพื้นที่ที่รายการนั้นออกอากาศ โดยสามารถนำเสนอเนื้อหาได้หลากหลายรูปแบบ เช่น ข่าวท้องถิ่น การแสดงความคิดเห็น การสัมภาษณ์ รายการเพลงและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และ การโทรเข้ามาร่วมรายการของผู้ฟัง เป็นต้น

เนื้อหารายการ ที่*ไม่*ถือว่าเป็นรายการท้องถิ่นภายในประเทศของสหราชอาณาจักร

กิจกรมการส่งเสริมการตลาดต่างๆ นอกเวลาออกอากาศ(Pure promotional off-air activities) เช่น การใช้สื่อเคลื่อนที่ไปยังนอกสถานที่เพื่อโปรโมทตราสัญลักษณ์ของสถานีวิทยุการเชิญชวนผู้ฟังมาร่วมกิจกรรมและการแข่งขันต่างๆนอกสถานที่ และ เนื้อหาของโฆษณาสินค้าผ่านสถานีวิทยุ เป็นต้น

ตัวอย่างในประเทศไอร์แลนด์ (Ireland)

สถานีวิทยุชุมชนในไอร์แลนด์ จะมีลักษณะคือ ความเป็นเจ้าของและการดำเนินการต่างๆจะเป็นไป โดยชุมชนนั้นๆ ซึ่งจะดำเนินงานโดยองค์กรที่ไม่ได้มุ่งแสวงหากำไร แต่จะมีโครงสร้างของการบอกรับสมาชิกและประกอบกิจการโดยสมาชิกซึ่งอยู่ในชุมชนนั้นเนื้อหารายการจะต้องเกี่ยวข้องและเข้าถึงชุมชน รวมไปถึงควรที่จะสะท้อนความสนใจแลความต้องการของกลุ่มผู้ฟังที่อยู่ในชุมชนที่สถานีวิทยุออกอากาศ

ตัวอย่างในประเทศออสเตรเลีย (Australia)

สถานีวิทยุชุมชน เป็นสถานีวิทยุสำหรับกลุ่มคนที่ฟังเพลงประเภทเดียวกัน อยู่ในพื้นที่เดียวกัน มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่เหมือนกัน หรือ มีความต้องการทางการศึกษาแบบเดียวกัน วิทยุชุมชนจะนำเสนอ เนื้อหาที่หลากหลายต่อกลุ่มผู้ฟัง เช่น เพลงหลากหลายประเภท ข่าวและมุมมองหลากหลายด้าน ซึ่งหาไม่ได้จากวิทยุประเภทธุรกิจ หรือ วิทยุของภาครัฐ นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาที่จัดทำขึ้นเฉพาะภายในท้องถิ่น ซึ่งสามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นประจำวันภายในชุมชนได้อย่างรวดเร็ว การผลิตรายการ จะมีการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมผลิตเนื้อหารายการเพื่อสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ รวมไปถึงเป็นการสร้างองค์ความรู้พื้นฐานด้านการผลิตสื่อให้กับคนออสเตรเลียกว่าคนต่อปี โดยจะได้เรียนรู้ตั้งแต่ 7000 การจัดตั้งสถานีวิทยุ ไปจนถึง การวางผังรายการ การผลิตรายการ และการระดมทุนเพื่อหารายได้

ตัวอย่างในประเทศอินเดีย (India)

ในประเด็นของการมีสิทธิ์เป็นเจ้าของสถานีวิทยุชุมชน มีดังนี้

- ต้องเป็นคณะบุคคล หน่วยงาน หรือ องค์กร ที่ไม่มุ่งแสวงหากำไร
- ผู้ที่ไม่สามารถเป็นเจ้าของสถานีวิทยุชุมชนได้ คือ บุคคลทั่วไป พรรคการเมืองและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง หน่วยงานที่ผิดกฎหมาย

- ต้องมีหลักฐานยืนยันและรับรองการบริการชุมชนของผู้ที่จะมาขอเป็นเจ้าของสถานี ที่สามารถตรวจสอบได้
- ต้องมีคณะกรรมการดำเนินการจากในชุมชนนั้นๆ
- กึ่งหนึ่งของรายการต้องเป็นรายการที่ผลิตในท้องถิ่น และควรใช้ภาษาถิ่นให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ในประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชน มีดังนี้

- กระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในสื่อภาคประชาชน
- กระทรวงด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และ UNESCO ได้ให้การสนับสนุนในการเข้าไปพบปะกับกลุ่มรากหญ้า และกลุ่มองค์กรเอกชน ในกระบวนการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสื่อวิทยุชุมชน โดยตัวแทนจากต่างประเทศได้นำกรณีศึกษาและต้นแบบในการผลิตสื่อวิทยุชุมชนมาเป็นตัวอย่างในการศึกษาและพัฒนาต่อไป

<u>สภาพแวดล้อมที่ทำให้นโยบายกิจการกระจายเสียงชุมชนสามารถกระทำได้จริง</u>

ควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆดังต่อไปนี้

- การจัดสรรคลื่นความถี่ในกิจการกระจายเสียงประเภทบริการสาธารณะ ประเภทบริการทางธุรกิจ และประเภทบริการชุมชน ควรเป็นไปอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม (ทั้งนี้ควรมีการสำรองคลื่นความถี่ไว้ประมาณ 10-20 %)
- ควรมีค่าธรรมเนียมการอนุญาตที่ต่ำที่สุดหรือไม่มีค่าธรรมเนียมเลย เนื่องจากค่าธรรมเนียมที่สูงมาก ๆ จะส่งผลต่อการกระจายตัวของสถานีวิทยุชุมชนต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างจำกัด
- กระบวนการอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการวิทยุชุมชนนั้น ควรมีความยุติธรรม เป็นที่เปิดเผยต่อสาธารณชน โปร่งใส และมีความกระจ่างชัดทางด้านกฎหมายตั้งแต่แรกเริ่ม

ในประเทศแอฟริกาใต้ สำนักงานกระจายเสียงที่เป็นอิสระไม่ขึ้นกับหน่วยงานใด ๆ เริ่มมีการอนุญาตให้ประกอบกิจการกระจายเสียงชุมชนในปี ค.ศ. 1995 แต่อนุญาตในรูปแบบของกรอบการทำงานของการกำกับดูแลในปี ค.ศ. 1997 เท่านั้น ซึ่งส่งผลให้สถานีวิทยุชุมชนต่าง ๆ ได้รับการอนุญาตให้ประกอบกิจการในลักษณะชั่วคราวและไม่มั่นคงเป็นระยะเวลาถึง 2 ปี อีกทั้งยังส่งผลให้ผู้ฟังและนักโฆษณาต่าง ๆ ไม่สามารถพึ่งพาสถานีวิทยุชุมชนต่าง ๆ ในระหว่างช่วงเวลาดังกล่าวอีกด้วย

- เกณฑ์ในการอนุญาตควรใช้หลักเกณฑ์ ความเป็นเจ้าของหรือกรรมสิทธิ์ในชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และการไม่แสวงหาผลกำไรต่าง ๆ
- ในบางประเทศมีการห้ามเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ที่มีความเกี่ยวข้องทางการเมืองด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อหลีกเลี่ยงการครอบงำทางการเมืองและป้องกันสถานีต่างๆ จากการกลายเป็นกระบอกเสียงให้กับกลุ่มใดๆ โดยเฉพาะ
- ควรมีการกำหนดขีดจำกัดทางเทคนิคในการออกอากาศด้วย เช่น พื้นที่ครอบคลุมในการออกอากาศ ความสูงเสาอากาศ หรือกำลังส่ง เป็นต้น

- หน่วยงานกำกับดูแล ควรมีความสามารถและกำลังคนที่เพียงพอในการรองรับการยื่นแบบคำขออนุญาตจากวิทยุชุมชนต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาอนุญาต ซึ่งอาจส่งผลให้วิทยุชุมชนต่าง ๆ ต้องเลิกกิจการไปก่อนในระหว่างระยะเวลาการรออนุญาตได้
- ผู้กำกับดูแลกิจการกระจายเสียง ควรตั้งสำนักงานหรือเจ้าหน้าที่พิเศษขึ้นมาซึ่งอยู่ภายในหน่วยงานการอนุญาต เพื่อสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่วิทยุชุมชนต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น Ofcom เป็นต้น

<u>ตัวอย่างในประเทศ Benin กับการตัดสินใจที่โปร่งใส</u>

HAAC ซึ่งเป็นกลุ่มงานกำกับดูแลซึ่งเป็นอิสระได้แยกแยะวิทยุชุมชนเป็นกลุ่ม ๆ โดยมุ่งเน้นไปที่การรวมตัวของชุมชน การใช้ภาษาเฉพาะในการสื่อสาร การรวมตัวกันและข้อมูลในท้องถิ่น การพัฒนาวัฒนธรรม ตลอดจนการศึกษา HAAC ได้ตีพิมพ์บัญชีของคลื่นความถี่ที่มีอยู่ และตีพิมพ์หมายเลขติดต่อสำหรับการยื่นแบบคำขออนุญาตจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งหมด ทั้งสาธารณะ ส่วนบุคคล และธุรกิจ แบบคำขออนุญาตจะเข้าสู่กระบวนการพิจารณา ส่วนความถี่นั้นจะถูกจัดสรรโดยคำนึงถึงเนื้อหารายการที่นำเสนอ และความสามารถในการเติบโตหรืออยู่รอดได้ของการให้บริการของแต่ละราย

<u>ความท้าทายสำหรับวิทยุชุมชน</u>

- สภาพแวดล้อมที่จะสามารถประกอบการได้จริง (AMARC Study)
- วิธีการหรือหลักเกณฑ์ที่ใช้วัดผลกระทบในด้านต่าง ๆ
- แหล่งเงินทุนและความสามารถในการอยู่รอดได้ ยกตัวอย่างเช่น การโฆษณา การสนับสนุนจากผู้ฟัง เงินทุนในการออกอากาศ ค่าธรรมเนียมการอนุญาต เป็นต้น
- ช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านจากระบบ analogue ไปยังระบบ digital
- ต้นทุนการออกอากาศทางเว็บไซต์
- ความช่วยเหลือจากตัวแทนระหว่างประเทศ

<u>ปัญหาที่เกี่ยวกับยุค Digital</u> ซึ่งควรต้องหาคำตอบกันต่อไป มีดังต่อไปนี้

- รูปแบบหรือแพลทฟอร์มในการส่งสัญญาณออกอากาศ ควรเป็นแบบใด
- จะเกิดอะไรขึ้นกับวิทยุกระจายเสียงในระบบ Analogue ในระยะยาวต่อไป (จะมีการยกเลิกระบบ Analogue หรือมีการออกอากาศควบคู่ไปกับระบบ Digital)
- ใครจะเป็นผู้ควบคุมดูแลคนใหม่ในการเข้าถึงคลื่นความถี่ในอากาศ (เช่นในกรณีของ multi-plex operators)
- จะสามารถมีกฎหมายที่ใช้ในการปฏิบัติหรือช่วยเหลือให้กับสถานีวิทยุชุมชนต่าง ๆ ได้หรือไม่
- สิ่งที่เหมาะสมที่สุดในการให้สื่อชุมชนใช้ คืออะไร
- ขอบเขตในการกำกับดูแลที่ควรต้องฟันฝ่าหรือก้าวข้ามไปให้ได้ คืออะไร

<u>บทบาทของสังคมพลเมืองในการสนับสนุนส่งเสริมการประกอบกิจการกระจายเสียงต่าง ๆ</u>

มีอยู่หลายแห่ง อาทิเช่น

รูปภาพประกอบการจัดทำรายงานจาก Website :

http://zodiacregistry.com/policy?lang=en

www.irishtimes.com

http://adventures.worldnomads.com/destinations/103/Ireland.aspx

http://www.havilot-nofesh.co.il/ShowPlaces.asp?PlaceID=44

http://womennewsnetwork.net//17/01/2007feminist-dialogue-circles-the-globe-with-radio/

http://lewebpedagogique.com/clubunescosorbonne/category/activites/

http://mainbaghihoon.wordpress.com

http://www.communityradiotoolkit.net/tag/rsl/

http://www.au.timeout.com/Melbourne/timein/features//2159vision-australia-radio

Agenda

Barcelona , Spain Session 21 – 25 Oct 2013

Oct 21, 2013	**Theme: Evolution of technology and audiovisual media services**	**Place**
9:15 – 09:30	Opening remarks	THE BLANQUERNA COMMUNICATIONS SCHOOL
9:30 – 10:45	Regulatory evolution of audiovisual media services in the EU (Ángel García-Castillejo)	
10:45 – 11:15	Coffee break	
11:15 – 12:30	Digital radio. Current technological standards and evolution of the market. (Xavier Redón)	
12:30 – 14:00	Lunch break	
14:00 – 15:30	Digital dividend policies in Europe (Josep Ventosa)	
15:30 – 16:00	Coffee break	
16:00 – 18:00	New technologies and standards for digital television beyond DTT: Connected TV, Cloud TV and others (Eladio Gutiérrez)	

Oct 22, 2013	**Theme: Relevant questions in the field of media policies for shaping a competitive and plural market**	**Place**
10:00 – 12:30	Visit to the Catalonia Audiovisual Council to analyze real case studies of licensing procedures (coordinated by Prof. Elisenda Malaret, commisioner at CAC). (Carrer dels Vergós, 36-42)	The Catalonia Audiovisual Council
12:30 – 14:00	Lunch break	
14:00 - 16:30	Public service broadcasting in Europe: relevant policies and advance case study (Kate Coyer)	THE BLANQUERNA COMMUNICATIONS SCHOOL
16:30 – 17:00	Coffee break	
17:00 – 18:00	Commercial broadcasting services in Europe: the coexistence of commercial television with public service media in Europe (Angel García-Castillejo)	THE BLANQUERNA COMMUNICATIONS SCHOOL

Oct 23, 2013	**Theme: Community and alternative media**	**Place**
9:30 – 11:00 **11:30 – 12:45**	Advance sessions on community media policies, case studies and group discussions (Kate Coyer) EXAM	THE BLANQUERNA COMMUNICATIONS SCHOOL
12:45 – 14:00	Lunch break	
14:00 - 17:00 (coffee break at 15:00)	Technological aspects on access to media through the Internet: electronic newspapers and new media beyond broadcasting (Juan Zafra)	THE BLANQUERNA COMMUNICATIONS SCHOOL

Oct 24, 2013	**Visits**	**Place**
9:30 – 11:00	Visit to the Collserola Telecommunications Tower (Abertis Telecom)	Abertis Telecom
11:00 – 12:00	Visit to Catalunya Ràdio (Diagonal 614, Barcelona)	Catalunya Radio
12:00 - 14:00	Lunch break	
14:00 – 17:00	Visit to Televisió de Catalunya (Carrer de la TV3 s/n, Sant Joan Despí)	Catalunya Television

Oct 25, 2013	**Visits**	**Place**
9:30 – 11:00	Cultural visit	
12.00 -14.30	Lunch and Certificate Ceramony	
15.00 -18.00	Cultural visit	

วันจันทร์ที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๖
หัวข้อหลัก(Theme) : วิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีและบริการโสตทัศน์ (Evolution of Technology and audiovisual media service)
หัวข้อย่อย ๑.๑ วิวัฒนาการในการกำกับดูแลบริการโสตทัศน์ในสหภาพยุโรป (Regulatory Evolution of audiovisual media services in the EU)

๑. บทนำ

ประเทศต่างๆ มีแนวทางที่แตกต่างกันในการปรับเปลี่ยนระบบโทรทัศน์ของตนเป็นระบบดิจิตอล โดยขึ้นอยู่กับโครงสร้างของระบบโทรทัศน์ และเป้าหมายของรัฐบาลในแต่ละประเทศ ซึ่ง ประเทศสเปนเป็นกลุ่มที่รับชมโทรทัศน์ระบบภาคพื้นดินเป็นหลัก (terrestrial TV)

มาตรการในการปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบดิจิตอลในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน ความแตกต่างดังกล่าวเป็นผลมาจากปัจจัยต่างๆ อย่างน้อย ๓ ประการคือ เป้าหมายในการนำโทรทัศน์ระบบดิจิตอลมาใช้ โครงสร้างตลาดและระดับความแพร่หลายของโทรทัศน์แต่ละประเภท ตลอดจนบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ในการผลักดันนโยบายของรัฐในการปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบดิจิตอล ดังจะอธิบายต่อไปนี้

เป้าหมายของรัฐบาลในแต่ละประเทศจะมีผลต่อนโยบายในการปรับเปลี่ยนไปสู่โทรทัศน์ระบบดิจิตอลโดยตรง กล่าวคือ หากรัฐบาลต้องการเพิ่มการแข่งขันในตลาดโทรทัศน์ ก็จะจัดสรรคลื่นความถี่ให้แก่ผู้ประกอบการรายใหม่เข้ามาประกอบการแข่งขันในขณะที่รัฐบาลที่ต้องการหารายได้จากการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ เช่น รัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกา อาจเลือกที่จะนำคลื่นความถี่ที่ได้มาจัดสรรให้กับผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่มีความพร้อมสูงในการเสียค่าธรรมเนียมการใช้คลื่นความถี่สูงกว่าผู้ประกอบการโทรทัศน์

โครงสร้างตลาดและระดับของความแพร่หลายของโทรทัศน์แต่ละประเภทเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมาก กล่าวคือ ประเทศที่มีการรับชมโทรทัศน์ส่วนใหญ่ในระบบภาคพื้นดิน มักจะเน้นการจัดสรรคลื่นความถี่สำหรับการแพร่ภาพให้มีจำนวนช่องรายการมากขึ้น เพื่อจะได้ดึงดูดให้ประชาชนปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบดิจิตอลได้เร็วขึ้น ในขณะที่ประเทศที่มีการแพร่หลายของโทรทัศน์บอกรับสมาชิกในระดับสูงอยู่แล้วก็จะมุ่งเน้นให้เพิ่มคุณภาพของภาพและเสียงโดยกำหนดให้ผู้ประกอบการแพร่ภาพในระบบความคมชัดสูง HD หรือเน้นการสร้างบริการแบบโต้ตอบ (Interactive)

๒. ความเป็นมา

๒.๑ กรอบแนวทางการกำกับดูแลของโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล(DTT) ของ ประเทศสเปน

ในสเปน จะยึดการกำกับดูแลโดยอ้างถึง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- พระราชกฤษฎีกา ๒๑๖๙/๑๙๙๘ ของ ๙ ตุลาคมอนุมัติแผนแรกทางเทคนิคแห่งชาติสำหรับโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล (DTT)
- คำสั่งรัฐมนตรี ๙ ตุลาคม ๑๙๙๘ ที่อนุมัติกฎระเบียบทางเทคนิคของแผนทางเทคนิคแห่งชาติ สำหรับโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล (DTT)

ทั้งนี้ ทางเสปนมีแผนที่จะสนับสนุนให้เกิดโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล ซึ่งได้รับการอนุมัติเมื่อ ๓๐ธันวาคม ๒๐๐๔ และรัฐบาลรับรองการปฏิรูปของภาคโสตทัศน์ในสเปน โดยมี การกำกับดูแลในส่วนโทรทัศน์และวิทยุ การกำกับดูแลสื่อโสตทัศน์แบบทั่วไป รัฐบาลสเปนได้อนุมัติ แผนส่งเสริมให้เกิดโทรทัศน์ภาคพื้นดินระบบดิจิตอล โดยในแผนได้กล่าวรวมถึง โครงการของการกำกับดูแล มาตรการเร่งด่วน ที่มีเป้าหมาย ของการมีกรอบแนวทางการกำกับดูแลที่เหมาะสม ในการที่จะเบิกทางและส่งเสริมการให้บริการ DTT พร้อมทั้งมีการเปิดเสรีทางด้านวิทยุกระจายเสียง และเคเบิลโทรทัศน์ เพื่อส่งเสริมสังคมให้มีความหลากหลาย

- แผนทางเทคนิคของโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล มีการปรับปรุงความถี่ใหม่ เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วทั้งประเทศ ตามที่กฎหมายกำหนด และเริ่มออกอากาศ ในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๐๐๕
- รัฐบาลยอมรับและมีการส่งเสริมให้เปิดตัว DTT ในประเทศสเปนซึ่งเป็นการร่วมประสานงานกับผู้ประกอบการของสถานีโทรทัศน์ระบบดิจิตอล ทั่วประเทศ ในระดับ Nation Wide และระดับท้องถิ่น สเปนจึงกำหนดระยะเวลาสำหรับการเปลี่ยนแปลงไปสู่โทรทัศน์ระบบดิจิตอล คือในช่วงปี ๒๐๑๐-๒๐๑๒

๒.๒ ช่วงการเปลี่ยนผ่านไปสู่ยุคโทรทัศน์ระบบดิจิตอล แสดงดังภาพด้านล่าง

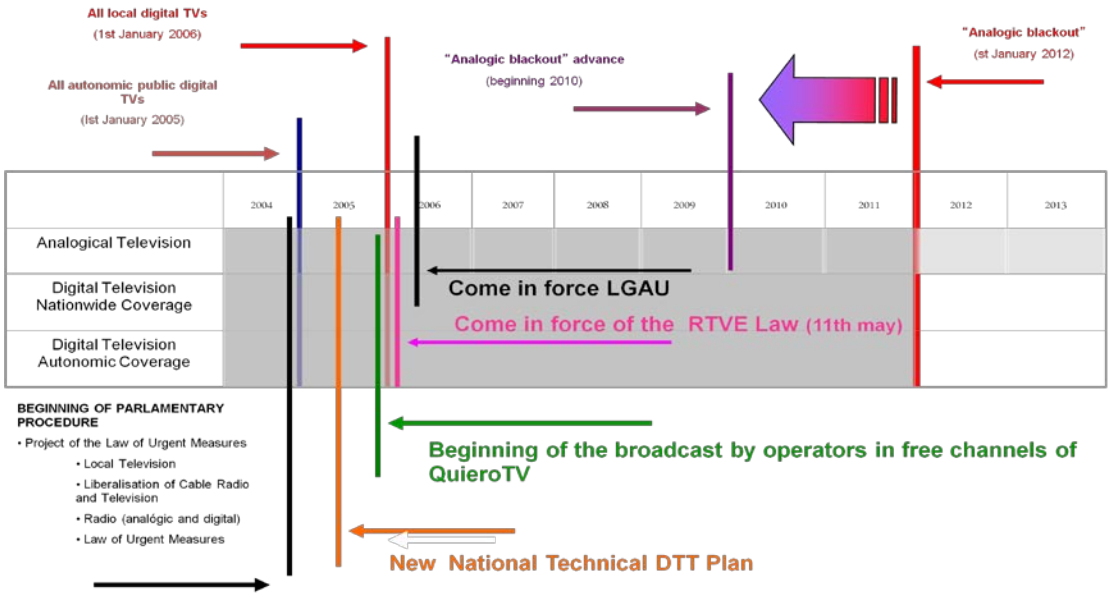

๒.๓ อิทธิพลของการ Convergence ในกฎหมายและการกำกับดูแล

ประวัติความเป็นมาของการสื่อสารโทรคมนาคมและการควบคุมโสตทัศน์มีลักษณะที่สอดคล้องกัน และแตกต่างกันบางมุมมอง คือ

- การบริการโสตทัศน์และการสื่อสารโทรคมนาคมแบบดั้งเดิมจะเป็นการบริการมุ่งเน้นประโยชน์ของสาธารณะ
- แต่มีวิวัฒนาการที่แตกต่างกันและการกำกับดูแลที่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ ลักษณะร่วม หลักปฏิบัติตามแนวทางสากลเรื่องการกำกับดูแลสื่อโสตทัศน์ ทั้งเนื้อหาของการประกอบกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ (Content regulation) หรือไม่ว่าจะเป็นหลักเสรีภาพในการแสดงออกที่ได้รับการรับรอง ซึ่งแต่ละประเทศก็จะมีวิธีการให้นิยามความหมายที่แตกต่างกันในการพิจารณาว่าเนื้อหาที่แสดงออกมาแล้วนั้นควรได้รับการคุ้มครองหรือไม่ตามกฎหมาย ขึ้นกับบริบทและประวัติศาสตร์ความเป็นมาในสังคมหนึ่งๆ ที่ต่างกัน อย่างไรก็ดี ลักษณะร่วมกันของกฎหมายทั้งการสื่อสารโทรคมนาคม และการควบคุมโสตทัศน์ก็เพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ของสาธารณะ โดยการบริการโทรคมนาคมได้เปิดเสรีในปี ๑๙๙๖ โดยผู้มีอำนาจดูแลกิจการโทรคมนาคมแห่งสำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลตลาดโทรคมนาคม (CMT) สำหรับการบริการโสตทัศน์มีกฎระเบียบที่แตกต่างกันซึ่งขึ้นอยู่กับเทคโนโลยีที่แตกต่าง ซึ่งไม่มีการกำกับดูแลการให้บริการสื่อโสตทัศน์ อย่างไรก็ตาม จนกระทั่งในปี ๒๐๐๓ กฎหมายโทรคมนาคมทั่วไป เป็นที่ยอมรับว่ากฎหมายโสตทัศน์ทั่วไปได้มีผลบังคับใช้ โดยที่ CMT รับผิดชอบในการส่งเสริมสมรรถนะของการบริการโสตทัศน์ ทั้งนี้ โทรทัศน์ผ่านดาวเทียมถูกเปิดเสรีในปี ๑๙๙๕ และ เคเบิ้ลโทรทัศน์ถูกเปิดเสรีในปี ๒๐๐๓ เพื่อเป็นการสนับสนุนให้เกิดการ Convergence ในแต่ละ platform โดยในประเทศสเปนไม่มีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะเพื่อการ Convergence แต่ มีการบังคับใช้กฎหมายของยุโรปในเรื่องการ Convergence ซึ่งการ Convergence เป็นความท้าทายในปัจจุบัน และมีการให้ความหมายของ การ Convergence ที่แตกต่างกันไป บางครั้งกล่าวถึงการรวมกันของเครือข่าย หรือการ

รวมกันของการบริการ บางครั้งบอกว่าคือการรวมกลุ่มของการให้บริการ คือกระทำโดยผู้ประกอบการเดียวกัน เสมือนเป็นการควบรวมกิจการของผู้ประกอบการ

๓. ความท้าทายหลักที่ชี้ให้เห็นโดยการกำกับดูแล

๑. การให้บริการ หรือบริการใหม่ ๆ ผ่านทางโครงข่ายเดียว (การรวมกลุ่ม)

๒. ความหลากหลายของผู้ให้บริการที่ไม่ได้เป็นเจ้าของโครงข่าย

๓. มีแนวโน้มไปใช้ Technology IP – ความเป็นไปได้ของการเลือกช่วงของการแข่งขันให้บริการ

๔. เนื้อหา ผ่านทางเครือข่าย/ การให้บริการโทรคมนาคมแบบดั้งเดิมและ การให้บริการสื่อโสตทัศน์เดียวกัน แต่ไม่มีการConvergence ของส่วนการกำกับดูแล

สหภาพยุโรปได้มีมติร่วมกันในปี ๒๐๐๒ เพื่อดำเนินการภารกิจต่างๆ ให้สำเร็จหนึ่งในวัตถุประสงค์ คือ การเคารพในความเป็นกลาง และส่งเสริมการกำกับดูแลเทคโนโลยีที่ไม่ได้รับการจัดเก็บภาษี และ การแบ่งแยกการใช้งานของเทคโนโลยีในแต่ละประเภท

สำหรับภาคการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ พยายามกำหนดให้ชัดแจ้ง เพื่อตอบสนองต่อแนวโน้ม การหลอมรวม Convergenโดยกำกับดูแลโครงข่ายและการบริการภายใต้ขอบเขตของการสื่อสารเชิงพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมี

การหลอมรวม : การกำกับดูแลเนื้อหาความหมาย : ข้อยกเว้นConvergence ระหว่างโครงข่ายการสื่อสารที่แตกต่างกัน และการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยี จำเป็นต้องมีการจัดตั้งระบบการอนุญาต การให้บริการที่ครอบคลุม การเปรียบเทียบในลักษณะที่คล้ายกันโดยไม่คำนึงถึงเทคโนโลยีที่ใช้

ระบบการอนุญาตที่ไม่เข็มงวดนั้น เพื่อกระตุ้นการพัฒนา บริการใหม่ ๆ และโครงข่าย ในทวีปยุโรปซึ่งอาจส่งผลต่อ "สิทธิของพลเมือง" และ "การกำกับดูแลที่ดีขึ้น"

๔. การเปลี่ยนแปลงหลักที่เกี่ยวข้องกับการ Convergence และความเหมาะสมของเทคโนโลยี

๑.ปัจจุบัน :การขับเคลื่อนหลักของการเปลี่ยนแปลงในเครือข่าย คือ การ Convergence ของเครือข่ายด้วยการรวมเครือข่าย IP-based และมีการส่งข้อมูลรวมกัน ทั้ง การให้บริการข้อมูลเสียง และวิดีโอ

๒.กฎหมายของสหภาพยุโรป เป็นการแยกอย่างชัดเจน ระหว่างระบบเครือข่ายและระบบการบริการ –ซึ่งต้องมีการกำหนดเทคโนโลยีในกฎหมายให้แน่ชัด ว่ามีผลต่อคุณภาพของการให้บริการแก่ผู้ใช้ โดยเจ้าหน้าที่อาจจะกำหนดคุณภาพขั้นต่ำของความต้องการบริการด้วยการประกอบการให้บริการเครือข่ายการสื่อสารสาธารณะ

๓ผลกระทบของการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะ การบริการสื่อสารอิเ .ล็กทรอนิกส์ ให้แก่ประชาชน โดยผลกระทบที่เกิดนั้น ต้องพิจารณาร่วมกับเทคโนโลยีที่นำมาใช้

๕. ความปลอดภัยและการรักษากฎในการกำกับดูแล

ปัจจุบันผู้ประกอบการด้านโทรคมนาคมจำเป็นต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อรับประกันความปลอดภัยซึ่งการรักษา (เพื่อยืนยันการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล) ในการแสวงหาผลประโยชน์จากเครือข่ายหรือการให้บริการ กฎเพื่อการกำกับดูแล ควรมีการคำนึงต่อการพิจารณา ดังต่อไปนี้

- บทบัญญัติใหม่ เป็นสิ่งสำคัญการรักษาความปลอดภัยและความสมบูรณ์ของเครือข่าย
- สมรรถนะใหม่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประเทศสมาชิกเพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินการใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อรับประกัน
- ความสมบูรณ์ ความมั่นคงของระบบเครือข่าย
- ความต่อเนื่อง และความพร้อม การจัดเตรียมของบริการ (supply of services)
- การมีแนวทางจัดการความเสี่ยง อย่างถูกต้อง
- การแจ้งการละเมิดเอกสิทธิ์

ทั้งนี้ การตัดสินใจของการดำเนินการต่างๆ ก็จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ CNMC

๖. สถานการณ์ก่อนที่จะเปลี่ยนผ่านระบบโทรทัศน์ในประเทศสเปน

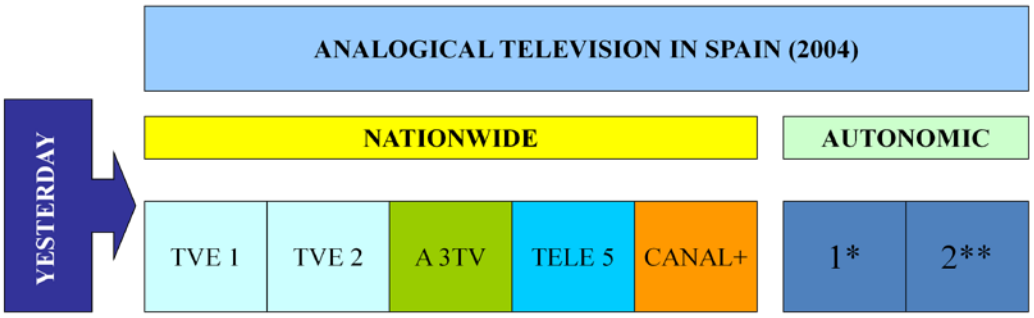

1* Canary-Islands, Community of Castilla-La Mancha, Community of Galicia and Madrid (1 channel). Recently: Asturias, Extremadura, Aragón, Baleares Islands and Murcia Region.

2** Andalusia, Catalonia, Community of Valencia and Basque Contry (2 channels).

๖.๑ การออกอากาศระบบDTT ครอบคลุมในระดับชาติ ตั้งแต่ปี 1998 หรือ ก่อนพฤศจิกายน 2005

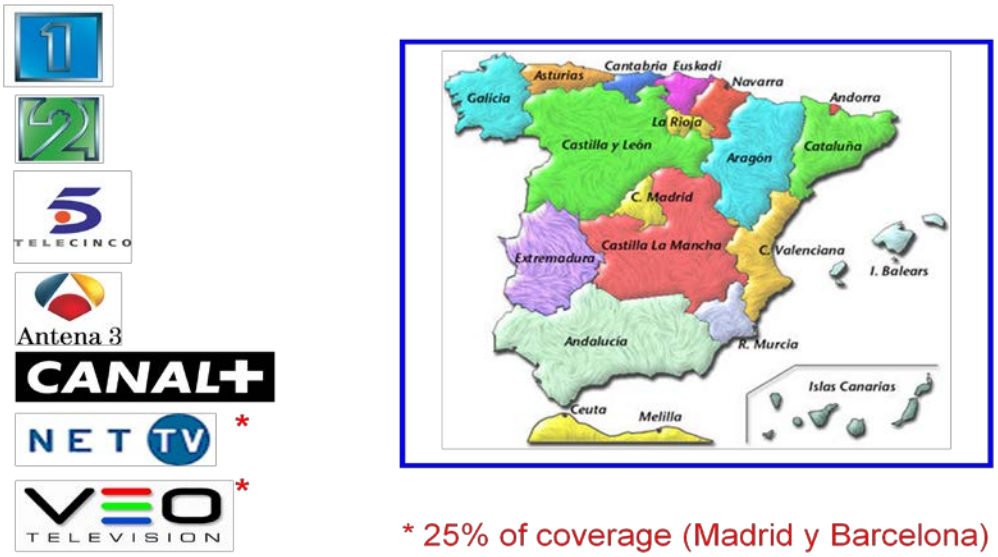

๖.๒ การออกอากาศระบบDTT ครอบคลุมในระดับภูมิภาค

๕๓.

การออกอากาศระบบDTT (ครอบคลุมในระดับชาติและระดับภูมิภาค)

(ก่อน ๓๐ พฤศจิกายน ๒๐๐๕)

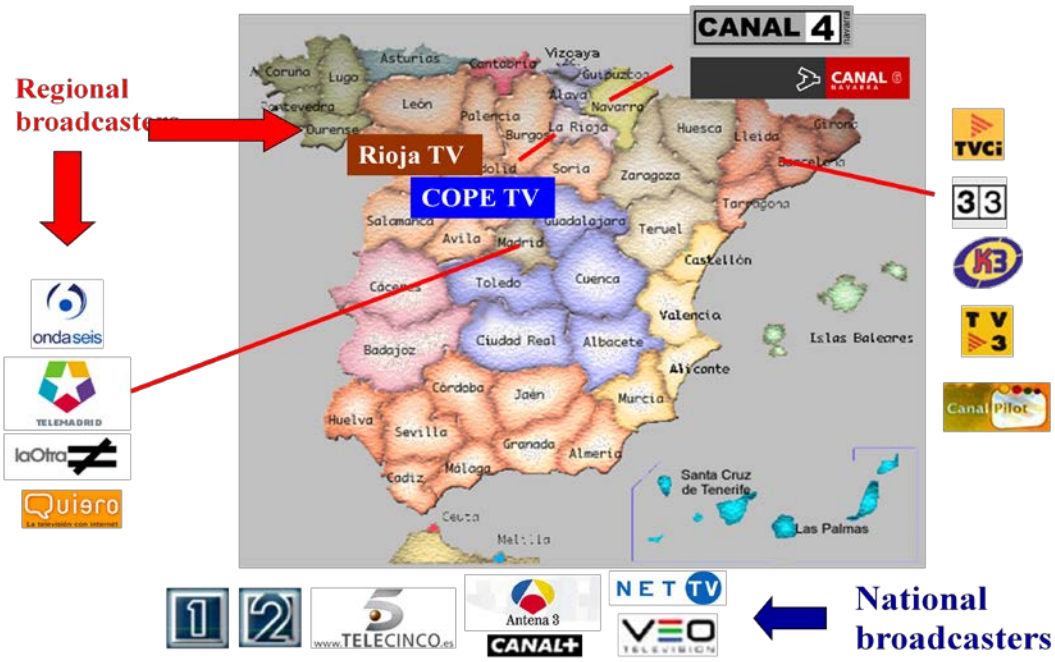

๖.๓ สถานการณ์ครอบคลุมทั่วประเทศ DTT (พฤษภาคม ๒๐๐๕)

Programs				RF Channel	
Free	Free	Free	Free	69	UNIQUE FREQU. NET
Free	Free	Free	Free	68	
Free	Free	Free	Free	67	
Free	Free	VEO TELEVISION	NET TV	66	
tve 1	tve 2	Antena 3	CANAL+	TELECINCO	57 to 65	MULTIPLE FREQU. NET

ประเทศสเปนมีการกำหนดโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล ให้ใช้ระบบ DVB-T ทั้งนี้ ในช่วงที่มีการออกอากาศโทรทัศน์ในระบบAnalog นั้น ๑ Channel สามารถให้บริการได้เพียง ๑ Program แต่พอมีการเปลี่ยนผ่านระบบไปสู่ Digital (ระบบ DVB-T) นั้น ๑ Channel สามารถให้บริการได้ถึง ๔ Programs ซึ่งในเดือน พฤษภาคม ๒๐๐๕ กำหนดให้มีการให้บริการ ๕ MUX โดย ๔ MUX แรกเป็นการใช้โครงข่ายแบบความถี่เดียว)SFN: Single Frequency Network(และ เป็นการให ๕ ที่ XUMให้บริการแบบ Multi Frequency Network ๔ MUX แรก : มีการออกอากาศช่อง Free TV จำนวน ๑๔ ช่อง และเป็น Pay TV จำนวน ๒ ช่อง ๕ ที่ XUM: มีการออกอากาศช่องแบบ Pay TV จำนวน ๕ ช่อง

Note!! ปี ๒๐๐๕ ในประเทศอังกฤษ ช่องที่เป็น Pay TV จะอยู่บน Platform ของ Satellite และ Cable เท่านั้น เนื่องจากต้องการส่งเสริมให้เปลี่ยนผ่าน DTT ได้อย่างรวดเร็ว บน Platform Terrestrial จึงมีแต่ช่อง Free TV

๖.๔ การจัดช่อง DTT ในปัจจุบัน สัญญาของสภารัฐมนตรีลงวันที่) **(ครอบคลุมทั่วประเทศ)** (๒๐๐๕ พฤศจิกายน ๒๕

DTT channels				RF CHANNEL	
Antena 3	Antena.Neox	Antena.Nova	La Sexta 2	69	SFN
Telecinco	Telecinco Sport	Telecinco Estrellas	Fly Music	68	
cuatro		CNN+	La Sexta 1	67	
	VEO TELEVISION	Veo 2		66	
tve 1	tve 2	24H tve	tve 50	57 to 65	MFN

TDT & ๒๐๐๕ แผนเทคนิคแห่งชาติ > ความคืบหน้าในการจัดช่อง

TDT & ๒๐๐๕ แผนเทคนิคแห่งชาติ > เมื่อมีการยุติการส่งในระบบ Analog (Switch-off)

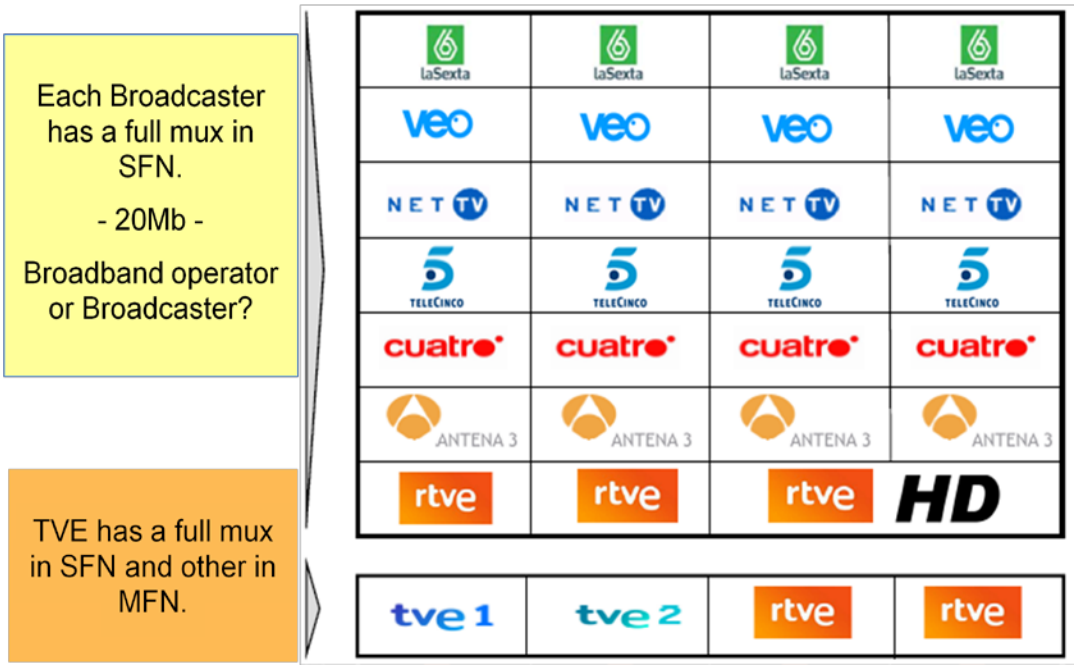

หัวข้อย่อย ๑.๒ วิทยุดิจิตอล มาตรฐานเทคโนโลยีปัจจุบัน และวิวัฒนาการของตลาด (Digital Radio, current technological standard and evolution of the market)

๑. ความสำคัญของวิทยุ เริ่มมาจาก ๒ ประเด็นหลักๆ คือ

๑. วิทยุเป็นหนึ่งในสิ่งที่สำคัญที่สุดของช่องทางสื่อสารสำหรับข่าวและสิ่งบันเทิง

๒. วิทยุเป็นการให้บริการที่ครอบคลุมได้ดีที่สุด (the best coverage) และมีการใช้งานที่ง่ายที่สุด (the easiest) เมื่อเปรียบเทียบกับการให้บริการของสื่ออื่นๆ

๑๑. ข้อมูลเบื้องต้นของกิจการวิทยุกระจายเสียงโดยทั่วไป

การส่งออกอากาศวิทยุกระจายเสียงประเภทธุรกิจ ได้เริ่มต้นขึ้นในปี ค โดยใช้การส่ง ๑๙๒๐ .ศ. กระจายเสียงด้วยเทคโนโลยีAM ซึ่ง เทคโนโลยี AM ได้รับการพัฒนาและใช้ส่งกระจายเสียงในระยะแรก โดยใช้เทคนิคการผสมคลื่นเสียงเข้ากับคลื่นพาห์โดยสัญญาณเสียงจะบังคับให้แอมปลิจูดของคลื่นพาห์เปลี่ยนแปลงไปโดยคลื่นพาห์ยังมีความถี่เท่าเดิม ต่อมาในปี ค ได้เริ่มต้นใช้การส่งกระจายเสียงด้วยเทคโนโลยี ๑๙๔๙ .ศ.FM และทุกวันนี้ FM ยังเป็นเทคโนโลยีที่นิยมใช้มากที่สุดสำหรับกิจการกระจายเสียงในหลายๆ ประเทศ และเพื่อปรับปรุงคุณสมบัติของเทคโนโลยีกระจายเสียงระบบ FM โดยใช้เทคนิคดิจิตอลในยุค ๙๐ ซึ่งเกิดเทคโนโลยีใหม่ๆ ในยุค ๙๐ มีการส่งวิทยุในระบบดิจิตอล ดังนี้

- DAB (Digital Audio Broadcasting)
- IBOC (In Band On Channel)
- DRM (Digital Radio Mondiale)

๑.๒ ข้อมูลเบื้องต้นของกิจการวิทยุกระจายเสียงในประเทศสเปน

ในปี ค.และ ค ๑๙๙๙ .ศ.ศแผน มีการ ๒ ประเทศสเปน ได้เห็นชอบแผนทางเทคนิค ๒๐๐๑ . ซึ่งแบ่งเป็น ๒๐๑๑ และ ๒๐๐๖ การปรับปรุงแผนดังกล่าว ในปี

- ๓ กลุ่ม ในระดับชาติ
- กลุ่มภูมิภาคและท้องถิ่น
-

ในปี ค ได้ดำเนินการ กิจการวิทยุในระบบดิจิตอลบนย่าน ๒๐๑๑ .ศ.VHF แบนด์ III เนื่องจากย่านความถี่ดังกล่าวของประเทศสเปนไม่ได้มีการใช้งานแล้ว เพราะในปี ๒๐๑๐ กิจการโทรทัศน์ได้เปลี่ยนเป็นระบบดิจิตอล บนย่าน UHF แบนด์ IV/V แล้ว

ต่อมาในปี ๒๐๐๐ ได้ดำเนินการออกอากาศ ๓ MUX ซึ่งให้สามารถครอบคลุมถึง ๕๑ของ %๖. (สถานีส่ง ๒๓) ประชากรทั้งประเทศทั้งนี้ ตามภูมิภาคก็มีบางส่วนที่เริ่มดำเนินการโครงข่ายวิทยุกระจายเสียง

ระบบ DAB ด้วย โดยในระยะที่เริ่มทำการออกอากาศ ก็ได้มีสื่อโฆษณาเป็นวิดีโอที่มีเนื้อหาที่นำเสนอข้อดีของ Digital Radio ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลว่าวิทยุระบบดิจิตอลนั้นสามารถรับสัญญาณได้ชัดเจนขึ้น รับสัญญาณได้ทุกสถานการณ์ และมีการรบกวนของสัญญาณน้อยลง

ใน เดือนมิถุนายน ปี ๒๐๑๑ ได้มีการปรับปรุงแผนทางเทคนิค โดยเพิ่มเงื่อนไข ดังนี้

- โครงข่ายต้องสามารถครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศ อย่างน้อย ๒๐ % (๒ สถานีส่ง ที่ตั้งอยู่ที่ Barcelona และ Madrid)
- คุณลักษณะทางเทคนิค สามารถปรับเปลี่ยนได้ เมื่อทางผู้ประกอบการเห็นพ้องไปในทางเดียวกัน (ซึ่งทางผู้ประกอบการเห็นว่าควรใช้ระบบ DAB/DAB+ ในการส่งออกอากาศของกิจการ Digital Radio)

สำหรับย่านความถี่วิทยุที่ถูกใช้ในประเทศสเปน ตามตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติและระหว่างประเทศ แสดงดังรูปด้านล่าง

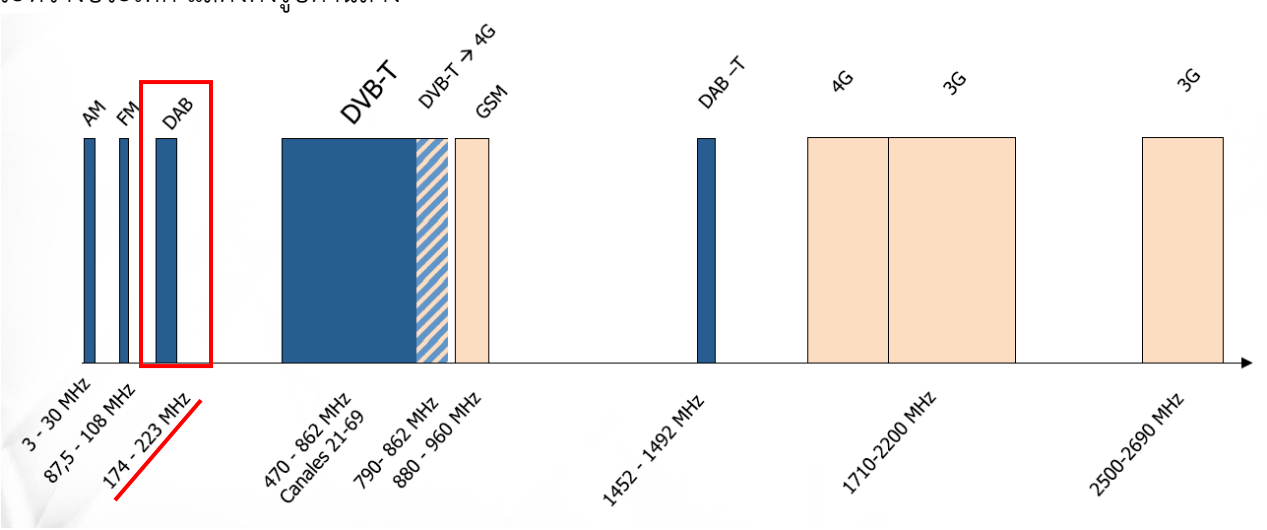

ปัจจุบันประเทศสเปนออกอากาศ Digital Radio ด้วยระบบ DAB โดยมีจำนวน ๓ MUX และได้เตรียมการย่านความถี่ ๑๔๕๒ ๑๔๙๒ –MHz แบนด์ L สำหรับ Digital Radio ของกลุ่มภูมิภาคไว้ด้วย

๑.๓ สถานะของDigital Radio ในปัจจุบันของประเทศสเปน

แม้ว่าการดำเนินการของสเปน ดูจะก้าวหน้าไปมากแล้ว แต่ว่าก็ยังไม่มีการยุติการใช้ระบบอนาล็อค (Analog Switch Off) เนื่องจากเกิดประเด็นในหลายด้านที่ไม่สนับสนุน

- **ผู้รับฟัง** : มีการรายงานว่าวิทยุในเชิงธุรกิจของสเปนไม่มีแรงจูงใจในการออกอากาศในระบบ DAB เนื่องจากว่า ไม่มีกระแสตอบรับจากผู้ฟัง (the audience is zero.)
- **เนื้อหา** : ผู้รับฟัง มีความเห็นว่าถ้าเนื้อหารายการวิทยุยังเป็นเหมือนเดิม มีรายการเดิมๆ แล้วทำไมต้องเปลี่ยนระบบการออกอากาศของวิทยุให้เป็นดิจิตอล

- **<u>เครื่องรับสัญญาณวิทยุ</u>** : ในปัจจุบัน เราไม่สามารถซื้อเครื่องรับวิทยุระบบดิจิตอลในประเทศสเปนได้ เนื่องจากยังไม่มีการขับเคลื่อนในตลาดเกี่ยวกับ Digital Radio โดยในสเปน กลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการผลิตเครื่องรับ ได้แก่ กลุ่ม Broadcaster และ กลุ่ม Manufacturer
- **<u>การกำกับดูแล :</u>** ยังไม่มีกฎหมาย และการกำกับดูแลที่ชัดเจนในส่วนของ Digital Radio

จากที่กล่าวไปข้างต้น จะเห็นว่าแนวโน้มของโลกจะมีการเปลี่ยนเข้าสู่ยุคดิจิตอลทุกๆ วัน แต่กิจการวิทยุกระจายเสียงก็ยังคงเป็นระบบ Analog ซึ่งผู้บรรยายได้กล่าวไว้ว่า *"ที่สเปนยังไม่มีบทสรุปที่แน่นอนเกี่ยวกับการออกอากาศวิทยุว่าจะเป็นระบบดิจิตอลเมื่อใด"*

๑.๔ มาตรฐานของวิทยุกระจายเสียงในระบบDigital

๑) IBOC/HD Radio (In Band On Channel / Hybrid Digital Radio)

- ใช้ย่านความถี่วิทยุของระบบ FM และ AM เดิมในปัจจุบัน นั่นคือไม่จำเป็นต้องมีการจัดสรรความถี่เพิ่มเติม (เป็นการส่งกระจายเสียงแบบคู่ขนานพร้อมกันทั้ง ๒ ระบบ คืออนาล็อคเดิมร่วมกับระบบดิจิตอลในเวลาเดียวกัน) เพื่อให้ผู้ที่ใช้เครื่องรับในปัจจุบันสามารถรับฟังได้เหมือนเดิม
- ใช้ High Definition Codec (HDC) ในการเข้ารหัส ทำให้เสียงที่มีคุณภาพสูง
- มีการนำไปใช้ใน USA, Mexico, El Salvador และ Panama
- ราคา ๕๐ $ หรือมากกว่า
- ค่าใช้จ่ายในการลงทุนโครงข่ายสูง
- ค่าสิทธิสำหรับ iBiquity
- เกิดปัญหาความหนาแน่นของย่านความถี่วิทยุในพื้นที่เขตเมือง

๒) DRM

- ใช้ย่านความถี่วิทยุร่วมกันกับระบบ FM และ AM
- ใช้ Advanced Audio Coding (AAC) ในการเข้ารหัส ทำให้เสียงที่มีคุณภาพสูง
- มี ๒ มาตรฐาน คือ DRM๓๐ (ใช้ความถี่ย่านต่ำกว่า ๓๐MHz (LW, MW, SW)) และ DRM+ (ใช้ความถี่ย่าน ๓๐-๑๒๐MHz (FM))

๓) Satellite radio DAB-S (เป็น Digital Radio บนย่านความถี่เฉพาะ)

- ใช้การเข้ารหัสแบบ MPEG ๔ aacPlus
- ใช้ความถี่วิทยุย่าน S band, ๒.๓ GHz.
- ระบบมาตรฐานนี้จะมีสัญญาณครอบคลุมเป็นวงกว้าง (Satellite footprint/Coverage) จึงสามารถรับได้ทุกที และสามารถรับได้หลากหลายเครื่องรับ

๔) DAB-T (Digital Audio Broadcasting-Terrestrial)(เป็นDigital Radio บนย่านความถี่เฉพาะ)

- ใช้การเข้ารหัสแบบ MPEG ๑ layer II
- ใช้ความถี่วิทยุแบนด์ III และแบนด์ L
- มีการใช้ประสบผลสำเร็จ ในแถบประเทศ UK
- ใช้แบบโครงข่ายแบบ SFN (รับเพียงความถี่เดียว)
- ใช้อัตราบิตสำหรับช่องสัญญาณเสียงแบบStereo ๑๒๘-๒๕๖ kbps และ mono ๖๔ kbps
- DAB-T ค่าใช้จ่ายสูงกว่า FM เมื่อเทียบกับ coverage ที่เท่ากัน (กรณีนี้ เมื่อความถี่เดียวกัน เวลาเท่ากัน และเนื้อหาเหมือนกัน)

๕) DAB+

- ใช้การเข้ารหัสแบบ MPEG ๔ AACPlus.
- เป็นมาตรฐานเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๖
- ใช้อัตราบิตสำหรับช่องสัญญาณเสียงแบบ stereo เพียง ๔๘-๖๔ kbps

๑.๕ กรณีศึกษาของ Eureka ๑๔๗ standards

ยกตัวอย่างประเทศที่มีแผนการยุติการส่งสัญญาณวิทยุ FM อย่างแน่นอนแล้ว ได้แก่

- ประเทศ Denmark มีแผน FM Switch off ในปี ค.ศ. ๒๐๑๙

- ประเทศ Norway มีแผนว่าต้องมีการขยายพื้นที่ครอบคลุมถึง ๙๐ % ในปี ๒๐๑๓ และครอบคลุม ๙๙.๕% ในปี ๒๐๑๔ โดยที่มีแผน FM Switch off ในเดือนมกราคม ปี ค.ศ. ๒๐๑๗ ซึ่งการที่ Norway มีแผน Switch off หลังจากที่วิทยุดิจิตอลมี coverage ๙๙.๕% โดยทิ้งช่วงนานถึง ๓ ปี นั่นคือ ทาง Norway ไม่อยากให้มีการ Simulcast เพราะ Broadcaster ไม่ยินยอมที่จะจ่ายเงินลงทุนการออกอากาศวิทยุทั้ง Digital และ Analog โดยที่เนื้อหาเหมือนกัน

๑.๖ มาตรฐาน DAB สามารถส่งพร้อมกันได้ (DAB T-DMB และ DAB+)

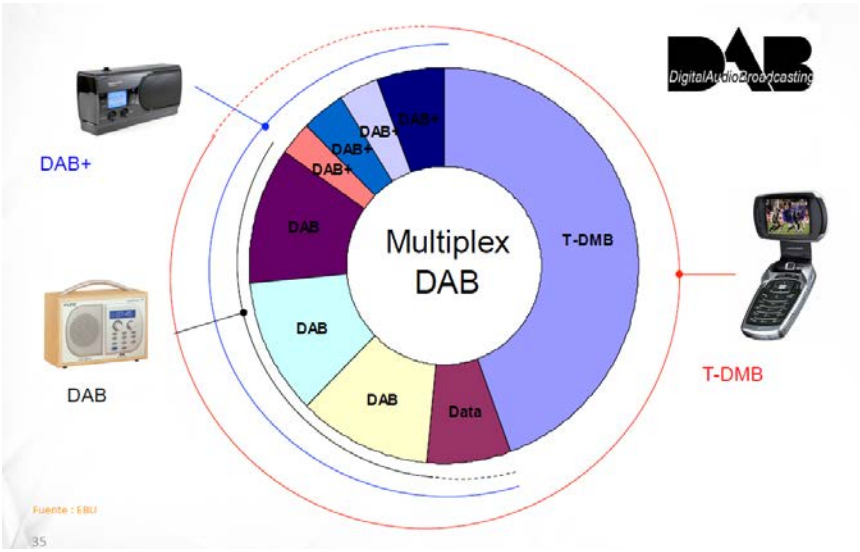

จากรูป จะเห็นว่า เราสามารถ Multiplex เพื่อส่งสัญญาณวิทยุในระบบดิจิตอลไปพร้อมกันได้ทั้ง DAB DAB+ และ T-DMB โดยที่เครื่องรับวิทยุในระบบ DAB+ สามารถรับเสียง และfeature data (รับในส่วนที่แสดงบนจอ Screen) ของระบบ DAB และ DAB+ได้ แต่หากเครื่องรับเป็น DAB จะไม่สามารถแสดง function บนจอ Screen ได้

ส่วนมาตรฐาน แบบ T-DMB (Digital Multimedia Broadcasting) ถูกใช้ในประเทศเกาหลีใต้ ซึ่งเครื่องรับจะไม่สามารถรับสัญญาณวิทยุดิจิตอลในระบบ DAB+ ได้

มาตรฐานฝั่งส่ง / มาตรฐานเครื่องรับ	DAB+		DAB		T-DMB	
	sound	data	sound	data	sound	data
DAB+	✓	✓	✓	✓	✗	✗
DAB	✗	✗	✓	✗	✗	✗
T-DMB	✗	✗	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ ✓ คือสามารถรับได้ ✗ คือรับไม่ได้

๑.๗ สิ่งที่เราได้เรียนรู้

- การเปลี่ยนผ่านวิทยุไปสู่ระบบดิจิตอลนั้น ไม่ได้เป็นเพียงประเด็นด้านเทคโนโลยี แต่มีประเด็นหลักที่ควรคำนึงถึงด้วย ได้แก่ รูปแบบทางธุรกิจ การกำกับดูแล บริเวณพื้นที่ที่ครอบคลุม และเนื้อหา
- บริบทในแต่ละประเทศก็แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับเหตุผลในการเปลี่ยนไปสู่Digital Radio
  - ต้องการเนื้อหาที่เพิ่มขึ้น คือต้องการช่องรายการเพิ่ม(multi channel)
  - ต้องการให้มีพื้นที่ของคลื่นความถี่เพิ่มขึ้น
  - ต้องการยุติระบบการส่งแบบ Analog
- ควรเข้าใจในหลักการพื้นฐานของกิจการวิทยุกระจายเสียง ว่ามีลักษณะอย่างไร
  - ง่ายๆ พื้นฐาน ใช้สะดวก
  - Free-to-air
  - ค่าใช้จ่ายต่ำ
  - มีใช้อย่างแพร่หลาย
  - สามารถเข้าถึงได้
  - เล็ก สะดวกพกพา
  - ง่ายต่อการผลิต
  - ไม่ต้องรอรับข่าวสาร/ข้อมูลจากสื่อโทรทัศน์หรือท่องโลกอินเตอร์เน็ต

- วิทยุไม่จำเป็นต้องให้บริการในรูปแบบการออกอากาศกระจายเสียงเท่านั้น(not only in radio broadcasting services) ซึ่งสามารถมีการบริการในลักษณะอื่นได้ อาทิ internet radio Mobile Radio หรือ DTT Radio

DTT Radio

Internet Radio

Mobile Radio

Note!! บางอย่างก็ต้องเรียนรู้และเข้าใจพื้นฐานและความเหมาสมในการใช้งานเทคโนโลยี เพื่อที่จะได้รู้จักเลือกใช้เทคโนโลยีให้ถูกต้อง เช่น ประเทศ Holland มีการเปรียบเทียบระหว่าง LTE และ Digital Radio (ระบบ DAB+) ได้ผลดังนี้

	LTE*		DAB+
Coverage	๓๑,๐๐๐ km^2	=	๓๑,๐๐๐ km^2
Number of Transmitter sites	๓๘,๕๐๐ sites	>>>	๓๐ sites

*LTE ไม่ได้ถูกสร้างมาสำหรับ Broadcasting

๑.๘ แนวโน้มของตลาด

วิวัฒนาการของตลาด Digital Radio มีแนวโน้มที่แน่นอนว่าต้องมีการรวมเทคโนโลยีต่างๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า หน่วยงานต่างๆ เริ่มมีลูกเล่น และต่อยอดให้กับตลาดของ Digital Radio ในปัจจุบันแล้ว เช่น

- RAI ได้ทำ Application เพื่อรองรับอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อรับสัญญาณจาก platform ที่หลากหลาย (Multi Platform) ดังภาพ

- รวมถึงการบริการวิทยุแบบไฮบริด (Hybrid radio services) ผ่าน DTTมีหลากหลายช่องสถานีวิทยุผ่าน DTT ที่ใช้การบริการแบบไฮบริด และ ๑๕ % ของผู้ใช้ HbbTV มีการเชื่อมต่อวิทยุเพื่อใช้บริการแบบไฮบริดทุกเดือน โดยที่ ประเทศสเปนมีผู้ประกอบการ ๑๔ล้านราย และ ๙๙.๙% มี TV set และประมาณได้ว่าแต่ละครัวเรือนมี TV ๒,๒ Tv sets นั่นคือ มีจำนวน Tv sets ๓๐ ล้าน เครื่อง ซึ่งคิดแล้ว มากกว่า ๔ .๕ ล้านเครื่องที่ต้องการเข้าถึงสถานีโทรทัศน์วิทยุผ่าน DTT เทคโนโลยีไฮบริดยังสามารถใช้ได้สำหรับการออกอากาศวิทยุกระจายเสียง

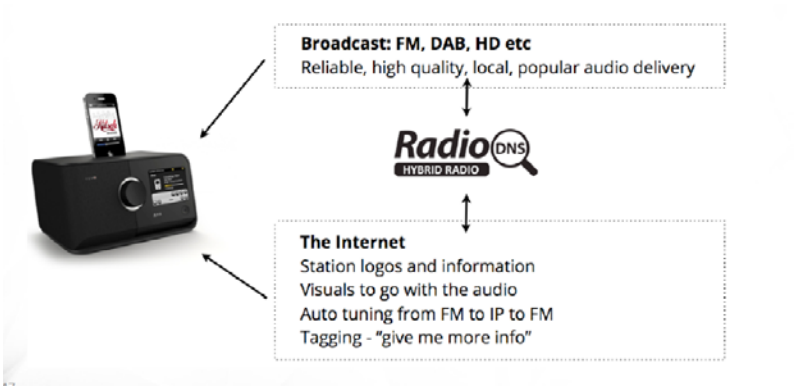

บทสรุป

"การ Convergence เทคโนโลยี จะสร้างโอกาสใหม่ๆ ให้กับกิจการวิทยุกระจายเสียงต่อไป"

หัวข้อย่อย ๑.๓ นโยบาย Digital dividend ในทวีปยุโรป (Digital dividend policies in Europe)

๑. <u>การยุติการออกอากาศโทรทัศน์ในระบบอนาล็อคในยุโรป</u>

๑.๑ ทวีปยุโรปได้เปลี่ยนผ่านโทรทัศน์จากอนาล็อคเป็นดิจิตอล)Digital Switch-Over: DSO) ไปแล้วเมื่อปี คตามแผนการเปลี่ยนผ่านและยุติการออกอากาศในระบบ ๒๐๑๐ .ศ.อนาล็อค โดยการออกอากาศโทรทัศน์ในระบบดิจิตอลครอบคลุมประชากร ๒๗๕ ล้านคน และมีช่องรายการมากกว่า ๑ ช่อง ๘๐๐,

๑.๒ ในทวีปยุโรป การยุติการออกอากาศโทรทัศน์ในระบบอนาล็อค) DSO) ถือเป็นปัจจัยหลักในการเปลี่ยนแปลงยุโรป ซึ่งประเทศส่วนใหญ่ยุโรปได้ยุติการออกอากาศโทรทัศน์ในระบบแอนาลล็อกเมื่อปี ค๒๐๑๒ .ศ. และส่งผลต่อโครงสร้างตลาดโทรทัศน์อย่างมีนัยสำคัญ มีช่องที่หลากหลายมากขึ้น ผู้รับชมมีความแตกต่างกัน และโทรทัศน์ภาคพื้นดินยังคงเป็นโทรทัศน์ที่สำคัญที่สุดหากดูจาก ลักษณะต่างๆ)Platform) ในแง่ของรูปแบบการให้บริการในยุโรป

๑.๓ ข้อมูลสถิติของภาคครัวเรือนที่รับสัญญาณโทรทัศน์จากโครงข่ายภาคพื้นดิน จำนวน ๑๒๐ ล้านครัวเรือนทั่วยุโรป คิดเป็นจำนวนประชากร ๒๗๕ ล้านคน และถือว่า มีจำนวนมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดของยุโรป

๑.๔ อัตราการขยายตัวของโทรทัศน์รูปแบบต่างๆ) ลักษณะต่างๆ)Platform)) ในยุโรประหว่างปี ค .ศ. ๒๐๐๕-๒๐๑๑ พบว่า สัดส่วนของครัวเรือนที่รับสัญญาณโทรทัศน์จาก ลักษณะต่างๆ)Platform) ในรูปแบบต่างๆ เริ่มจากปี ค๒๐๐๕ .ศ. ครัวเรือนประมาณร้อยละ ๕๔ ยังคงนิยมรับสัญญาณผ่านระบบภาคพื้นดิน ร้อยละ ๓๓ ผ่านเคเบิ้ลโทรทัศน์ โทรทัศน์ผ่านเดียวเทียม ร้อยละ ๒๔ และรับชมผ่านโทรศัพท์หรือโมเดม (อินเทอร์เน็ต) ๕ ประมาณร้อยละ ซึ่งสัดส่วนของอัตราการขยายตัวของแต่ละ ลักษณะต่างๆ)Platform) ก็มีลักษณะที่ไม่ได้หวือหวามากนัก แต่ในช่วงปี ค๒๐๐๙ .ศ. เห็นได้ว่า สัดส่วนของการขยายตัวเคเบิ้ลโทรทัศน์เพิ่มสูงขึ้นไปอยู่ประมาณร้อยละ ๓๕ และมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ จนปี ๒๐๐๙ เหลือประมาณร้อยละ ๓๐ ในส่วนของ satellite TV และโทรศัพท์หรือโมเดมก็ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงมากนัก อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันโทรทัศน์ภาคพื้นดินก็ยังมีแนวโน้มที่จะได้รับความนิยมจากผู้ชมมากขึ้นแม้จะไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดด แต่ก็มีจำนวนเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนครัวเรือนทั่วยุโรป

๑.๕ สำหรับประเทศสเปน อัตราการขยายตัวของโทรทัศน์ใน ลักษณะต่างๆ)Platform) จากปี ๒๐๐๗-๒๐๑๒ พบว่า การยุติการออกอากาศโทรทัศน์ในระบบแอนาล็อคไม่ได้ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับชม แต่ละช่องโทรทัศน์ในระบบดิจิตอลยังคงรักษาฐานผู้ชมของตนได้ในสัดส่วนร้อยละ ๘๐ หากเปรียบเทียบกับเมื่อครั้งยังออกอากาศในระบบอนาล็อค

๒. โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล)Digital Terrestrial Television: DTT) คือ Platform ที่เป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้บริโภค

๒.๑ จำนวนครัวเรือนเกินร้อยละ ๕๐ ทั่วยุโรป หรือคิดเป็นจำนวนประชากร ๒๗๕ ล้านคน ใช้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินเป็นแหล่งรับชมโทรทัศน์ขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ เครื่องรับสัญญาณDTT จำนวนกว่า ๒๐๐ ล้านเครื่องขายในยุโรป

๒.๒ รูปแบบบริการอื่นๆ เริ่มมีส่วนแบ่งตลาดที่มีนัยสำคัญ เช่น Kitchen-TVs, Bedroom-TVs, Second Homes, Caravans เป็นต้น

๒.๓ ครัวเรือนส่วนใหญ่ในยุโรปใช้โทรทัศน์รับสัญญาณจากโครงข่ายภาคพื้นดิน เช่น ประเทศสเปน อิตาลี และกรีซ ประมาณ ๑๐๐% ฝรั่งเศส ประมาณ ๘๕% และสหราชอาณาจักรประมาณ ๗๕%

๒.๔ ความต้องการสำหรับ Linear TV มีอัตราสูงขึ้นเรื่อยๆ

๒.๕ การกระจายเสียงเป็นเครื่องมือและกลไกในการส่งข้อมูลแบบ linear content ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

๒.๖ DTT ให้ความหลากหลายของเนื้อหาทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับสากล ด้วยการหลอมรวมด้วยกันโดยไม่มีต้นทุนที่ผู้บริโภคต้องแบกรับภาระ ในแนวคิด Free to Air model สามารถจะรับชมได้ในหลายลักษณะ ลักษณะต่างๆ)Platforms)

๒.๗ การเปลี่ยนผ่านสู่ระบบ DTT ทำให้เกิดแนวคิด Digital Dividend สำหรับย่านความถี่ ๘๐๐ MHz

๒.๘ DTT จะขึ้นอยู่กับต้นทุนของเสาสัญญาณและประสิทธิภาพของคลื่นความถี่ และการถอดรหัสใหม่ๆ และรวมถึงระบบการส่งสัญญาณที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๙ เป็นการรวมกันระหว่าง Linear กับ non-Linear TV ซึ่งสามารถที่จะใช้ multi-screen และอุปกรณ์ที่สามารถรับสัญญาณได้ในลักษณะ hybrid เพื่อเชื่อมต่อเข้ากับโทรทัศน์ได้ด้วยมาตรฐานใหม่ๆ เช่น HbbTV (Hybrid Broadcast/Broadband TV)

๓. ดิจิตอล: วาระสำคัญของยุโรป)Digital Agenda for Europe)

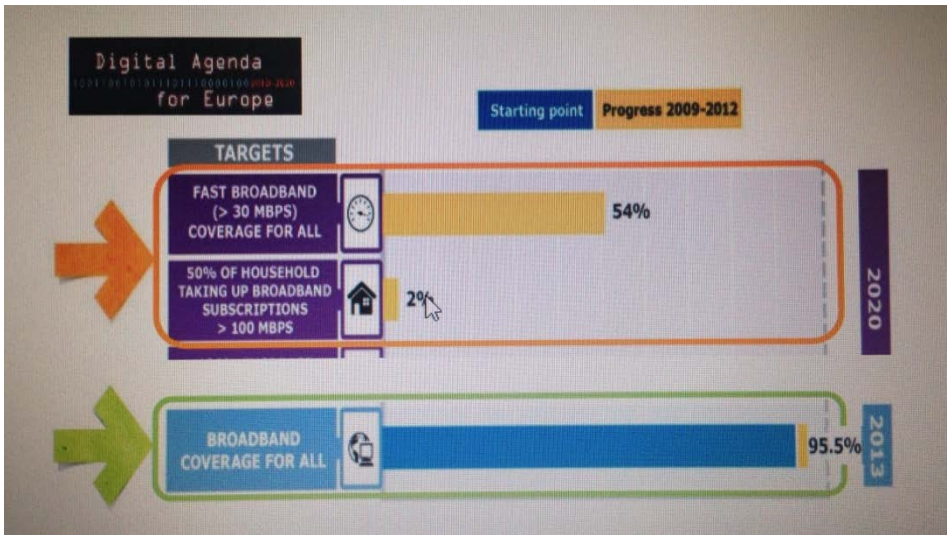

จากภาพจะเห็นได้ว่า ในประเทศส่วนใหญ่ของยุโรปกำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับการขยายพื้นที่ในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไว้ว่า ภายในปี ๒๐๒๐ ความเร็วในการให้บริการที่เรียกว่า Fast Broadband ความเร็วที่มากกว่า ๓๐ Mbitps ต้องครอบคลุมทุกพื้นที่และสำหรับทุกคน โดยจากสถิติดังกล่าวนับจากได้เริ่มโครงการเมื่อปี ๒๐๐๙ ขณะนี้พบว่า ได้มีการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่กว่าร้อยละ ๕๔ ของพื้นที่ทั้งหมดในยุโรป และอีกหนึ่งเป้าหมาย คือ การเพิ่มความเร็วของ Broadband Subscriptions ให้ได้เกินกว่าร้อยละ ๕๐ ซึ่งขณะนี้จำนวนมีเพียงร้อยละ ๒ ของครัวเรือนทั้งหมดที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงดังกล่าว

สำหรับเป้าหมายสำคัญในเรื่องของการสื่อสารในยุคดิจิตอล คือ Broadband Coverage for all ที่มีเป้าหมายให้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงครอบคลุมทุกคนภายในปี ๒๐๑๓ ซึ่งขณะนี้ครอบคลุมแล้วตามเป้าหมายกว่าร้อยละ ๙๕.๕

๔. <u>แผนงานเชิงนโยบายการจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุคมนาคม (Radio Spectrum Policy Program)</u>

สหภาพยุโรปได้มีแผนงานเชิงนโยบายในการบริหารคลื่นความถี่เพื่อใช้ความถี่ร่วมกัน เพื่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายต่างๆ ดังนี้

๒.๑ สหภาพยุโรปได้กำหนดแผนงานเชิงนโยบายการจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุคมนาคมระหว่างปี ๒๐๑๒-๒๐๑๕ โดยใช้ความถี่แบบ Multi

๒.๒ สนับสนุนเป้าหมายของ EU ซึ่งกำหนดไว้ว่า ครัวเรือนของประเทศสมาชิก EU จะต้องเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่ความเร็วเกินกว่า ๓๐ Mbit/s และในปี ๒๐๒๐ จะต้องเพิ่มความเร็วอินเทอร์เน็ตเป็น ๑๐๐ Mbit/s ให้ครอบคลุมครัวเรือนของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป

๒.๓ สหภาพยุโรปมีแผนที่จะใช้ความถี่ย่าน ๘๐๐ MHz ซึ่งเป็นย่านสำหรับ WBB

๒.๔ Mobile Broadband มีความสำคัญสำหรับการผลักดันให้เศรษฐกิจเติบโตและทั่วถึงพื้นที่ห่างไกล

๒.๕ มีความต้องการความถี่เพิ่มอีก ๔๐๐ MHz-๖ GHz

๒.๖ สหภาพยุโรปพยายามที่จะหาคลื่นความถี่ที่เหมาะสมสำหรับ Mobile Broadband อีก ๑๒๐๐ MHz สำหรับปี ๒๐๑๕

๒.๗ มีการประเมินค่าคลื่นความถี่ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๕. <u>Digital Dividend สำหรับความถี่ย่าน ๘๐๐ MHz</u>

ข้อมติของสหภาพยุโรปเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งได้เห็นชอบให้ใช้ความถี่ร่วม (Harmonize band) ในย่าน ๘๐๐ MHz โดยการนำแนวคิด Digital Dividend มาใช้ เพื่อนำย่าน ๘๐๐ MHz ไปจัดสรรให้แก่กิจการเคลื่อนที่ในยุโรป การเปลี่ยนแปลงการจัดสรรคลื่นวิทยุสำหรับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยได้ขอให้ประเทศสมาชิกดำเนินการตามกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำคลื่นย่าน ๘๐๐ MHz ดังกล่าวมาใช้

แม้ว่าประเทศสมาชิกหลายประเทศ เช่น สเปน ได้ตัดสินใจเมื่อปี ๒๐๐๙ ตามกระบวนการยุติการออกอากาศในระบบอนาล็อก แต่สเปนก็ประสบปัญหาด้านต้นทุนและปัญหาของผู้ประกอบกิจการผู้ให้บริการโครงข่าย ผู้บริโภคในการดำเนินการตามกระบวนการเปลี่ยนผ่านและยุติการออกอากาศในระบบอนาล็อก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในพื้นที่ของประเทศสเปนที่ได้มีการใช้ระบบ DTT ให้บริการในย่าน ๘๐๐ MHz ไปแล้ว

ในทางตรงกันข้ามกรณีของประเทศสเปน เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจถดถอยรัฐบาลจึงได้ลดต้นทุน โดยการออกนโยบายให้ใช้ Multiplex ในระดับชาติและระดับท้องถิ่นได้ ๑ Multiplex โดยในปี ๒๐๑๔ จะมีการmigrate ย่าน ๘๐๐ MHz แต่ขณะนี้ ยังไม่มีความชัดเจนในแง่ของการกำกับดูแลเรื่องนี้

หัวข้อย่อย ๑๔.เทคโนโลยีใหม่และมาตรฐานสำหรับการเปลี่ยนผ่านที่นอกเหนือจากเทคโนโลยีการเปลี่ยนผ่านภาคพื้นดิน)New Technologies and standards for digital television beyond DTT: connected TV, Cloud TV and others)

๑. เปลี่ยนผ่านจากโทรทัศน์ในระบบอนาล็อกสู่ดิจิตอล

- ความเป็นมาของโทรทัศน์ระบบอนาล็อก
  - โทรทัศน์ที่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
  - โทรทัศน์ผ่านเว็บไซต์
  - เกมส์
  - และอื่นๆ
- ข้อจำกัด
  - เทคโนโลยีที่เป็นกรรมสิทธิ์: การกระจายตลาด
  - ไม่มีการใช้งานที่เหมาะสมของทรัพยากร,การขาดแคลนที่เป็นปกติ
  - ความลำบากในการที่จะมีการพัฒนาขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้นใหม่:การออกแบบการแก้ไข
  - ปัญหาความจุและคุณภาพของบริการ

๒. การแก้ปัญหากล่อง DVB ในยุโรป

- โครงการ DVB
  - ผู้นำสมาคมการตลาดให้มาตรฐานระดับโลกของดิจิตอลโทรทัศน์ดังนี้

    ระยะที่ ๑ : การกระจายเสียงและการแพร่ภาพโต้ตอบ (1st phase: Broadcasting and interactivity)

    ระยะที่ ๒ : แพลตฟอร์มหลักด้านมัลติมีเดีย (2nd phase: Multimedia Home platform)
  - เริ่มต้นขึ้นเมื่อกันยายน ปี ค.ศ.๑๙๙๓
  - ราว ๓๐๐ สมาชิกจากจำนวนกว่า ๓๐ ประเทศรวม:
    - ผู้ประกาศ
    - ผู้ผลิต
    - ผู้ประกอบการเครือข่าย
    - ผู้กำกับดูแลและผู้บริหาร
- องค์ประกอบของโครงการ DVB (๑)

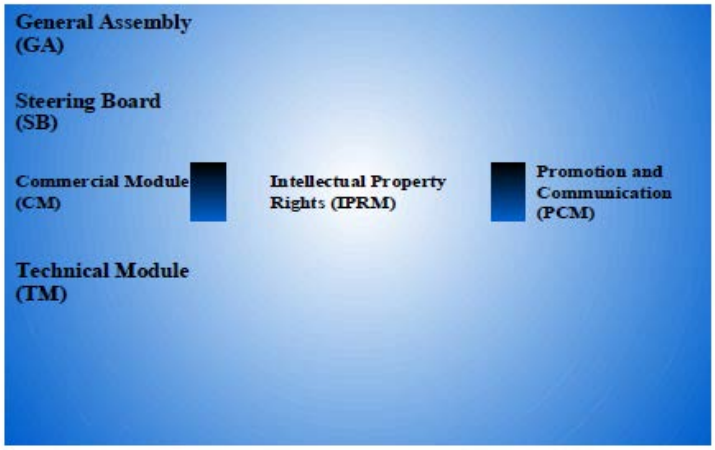

➢ องค์ประกอบของโครงการ DVB (๒)

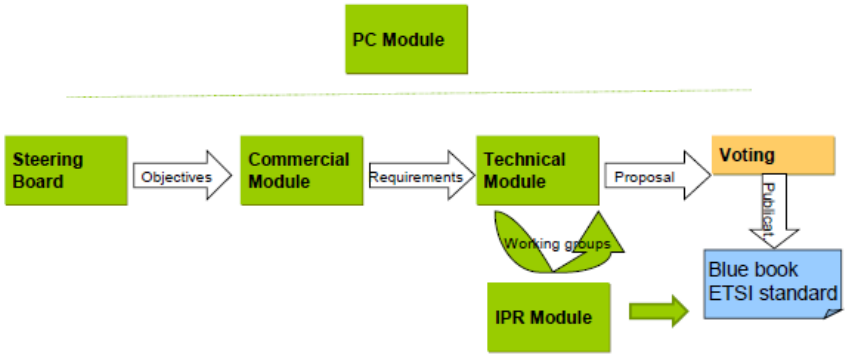

➢ องค์ประกอบของโครงการ DVB (๓)

- ข้อมูลที่มีความละเอียดจำเพาะ ผ่านความเห็นที่เป็นเอกฉันท์
- กระบวนการมาตรฐาน ผ่าน ETSI / EBU / CENELEC
- ยอมรับ คือไม่ได้บังคับ
- การปรับเปลี่ยนหรือการปิดกั้นไม่ยอมรับ

➢ ข้อกำหนดคุณสมบัติหลักของDVB

- การเปิด: ความเป็นสาธารณะที่มีอยู่ใน FRND (ยุติธรรม,เหมาะสมและไม่ใช่ข้อตกลงพินิจพิเคราะห์)
- การทำงานร่วมกัน: สัญญาณสามารถส่งผ่านจากที่หนึ่งไปยังส่วนกลางอื่นๆได้อย่างง่ายดาย

- มีความยืดหยุ่นและมีความสมบูรณ์: ครอบคลุมห่วงโซ่ทั้งหมดและมีความสามารถในการพัฒนาต่อ
- ตลาดเชิงเนื้อหา: ความละเอียดเนื้อจากข้อมูลที่ผ่านมาตามความต้องการในเชิงพาณิชย์

➢ ตัวอย่างมาตรฐานของ DVB

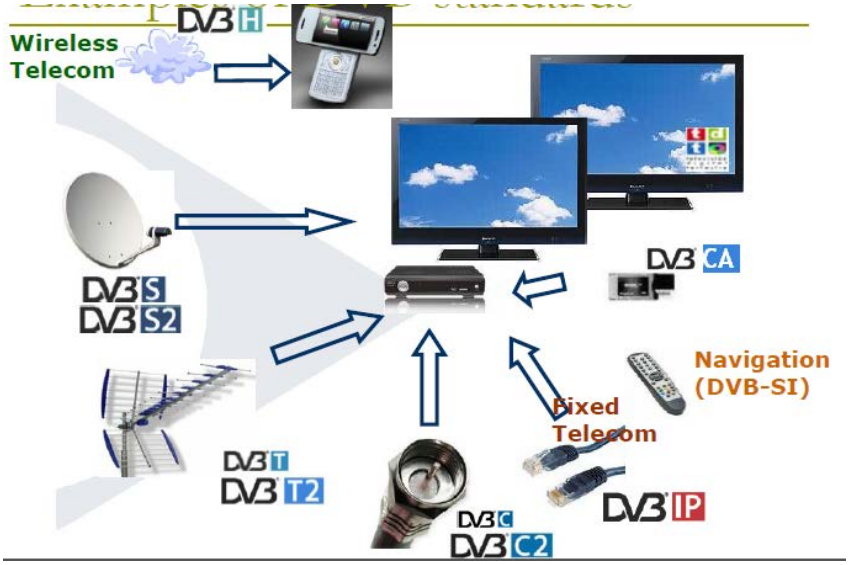

➢ มาตรฐานของ DVB

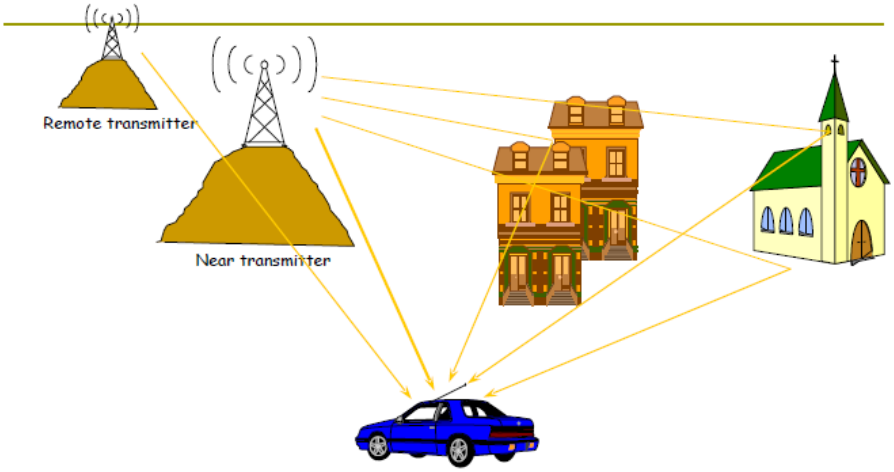

ข้อบกพร่องเป็นไปได้ที่เกิดจากการแพร่กระจายหลายเส้นทางและผลของการDoppler จะแก้ไขได้โดยการใช้เทคโนโลยี OFDM และมีใช้ประโยชน์ที่ดีขึ้นจากทรัพยากรคลื่นความถี่

Modulation	Code rate	Guard interval 1/4	1/8	1/16	1/32
QPSK	1/2	5.0	5.5	5.9	6.0
	2/3	6.6	7.4	7.8	8.0
	3/4	7.5	8.3	8.8	9.1
	5/6	8.3	9.2	9.8	10.1
	7/8	8.7	9.7	10.3	10.6
16 – QAM	1/2	10.0	11.1	11.7	12.1
	2/3	13.3	14.8	15.6	16.1
	3/4	14.9	16.6	17.6	18.1
	5/6	16.6	18.4	19.5	20.1
	7/8	17.4	19.4	20.5	21.1
64 – QAM	1/2	14.9	16.6	17.6	18.1
	2/3	19.9	22.1	23.4	24.1
	3/4	22.4	24.9	26.4	27.1
	5/6	24.9	27.7	29.4	30.2
	7/8	26.1	29.0	30.7	31.7

Móvil Portatil Fija

- ยุคต่อไปของ DVB-T๒

  การรวมแบบ OFDM แต่แบนด์วิดท์ที่ได้ใหม่ใช้สำหรับสำหรับการบริการใหม่แบบใหม่

  - ๑๐ MHz สำหรับสภาพแวดล้อมที่เป็นมืออาชีพ (เช่น กล้อง)
  - ๑,๗๑๒ MHZ สำหรับ ย่าน VHF แบนด์ III หรือแบนด์ L

โหมดการทำงานแบบใหม่

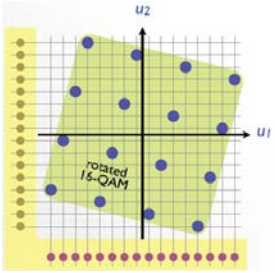

- คลื่นพาห์ ๑๖k และ ๓๒k
- คลื่นพาห์ ๔k (T๒ Lite)
- การรวมสัญญาณแบบ QAM ๒๕๖
- ระยะป้องกัน ๑/๑๒๘
- Rotated constellations
- มุ่งเน้นไปยังชนิดที่แตกต่างกันของตัวรับโดยใช้เพียงหนึ่งช่องทางกายภาพ
- การนำของ PLP (ท่อทางกายภาพ) แนวความคิดที่เพื่อให้บรรลุการรวมสัญญาณที่แตกต่างกันและเทคนิคการ FEC ในช่องสัญญาณเดียวกัน

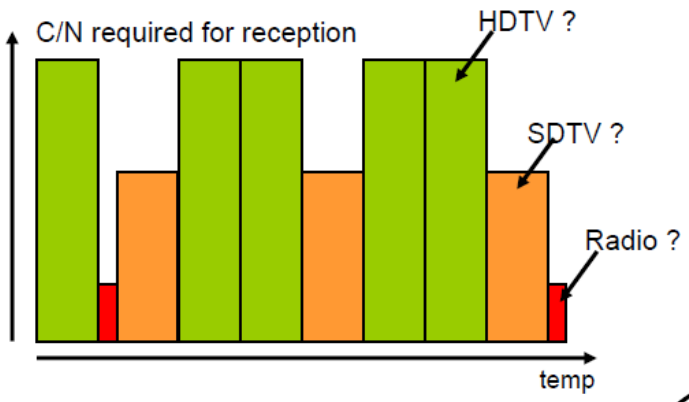

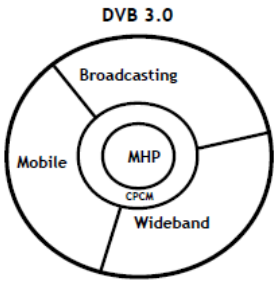

- รายละเอียดของ DVB ใหม่
  - IPTV
  - DVB-SH
  - “Content Protection & Copy Management (CPCM)”
  - MHP ๑.๒ / Globally Executable MHP (GEM)
  - IP Datacast
- ข้อจำกัดของ DVB
  - ไม่สามารถวางตำแหน่งการกระจายเสียงที่เป็นแพลตฟอร์มหลักไปสู่การเข้าถึงการบริการสารสนเทศทางสังคม: ระบบ MHP
  - ขาดจากการทำงานร่วมกันอันเนื่องมาจากการกระจายตัวกฎเกณฑ์
  - มีความล่าช้ามากที่จะแนะนำเทคโนโลยีใหม่เช่นเดียวกับที่จะเชื่อมโยงกับโทรทัศน์มือถือหรือป้องกันการคัดลอกและการจัดการเนื้อหา : ผลที่ไม่สมบูรณ์ของ DVB-H หรือ CPCM
  - ความสามารถใหม่ที่มาจาก IP: อินเทอร์เน็ต ความสำเร็จสำหรับการกระจายเนื้อหา

- แนวโน้ม: การเข้าถึงและการเคลื่อนที่

Mobile telephony system
1956

Visor of wide screen for cellular telephone
2006

➢ ก้าวสู่ "โทรทัศน์ของฉัน" (ช่องส่วนตัว)

➢ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ

๓. **โทรทัศน์ขนาดพกพาและโทรศัพท์มือถือ**

➢ มันคือการสร้างความชัดเจนในความหมายของแนวคิดเหล่านั้น?

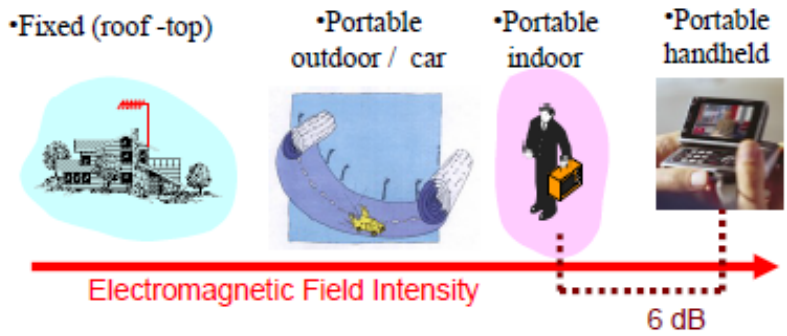

➢ อุปกรณ์ไร้สายในอดีต

➢ อุปกรณ์ไร้สายในปัจจุบัน

➢ อุปกรณ์ไร้สายในอนาคต

➢ คลื่นความถี่: หลากหลายผู้ใช้งาน,หลากหลายผลประโยชน์

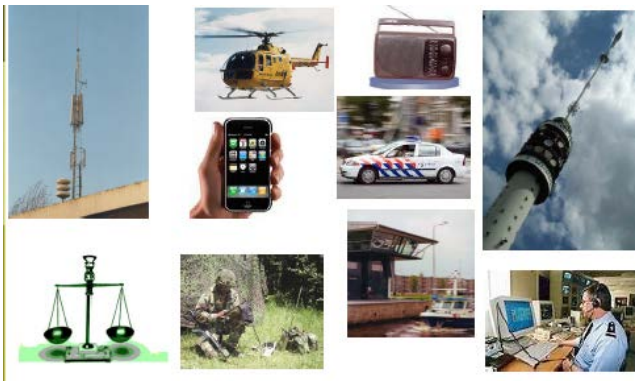

➢ ภาพรวมเทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือ

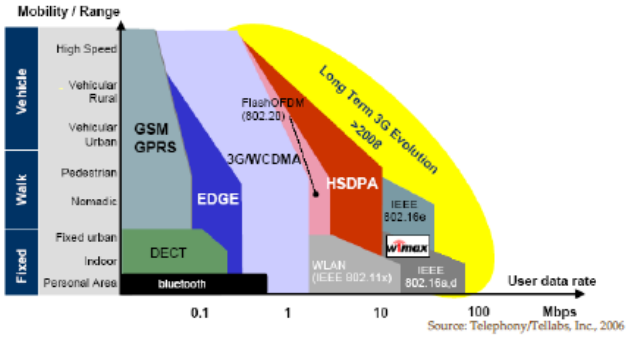

➢ LTE: The European Union proposal

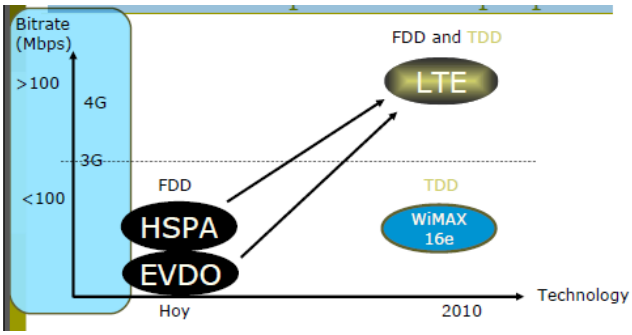

➢ ปัญหาที่แท้จริง: ความต้องการของมัลติมีเดีย

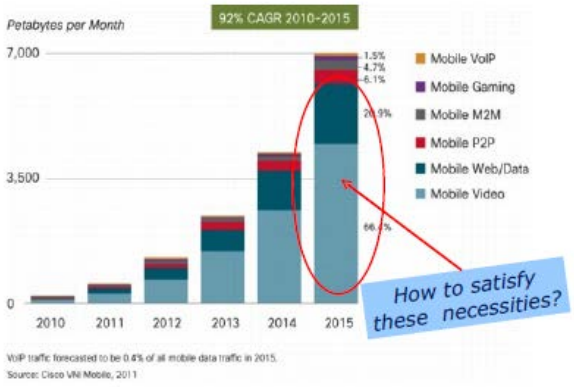

➢ ขั้นตอนทางออกที่เป็นไปได้: รูปแบบของความร่วมมือกัน

- ปัจจุบัน: ระบบโทรศัพท์มือถือ (GPRS, UMTS, [LTE])
- ปัจจุบัน : กระจายเสียง/อินเทอร์เน็ต (DVB-S๒, IPTV)
- อนาคต : การร่วมกันของเครือข่าย (DVB-S / T, IPTV + LTE)

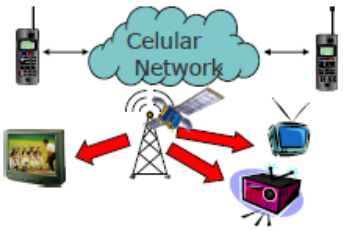

➢ ตัวอย่าง : ย่าน UHF (ปัจจุบัน ; อนาคต : DTT+LTE,..)

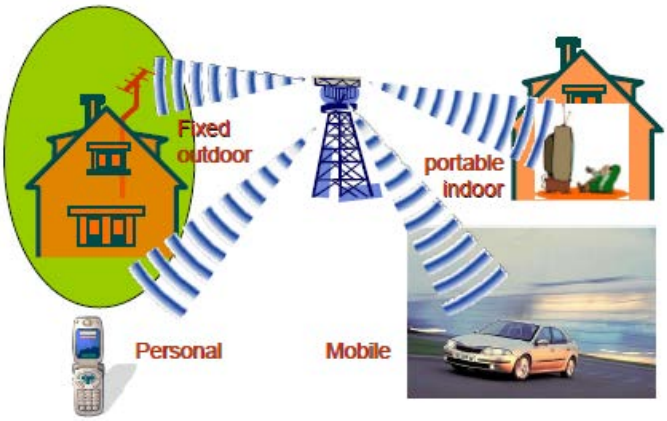

➢ ปัญหาการมองภาพที่หลากหลาย

➢ ตลาดแนวนอน (ทำงานร่วมกัน) ของ DTT (วันนี้) / TV ที่เชื่อมต่อ (เร็วๆนี้)

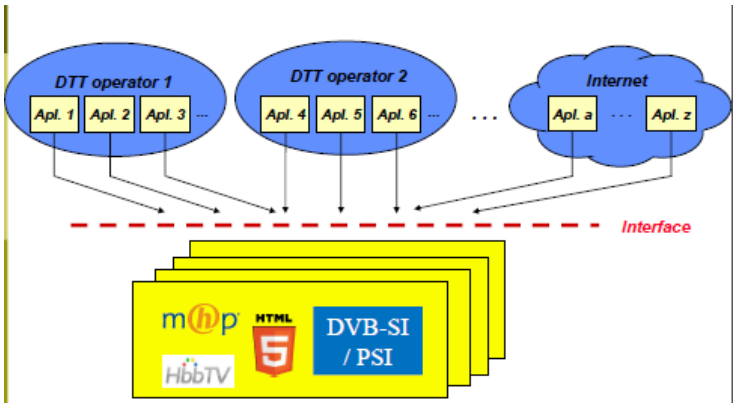

➢ กลยุทธ์การส่งมอบสื่อ

- กิจการบริการกระจายเสียงมีการพัฒนาโดยจะรวมความต้องการ,ข้อมูล,ไฮบริด,แบบโต้ตอบ, หลายหน้าจอ,...
- ในขณะเดียวกันความสามารถของอุปกรณ์ที่เป็นตัวรับสามารถขยายได้,สามารถเข้าถึงบริการกระจายเสียงได้ไม่เพียงแต่ในรายการวิทยุทั่วไปและตัวรับโทรทัศน์ แต่ยังผ่านทางโทรทัศน์ที่เชื่อมต่อแล้ว คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลและอุปกรณ์มือถือเช่นสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ต
- ไม่ได้มีแพลตฟอร์มการส่งมอบเดียวที่มีความสามารถในการสนับสนุนทั้งช่วงของการบริการกระจายเสียงและรวมถึงทุกประเภทของอุปกรณ์
- เครือข่ายกระจายเสียงไม่สามารถสนับสนุนได้ทุกประเภทของบริการและพวกเขาสามารถเข้าถึงผู้ใช้อุปกรณ์ทั้งหมด
- เครือข่ายบรอดแบนด์ถูกนำมาใช้เพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการส่งมอบบริการที่เป็นนวัตกรรมใหม่
- ในขณะเดียวกันการส่งแบบไร้สายเป็นวิธีเดียวที่จะให้บริการอุปกรณ์พกพาและโทรศัพท์มือถือ
- เครือข่ายที่ออกอากาศและบรอดแบนด์มักจะดำเนินการเป็นอิสระจากกัน
- ถ้าเครือข่ายถูกนำมาใช้ในทางความร่วมมือมันอาจจะเป็นไปได้ที่จะใช้ประโยชน์จากการทำงานร่วมกันระหว่างเทคโนโลยีที่แตกต่าง
- นี้จะช่วยเปิดโอกาสใหม่เพื่อการกระจายเสียงของเครือข่ายผู้ประกอบและผู้ใช้งาน
- ผู้ชมและผู้ฟังมีมากขึ้นไม่เชื่อเรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยีตราบเท่าที่จะทำให้พวกเขาสามารถเข้าถึงบริการสื่อด้วยความสะดวกและบนอุปกรณ์ทางเลือกของพวกเขาเอง

➢ การเชื่อมต่อโทรทัศน์ : เรายังคงอยู่ในช่วงเวลาดังนี้

- การยอมรับสภาพแวดล้อมที่เป็นมาตรฐานทั่วไปของภาคทั้งหมด

- ความเพียงพอของมาตรฐานกฎระเบียบและลักษณะเฉพาะประจำชาติสำหรับผู้ปกครองที่จะควบคุมการเข้าถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม ฯลฯ
- คุณสมบัติขั้นต่ำในการอำนวยความสะดวกในการทำงานร่วมกันเพื่อให้สามารถ "ปลั๊กอิน" เพื่อกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันย้อนกลับเข้ากันและวิวัฒนาการ
- การประยุกต์จากหลักการของความเป็นกลางทางเทคโนโลยีและการให้บริการ
- กิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาของโปรแกรมประยุกต์ประเภทEPG, ดิจิตอลเทเลเท็กซ์ ฯลฯ ที่ใช้แบบทันสมัย (และสามารถเข้าถึงได้) กราฟิกและสภาพแวดล้อมของเสียง
- สร้างประสบการณ์การอำนวยความสะดวกที่มั่นคงให้กับผู้ใช้ (เช่นผ่าน "ปุ่มสีแดง" หรือคล้ายกัน)
- การพิจารณากำหนดสำหรับอุปกรณ์รุ่นเก่าที่ไม่ได้รับการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต
- กำหนดเงื่อนไขสำหรับความสามารถในการบูรณาการกับบ้านในยุคดิจิตอล

๔. การหลอมรวมของสื่อมัลติมีเดีย

➢ Broadcasting vs. Internet (๑)

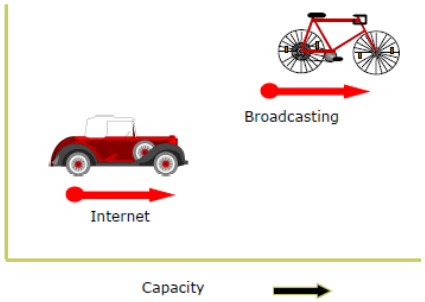

➢ Broadcasting vs. Internet (๒)

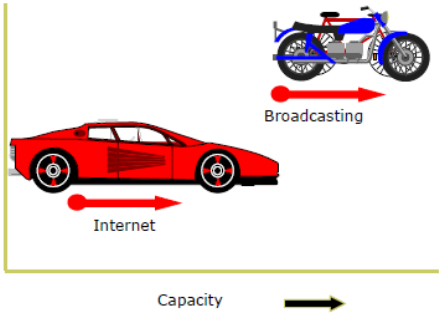

➢ เครือข่ายคอนเวอร์เจนซ์

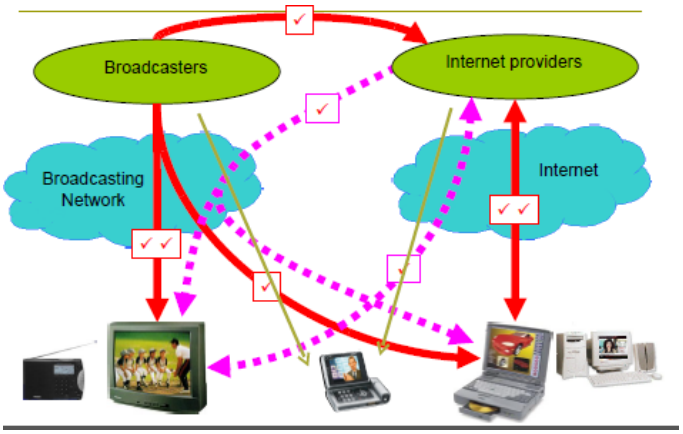

➢ มาตรฐานและกรอบการกำกับดูแล

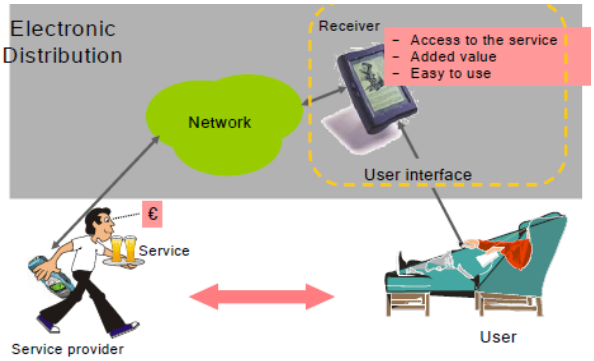

๕. โทรทัศน์แบบไฮบริดและเชื่อมต่อ

- การจำแนกประเภทและคุณสมบัติของโทรทัศน์ผ่าน IP
- สถาปัตยกรรมของอุปกรณ์เครือข่ายที่ใช้ร่วมกันทั่วไปมีเขตข้อมูลเส้นทาง (โปรโตคอล IP)
- การปรากฏของเครือข่ายแบบมีสายหรือแบบไร้สาย
- การแพร่กระจายผ่าน:
  - การจัดการเครือข่าย (IPTV)
  - ไม่มีการจัดการเครือข่าย (Internet TV)

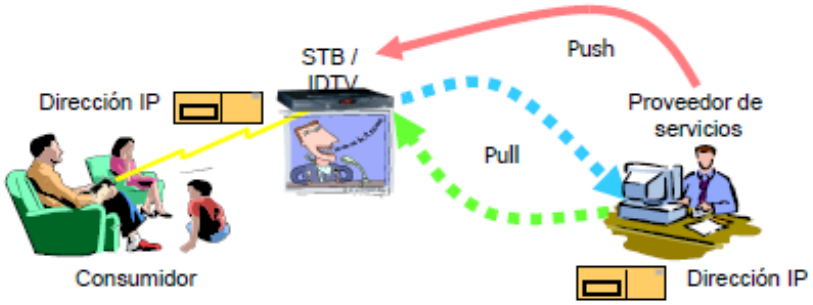

- โทรทัศน์อินเทอร์เน็ตในอุปกรณ์ใหม่

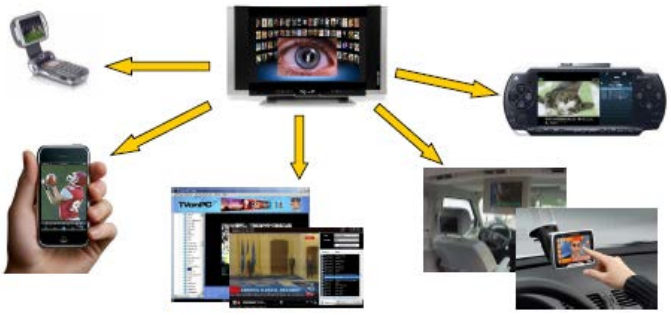

- ตลาดอุปกรณ์

- โทรทัศน์ไฮบริดและการเชื่อมต่อ แนวความคิด (๑)
- สิ่งแรกที่ดึงความสนใจ: แนวความคิดที่แต่ละคนมีในใจที่แตกต่างในการทำงานของ
  - การเชื่อมโยงเขาเข้าสู่โลกของอินเทอร์เน็ตโทรทัศน์และการสื่อสารโทรคมนาคม
  - การติดต่อกับหน่วยงานกำกับดูแลต่างประเทศของเขาวางคำจำกัดความที่คล้ายกัน แต่ไม่เหมือนกัน
  - พฤติกรรมการบริโภคของเขาซึ่งส่งผลต่อความคาดหวังของเขา

- กระจายเสียงสเปนที่มุ่งประเด็นไป HBB ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่จัดตั้งขึ้นโดยรายงานของ EBU "EBU Tech ๓๓๓๘"
- TV ที่เชื่อมต่อที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงเนื้อหาผ่านทางเว็บของผู้ผลิตเว็บ
    - TV ที่เชื่อมต่อเป็น HBI: การกระจายเสียงแบบไฮบริด / อินเทอร์เน็ตและเกี่ยวข้องกับเครื่องหมายทางการค้าที่แตกต่างกัน: สมาร์ทโทรทัศน์ (Philips, LG,Sharp, Loewe), Internet TV ของ Sony, Panasonic VieraSmart, SONY Bravia Video Link, PHILIPS NetTV, SAMSUNG Internet @ TV, Panasonic VIErACAST ฯลฯ
- โทรทัศน์ไฮบริดเป็น HBB: ออกอากาศไฮบริด / บรอดแบนด์
- โทรทัศน์ไฮบริดเป็นรุ่นใหม่ของโทรทัศน์แบบโต้ตอบ
- มันเป็นวิวัฒนาการของการทำงานของโทรทัศน์ทั่วไป (เช่น DVB-T)
- เน้นเฉพาะในตลาดแนวนอน
- เครื่องรับไฮบริดจะรวมทั้ง
    - เครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์เข้ากันได้กับมาตรฐาน DVB
    - บรอดแบนด์สำหรับการใช้งาน (แม้จะมีเนื้อหาแบบมัลติมีเดีย)
    - สามารถที่จะตีความโดย "เบราว์เซอร์"
    - การส่งสัญญาณระหว่างสื่อทั้งสองแบบ
- ความสับสนเพิ่มเติม: เงื่อนไขการใช้บริการใหม่ยังไม่ได้กำหนดและชี้แจง แต่ในการใช้มีอยู่แล้วในตลาดเช่น HII เทคโนโลยี: ไฮบริด IPTV / Internet TV

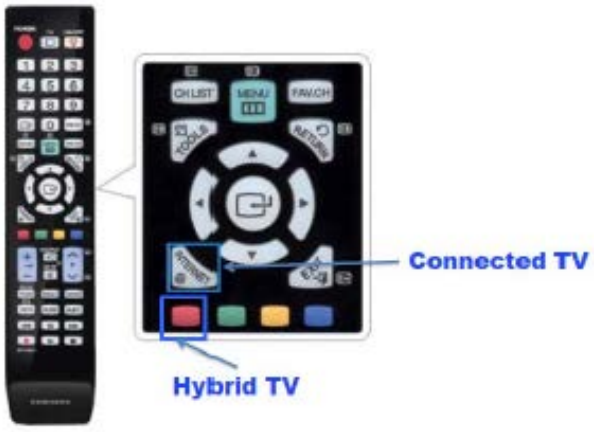

๖. เทคโนโลยีโทรทัศน์ผ่านอินเตอร์เน็ต

- การเข้ารหัสดิจิตอล

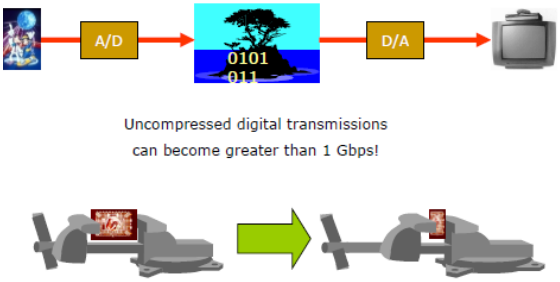

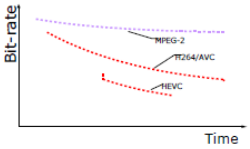

HEVC:
UIT Rec H-265
ISO/IEC 23008-2
MPEG-H Part 2

	Draft Specification	Available as Standard	Commercial Launching
MPEG-2	1995	1996	1997
H264/AVC	2003	2004	2005
HEVC	2013	2014	2015

- การแก้ปัญหา IP แบบหลายผู้รับ

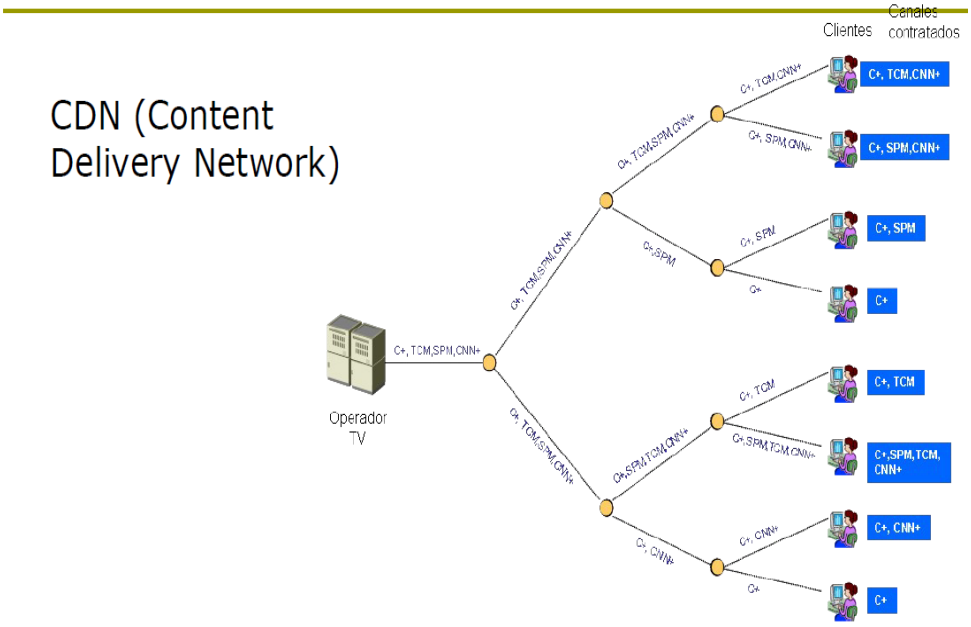

➢ The MBMS option (Multimedia Broadcast Multicast Services)

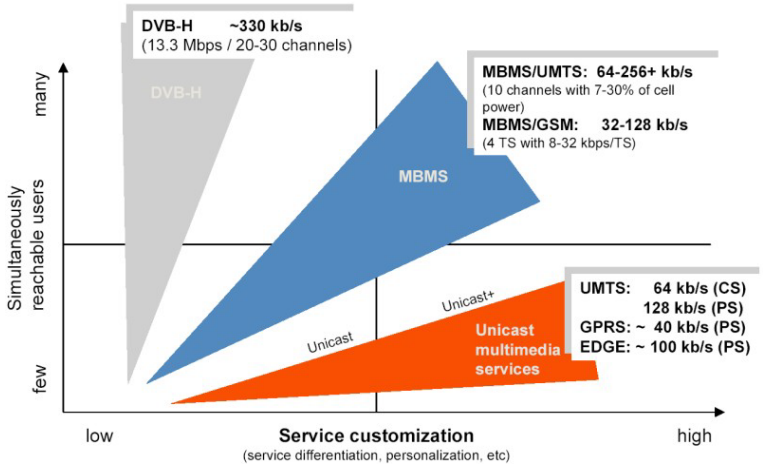

➢ โทรทัศน์ Cloud

- ต้องการการเข้าถึงจำนวนสูงสุดของผู้ใช้สื่อ ด้วยของดี QoE / QoS
- การกระจายตัวของตลาดเทคโนโลยีที่ แตกต่างกันเนื่องจากมีหลายแพลตฟอร์มและอุปกรณ์ที่มีผลกระทบขององการขับเคลื่อนขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่าย
- ส่วนสำคัญของความต้องการจึงจะรวมถึงวิธีการจัดส่งเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงการสูญเสียเงิน
- สำหรับบรอดแบนด์ได้มีการเปลี่ยนจาก (สาธารณะ) การมองเพียงด้านเดียวที่มีต่อการใช้เครือข่ายการจัดส่งเนื้อหา เฉพาะ (CDNs)
- ได้คาดหวังว่ากระจายเสียงจะมากขึ้นโดยใช้ CDNs พร้อมกันหลายส่วนเพื่อบริหารจัดการ การแพร่ของเนื้อหาผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งจะให้เลือกเส้นทางในการส่งมอบเนื้อหาให้กับผู้ใช้
- แนวโน้มที่เกิดขึ้นใหม่ก็คือการใช้โครงสร้างพื้นฐานของ Cloud ที่ใช้ความเสมือนจริงและการให้บริการ
- ผู้ให้บริการจะมี Cloud โฮสติ้งเหมือนบริการ CDN ในขณะที่ในมืออื่นๆ , ผู้ให้บริการ CDN มีแนวโน้มที่จะส่งมอบการเข้ารหัส Cloud ที่ใช้กับบริการการกระจายนี้จะส่งผลกระทบต่อการปกป้องข้อมูลและนโยบาย การจัดการเนื้อหา

➢ MBMS in connected TV

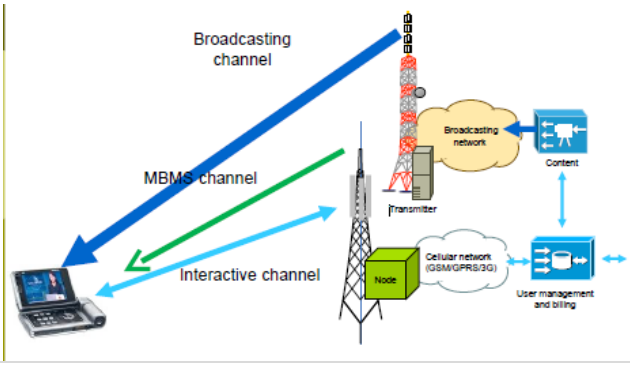

➢ SDN (Software Defined Networks)

- เครือข่ายนี้จะจัดการจากระยะไกลและจากส่วนกลางโดย SW ที่สร้างแผนที่แผนผังของเครือข่ายและการจราจรซึ่งบริหารจัดการโดยไม่ต้องทางร่างกายที่จะกระทำในแต่ละอุปกรณ์ (เราเตอร์สวิทช์ , ฯลฯ) สามารถควบคุมได้และจะช่วยให้คุณในการคาดการณ์เส้นทางของการเคลื่อนไหวของแพ็กเก็ตผ่านเครือข่ายที่จะไม่ยุบการจราจรโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการจัดจำหน่ายวิดีโอเชิงเส้น

สนับสนุนโดยมูลนิธิ OpenFlow (OnF) ก่อตั้งขึ้นในปี ๒๐๑๑ ซึ่งมีสมาชิกเช่น Verizon, Deustche Telekom เทเลคอมอิตาลี, SK Telecom และเป็นประธาน

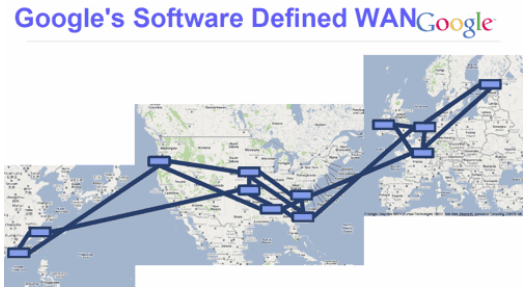

วันอังคารที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๖

หัวข้อหลัก(Theme) : Relevant questions in the field of media policies for shaping a competitive and plural market

ประสบการณ์การให้ใบอนุญาตของ Catalan Audiovisual Council (CAC)

<u>ความเป็นมาของการก่อตั้ง CAC</u>

ค .ศ.1996 จัดตั้งเป็นส่วนงานให้คำปรึกษาแก่รัฐบาลท้องถิ่น Catalan โดยอาศัยกฎหมายเดิมที่มีอยู่นำมาปรับใช้ให้รัฐบาลมีอำนาจในการกำกับกิจการกระจายเสียง โครงสร้างนี้ประกอบด้วยกรรมการ (Board members) จำนวน ๑๓ คน ถูกคัดเลือกมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีอายุการดำรงตำแหน่งคราวละ ๕ ปี สามารถถูกคัดเลือกกลับมาเป็นได้อีกในวาระถัดไป แต่คุณสมบัติยังไม่ถูกกำหนดให้ต้องมีความเป็นอิสระจากภาคส่วนต่างๆ หน้าที่สำคัญ คือ เฝ้าดู (Monitoring) รับเรื่องร้องเรียน รายงานและสื่อสารกับสาธารณชน โดยทุนในการดำเนินการมาจากเงินของสาธารณะ

ค .ศ.2000 จัดตั้งเป็นองค์การอิสระโดยมีกฎหมายที่เป็นมติเอกฉันท์ของสภาผู้แทนราษฎรในแคว้นของตนเอง มีขอบเขตความสามารถดูแลการกระจายเสียงสาธารณะ (Catalan radio and TV PSB) ประกอบด้วยกรรมการ (Board members) จำนวน ๑๐ คน คัดเลือกมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีอายุการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี ไม่สามารถถูกคัดเลือกกลับมาดำรงตำแหน่งได้อีกในวาระถัดไป สำหรับคุณสมบัติกรรมการต้องมีความอิสระและเป็นกลาง สามารถตัดสินใจได้ในเรื่องที่ไม่ได้บัญญัติไว้ มีการเพิ่มความสามารถในการให้ความเห็นในการออกใบอนุญาตแก่รัฐบาล และสามารถกำกับดูแลเนื้อหา ส่วนเงินทุนในการดำเนินการมาจากเงินสาธารณะ ภาษี การหารายได้ และค่าปรับ

ค .ศ.2005 จัดตั้งเป็นองค์กรกำกับดูแล ที่มีความเป็นอิสระในการดำเนินงานขององค์กร มีกฎหมายสำหรับบังคับใช้ในการกำกับดูแลโดยตรง ประกอบด้วยกรรมการ (Board members) จำนวน ๖ คน คัดเลือกมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีอายุการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี ไม่สามารถถูกคัดเลือกกลับมาดำรงตำแหน่งได้อีกในวาระถัดไป กำหนดให้มีหน้าที่เพิ่มเติมในการออกใบอนุญาตซึ่งเดิมเป็นอำนาจของรัฐบาล และจัดให้มีการตรวจสอบทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับสาธารณะ ซึ่งภารกิจหน้าที่เหล่านี้รัฐบาลเป็นผู้กำหนดไว้ มีขอบเขตความสามารถดูแล การกระจายเสียงสาธารณะ (Catalan radio and TV PSB) และ วิทยุธุรกิจ เงินทุนในการดำเนินงานมาจากเงินสาธารณะ ภาษี การหารายได้ และค่าปรับ

<u>ตัวอย่างขั้นตอนการคัดเลือกและออกใบอนุญาตประเภทธุรกิจ</u>

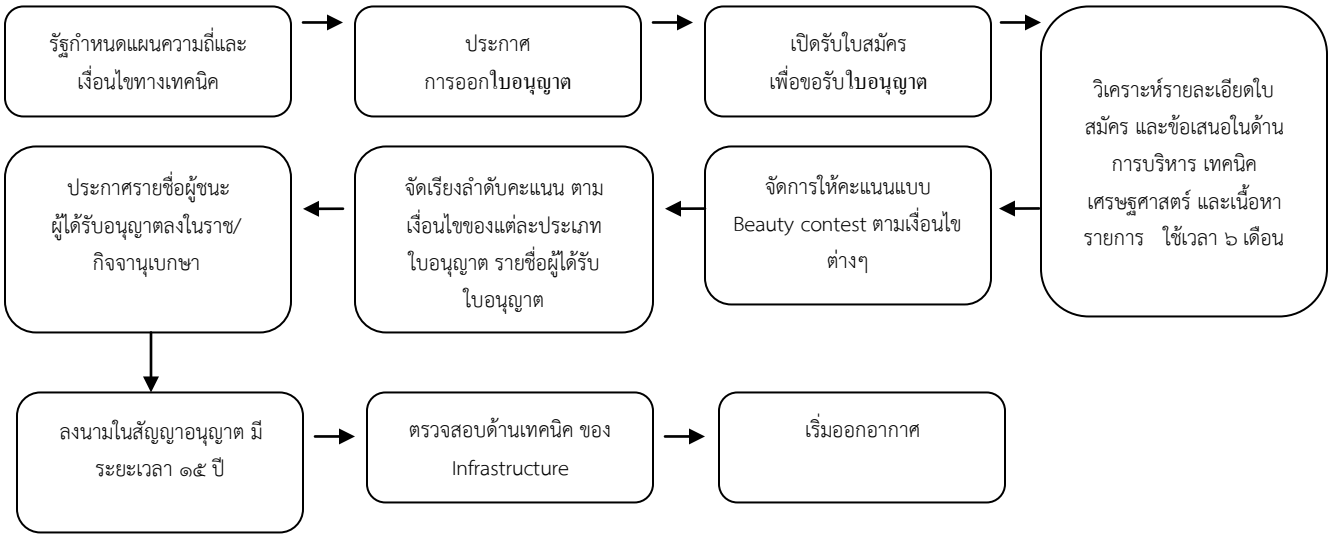

ตัวอย่างเอกสารที่เกี่ยวข้องในกระบวนการออกใบอนุญาต

- ข้อกำหนดทางเทคนิคการกระจายสัญญาณคลอบคลุมพื้นที่รับชม(Coverage Area) และ MUX
- ประกาศการออกใบอนุญาต ซึ่งประกอบด้วยตำแหน่งที่ตั้งสายอากาศ ความถี่ กำลังส่ง ตามที่กำหนดไว้
- ข้อตกลงและเงื่อนไขการให้อนุญาต
- ประกาศคะแนนผู้ยื่นข้อเสนอ เรียงลำดับตามสถานีที่กำหนด
- ประกาศในเอกสารเผยแพร่ของรัฐหรือราชกิจจานุเบกษาประจำรัฐ

- **นโยบายสื่อบริการสาธารณะ (Public service broadcasting policies: Prof. Kate Coyer)**

สื่อบริการสาธารณะ หรือ กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เพื่อบริการสาธารณะ เป็นการดำเนินการที่มุ่งประโยชน์สาธารณะมากกว่าการแสวงหากำไรในเชิงพาณิชย์ และเป็นอิสระในการดำเนินการปลอดการแทรกแซงจากรัฐ อีกทั้งยังต้องตอบสนองการเข้าถึงของกลุ่มคนที่หลากหลาย รักษาประโยชน์ของชนกลุ่มน้อย เป็นช่องทางให้ข้อมูลข่าวสาร การศึกษา และความบันเทิง โดยมีหลักการที่สำคัญ กล่าวคือ ผู้ประกอบการ เพื่อสาธารณะจะต้องป้องกันการแทรกแซงทั้งจากการเมืองและธุรกิจ รักษาความเป็นอิสระในการดำเนินการและเคารพความเป็นอิสระของกองบรรณาธิการ ตลอดจนรายการที่ออกอากาศต้องเป็นเนื้อหาที่ส่งเสริมประโยชน์สาธารณะ โดยเฉพาะต้องให้ข้อมูลอย่างสมดุลรอบด้าน

หลักการของการออกกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการให้บริการสาธารณะ มีสาระสำคัญแบ่งออกเป็นสี่ประเด็น ได้แก่

๑. ประเภทของรายการที่จะแพร่กระจายไปสู่ผู้ชม
๒. การรับรองในเรื่องความเป็นอิสระ
๓. แหล่งที่มาของรายได้
๔. ส่งเสริมให้เปิดเผยและแสดงความรับผิดต่อสาธารณะ

นอกจากนี้ สำหรับผู้ประกอบกิจการทีวีสาธารณะ การบริหารงานคณะกรรมการบริหาร หรือ Board of Directors ซึ่งมีตัวแทนของภาคประชาสังคม และผู้เชี่ยวชาญในแขนงวิชาชีพต่าง ๆ โดยกระบวนการคัดเลือก หรือสรรหาคณะกรรมการจะมีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยโครงสร้างของคณะกรรมการบริหาร จะประกอบด้วย สมาชิก ๙ คน โดยแต่ละคนจะต้องมีความรู้และมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องในด้านกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ นโยบาย กฎหมาย เทคโนโลยี สื่อมวลชน และธุรกิจ ทั้งนี้คณะกรรมการบริหารจะมีวาระดำรงตำแหน่ง ๖ ปี และสามารถขยายระยะเวลาออกไปได้ ๒ ปี และในการ

แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจะต้องเสนอชื่อผ่านรัฐสภาพิจารณาตามกระบวนการต่างๆ บนหลักการของความโปร่งใส

ในส่วนของแหล่งที่มาของรายได้ในการดำเนินกิจการนั้น ทีวีสาธารณะจะต้องนำเสนอแผนงบประมาณผ่านรัฐสภาและรัฐสภาเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติเงินงบประมาณเพื่อนำไปบริหารงานต่อไป

<u>ความเป็นอิสระของบอร์ด</u>

- คณะกรรมการจะต้องมีความเป็นอิสระและคงไว้ซึ่งความยุติธรรมในการทำหน้าที่ และรักษาหลักการที่ประกาศไว้
- บุคคลที่ดำรงตำแหน่งกรรมการต้องไม่แสวงหาหรือยอมรับผลประโยชน์ตอบแทนในการทำหน้าที่ยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนดไว้
- กรรมการต้องทำหน้าที่โดยอยู่ในการกำกับหรือตรวจสอบของประชาชน และจะต้องไม่ใช้อำนาจหน้าที่ไปเพื่อความก้าวหน้าหรือความใจโดยส่วนตัว
- กรรมการจะไม่ได้รับค่าตอบแทนจากการทำงาน แต่จะได้รับการชดเชยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งการเดินทางที่พักและการดำรงชีวิตที่เกิดขึ้น อันเป็นผลมาจากการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการ

<u>การยึดโยงต่อสาธารณะ</u>

- คณะกรรมการจะต้องเผยแพร่รายงานการดำเนินงานประจำปี รวมทั้งรายได้ รายจ่าย รายงานกิจกรรม ที่ดำเนินการ ข้อร้องเรียน ข้อทบทวน กำหนดการหรือแผนงานที่มีการเปลี่ยนแปลง และความเป็นอิสระของรายการ ที่ผลิตออกอากาศ
- การทบทวนการทำหน้าที่ของผู้จัดการหรือผู้อำนวยการ
- การเปิดให้สาธารณะพบปะและสะท้อนความเห็นความต้องการโดยตรง

<u>รายได้และแหล่งที่มา</u>

- การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการให้บริการสื่อสาธารณะ โดยผนวกกับค่าใช้ไฟฟ้าของครัวเรือนและจ่ายผ่านใบเสร็จรับเงินค่าไฟฟ้า ส่วนอัตราการจัดเก็บอาจคำนวณต่อครัวเรือนหรือคำนวณเป็นสัดส่วนจากค่าใช้ไฟฟ้า
- การขอรับรายได้สนับสนุนโดยตรงจากรัฐสภา
- สื่อสาธารณะจะแสวงหารายได้จากการโฆษณาไม่ได้
- และผู้โฆษณาจะต้องไม่พยายามเข้ามามีอำนาจในการกำหนดผังรายการ

- **การอภิปรายกลุ่มว่าด้วยการประกอบกิจการบริการสาธารณะ**

จากการบรรยายแนวคิดเรื่องสื่อสาธารณะข้างต้น วิทยากรจึงกำหนดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกรณีดังกล่าว โดยแบ่งผู้เข้ารับการอบรมออกเป็นสี่กลุ่มเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ โดยให้อ้างอิงแนวคิดและหลักการพื้นฐานทางกฎหมายตามประเด็นดังกล่าวว่า การประกอบกิจการบริการสาธารณะมีข้อดี หรือข้อเสียอย่างไร และให้เสนอความเห็นเพื่อปรับปรุงแนวคิดในการประกอบกิจการบริการสาธารณะในแง่มุมต่างๆ ดังต่อไปนี้

<u>กลุ่ม ๑ มุมมองขององค์กรที่ทำหน้าที่กำกับดูแล</u>

นำเสนอเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับหลักการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทีวีสาธารณะ (PSB) ในมุมมองขององค์กรกำกับดูแลฯ โดยได้วิเคราะห์ถึงผลดีและผลเสียของหลักการทางกฎหมายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารของคณะกรรมการ โดยเห็นว่า ในเรื่องโครงสร้างกรรมการบริหาร ในแง่จำนวนกรรมการเห็นว่าไม่ใช่ประเด็นสำคัญ แต่การมีตัวแทนจากทุกภาคส่วนโดยเฉพาะชนกลุ่มน้อยที่อยู่ในพื้นที่ถือเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องสร้างความเท่าเทียมให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง จึงต้องเปิดโอกาสให้มีตัวแทนเข้าร่วมเป็นกรรมการบริหารและให้มีช่องทางเอื้อให้เสนอความคิดเห็นต่างๆ เนื่องจากหลักการสำคัญของทีวีสาธารณะจะต้องเป็นอิสระจากการเมืองและการแทรกแซงในรูปแบบอื่นๆ ซึ่งการกำหนดให้ต้องขออนุมัติงบประมาณจากรัฐสภา เป็นเงื่อนไขที่มีความสุ่มเสี่ยงที่จะเชื่อมโยงกับภาคการเมือง ดังนั้น สิ่งที่จะยืนยันได้ว่าเป็นอิสระจริงหรือไม่ จึงเป็นประเด็นที่ควรต้องพิจารณา

<u>กลุ่ม ๒ มุมมองของสภาผู้แทนราษฎร</u>

ข้อดี คือ การประกอบกิจการบริการสาธารณะนั้น มีความเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซงจากทางการเมือง ซึ่งจะส่งผลให้รายการที่นำเสนอต่อประชาชนผู้บริโภคจะมีความครอบคลุม

ข้อเสีย คือ เงินสนับสนุนที่จัดสรรให้แก่ผู้ประกอบกิจการที่ได้มาจากการจัดเก็บค่าไฟของประชาชนนั้น เห็นว่า อาจก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้บริโภคได้ และไม่ตอบสนองต่อนโยบายภาครัฐในเรื่องการประหยัดพลังงาน กล่าวคือ หากรัฐบาลสนับสนุนให้ประชาชนประหยัดพลังงาน มีการใช้ไฟเพื่อการอุปโภค บริโภคน้อยลงแล้ว รายได้ที่เกิดจากการใช้ไฟฟ้าจะน้อยลงตามสัดส่วน ซึ่งจะมีผลทำให้เงินสนับสนุน ผู้ประกอบกิจการบริการสาธารณะอาจไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุง คือ ให้นำรายได้ที่เกิดจากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเช่น ภาษีสุรา ภาษีบุหรี่ หรือภาษีสินค้าฟุ่มเฟือย มาเป็นเงินสนับสนุนให้แก่ผู้ประกอบกิจการบริการสาธารณะ

กลุ่ม ๓ มุมมองของประชาชนและผู้บริโภค

ข้อดี ได้แก่ ประชาชนและผู้บริโภคได้ประโยชน์จากการพัฒนาเทคโนโลยีในการออกอากาศ ทำให้คุณภาพสัญญาณดีขึ้น ภาพและเสียงมีความคมชัดและมีช่องรายการที่หลากหลาย และการกำหนดเงื่อนไขรับรองให้ต้องเป็นอิสระจากรัฐบาล จะทำให้สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ไม่ถูกแทรกแซง

ข้อเสีย คือ การมี PSB law ที่เป็นระบบบอร์ด เนื่องจากวาระดำรงตำแหน่งอาจไม่เพียงพอในการทำงานให้สำเร็จ เพราะในบางกรณีโครงการหรือกระบวนการอาจยังไม่สำเร็จลุล่วง แต่หากคณะกรรมการต้องยุติบทบาท โดยที่คณะกรรมการชุดใหม่ไม่ดำเนินการต่อเนื่องด้วยเหตุที่แนวคิดไม่ไปในทางเดียวกัน ก็จะสร้างความล้มเหลวให้กับโครงการนั้นๆ

สิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุง มีดังนี้

๑. ควรกำหนดเป็นแผนแม่บท (master Plan) หรือ ตัวชี้วัดภารกิจตามกรอบเวลา (milestone) เพื่อให้โครงการต่างๆ สามารถดำเนินไปได้จนสำเร็จลุล่วง แม้จะมีการปรับเปลี่ยนกรรมการบริหาร

๒. การจัดเก็บรายได้สนับสนุน (funding) จัดเก็บรายครัวเรือน (households) โดยใช้วิธีการคำนวณจากสัดส่วนการใช้ไฟฟ้า เห็นว่ายังไม่ใช่วิธีการที่เหมาะสม เนื่องจากเป็นการให้บริการสาธารณะ ที่ครอบคลุมทั้งประเทศ การจัดเก็บในลักษณะดังกล่าวอาจไม่เป็นผลให้มีการตอบสนองหรือทำให้ได้รับชมรายการที่ต้องการหรืออยู่ในความสนใจ

๓. ควรกำหนดให้มีการสำรวจความเห็น(poll) เกี่ยวกับความต้องการรับชมรายการหรือให้ลงคะแนน (vote) ประเภทรายการที่ต้องการรับชมโดยตรง

กลุ่ม ๔ มุมมองของชนกลุ่มน้อย

ข้อดี จากรูปแบบการคัดเลือกผู้แทนเข้าไปเป็นคณะกรรมการนั้น เป็นการเปิดโอกาส) ให้ตัวแทนจากชนกลุ่มน้อยminority group(เข้ามาเป็นตัวแทนได้ ซึ่งถ้าตัวแทนจากกลุ่มนี้ได้รับเลือกเข้ามาจะทำให้มีโอกาสนำเสนอรูปแบบเนื้อหารายการที่สนใจโดยตรง และสะท้อนเอกลักษณ์ของแต่ละชุมชน อีกทั้งยังเป็นการแสดงออกถึงความเท่าเทียมกันในสังคมด้วย

ข้อเสีย

๑. จากรูปแบบของการคัดเลือกข้างต้น จะเห็นว่า โอกาสที่ตัวแทนจากกลุ่มนี้จะได้รับเลือกเข้าไปย่อมมีโอกาสน้อยกว่ากลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญ หรือองค์กรใหญ่ ๆ เพราะชนกลุ่มน้อยมีผู้สนับสนุนน้อยกว่า

๒. การจัดเก็บรายได้สนับสนุนจากจากค่าบริการใช้ไฟฟ้า เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค เนื่องจากบางครัวเรือนจะมีอัตราการใช้ไฟฟ้าแตกต่างกันจากหลายเหตุผล

การแก้ไข

๑ ควรมีการกำหนดอัตราหรือจำนวนผู้แทนของคณะกรรมการ โดยกำหนดให้มีตัวแทนอย่าง . น้อยหนึ่งคนจากกลุ่มminority ที่จะต้องได้รับเลือกเข้าไปเป็นกรรมการ

๒การจัดเก็บรายได้สนับสนุน ควรคำนวณตามจำนวนเครื่องรับโทรทัศน์ต่อครัวเรือน .

- **แนวโน้มการหลอมรวมการให้บริการด้านสื่อสารมวลชน**

<u>แผนด้านเทคนิคกิจการโทรทัศน์ของประเทศสเปน</u> (National Technical Plan of Television)

แผนด้านเทคนิคกิจการโทรทัศน์ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาของประเทศสเปน เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ค ๒๐๐๑ .ศ. เพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินจากระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิตอล โดยแผนดังกล่าว มีเป้าหมายประกอบด้วย

- การสนับสนุนให้เกิดความหลากหลายในการรับชมสื่อ
- การสนับสนุนให้เกิดเทคโนโลยีใหม่ในอุตสาหกรรมโทรทัศน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเทคโนโลยีความคมชัดสูง (High Definition) และโทรทัศน์เคลื่อนที่ (Television in Mobility) เพื่อกระตุ้นตลาดโทรทัศน์ในประเทศสเปน
- เพื่อรองรับความต้องการด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เพิ่มมากขึ้น อย่างพอเพียงและเหมาะสม
- ช่องสัญญาณโทรทัศน์เดิมไม่กระทบต่อการรับชมของผู้ชมหลังจากยุติการออกอากาศระบบอนาล็อค

ผลจากแผนดังกล่าวที่จากเดิมหนึ่งช่องสัญญาณส่งได้เพียงหนึ่งช่องรายการ แต่สำหรับแผนใหม่แล้วกำหนดให้หนึ่งช่องสัญญาณ (20 MHz) สามารถส่งได้ ๔ ช่องรายการ บวกด้วย ร้อยละ ๒๐ ของคลื่นความถี่สำหรับ การรับส่งข้อมูล (DATA) ซึ่งยังเป็นคำถามอยู่ในปัจจุบันว่าผู้ให้บริการส่งสัญญาณ (multiplexer) ทำหน้าที่เป็น Broadcaster หรือ Broadband Operator ทั้งนี้ในแผนด้านเทคนิคกิจการโทรทัศน์ได้กำหนดหลักการและสาระสำคัญ ดังนี้

- ผู้ให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นในระบบแอนาล็อคเดิมจำนวน สามรายที่ให้บริการครอบคลุมทั้งประเทศ จะต้องให้บริการในระบบดิจิตอลด้วย ทั้งนี้เพื่อการให้เปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบดิจิตอลดำเนินไปอย่างรวดเร็วและราบรื่น
- ช่องรายการโทรทัศน์ที่ให้บริการชุมชนจะได้รับสิทธิให้ออกอากาศในระบบดิจิตอลโดยอัตโนมัติ จากหนึ่งช่องรายการได้สิทธิสองช่องรายการ
- มีการออกแบบพื้นที่ครอบคลุมการให้บริการใหม่ตามย่านความถี่โทรทัศน์ระบบดิจิตอล
- ส่งเสริมให้มีการลงทุนและการปรับปรุงโครงข่ายโทรทัศน์อนาล็อคระบบเดิมและสนับสนุนการใช้โครงข่ายร่วมกันกับกิจการโทรคมนาคม
- ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ต้องสามารถเข้าถึงและรับชมรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิตอลได้

แนวโน้มการหลอมและสถานะปัจจุบันกิจการโทรทัศน์ของสเปน

๑. ผลของการปรับเปลี่ยนระบบโทรทัศน์ภาคพื้นดินจากระบบอนาล็อคเป็นระบบดิจิตอล เป็นผลให้จำนวนช่องรายการเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อรูปแบบธุรกิจในการหารายได้ที่แต่เดิมรายได้หลักมาจากการโฆษณา โดยที่อัตราค่าโฆษณาขึ้นอยู่กับจำนวนคนดู (Rating) ซึ่งรายได้ดังกล่าวหลังจากเป็นระบบดิจิตอลอาจจะไม่ใช่รายได้หลักหรือเป็นรายได้ไม่ยั่งยืนอีกต่อไป เนื่องจากจำนวนผู้ให้บริการที่มีการแข่งขันมากขึ้นและพฤติกรรมการรับชมของผู้ชมเปลี่ยนไป

๒. โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล (DTT) ที่ผู้ให้บริการส่งสัญญาณ (Broadcaster) แต่ละรายได้คลื่นความถี่จำนวน ๒๐ MHz ซึ่งเพียงพอสำหรับให้บริการข้อมูลข่าวสารในลักษณะโต้ตอบ (Interactive) ซึ่งสามารถให้บริการ Pay TV ในลักษณะจ่ายในรายการที่ต้องการรับชม (Pay Per Event) ประกอบกับเครื่องรับโทรทัศน์ในปัจจุบันก็สามารถรองรับการให้บริการประเภทนี้อยู่แล้วด้วย

๓. ประเทศสเปนนอกจากการจ่ายเพื่อรับชม (Pay Event) เป็นแรงขับเคลื่อนหลักในการให้บริการ Interactive TV แล้ว ยังมีบริการอื่นๆ ผ่านโครงข่ายโทรทัศน์อีกด้วย เช่น การให้บริการข้อมูลข่าวสาร (Information Service) การติดต่อราชการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e – government) และอินเตอร์เน็ตทีวีผ่าน บราวเซอร์ (TV Browsers)

๔. ในปัจจุบันผู้ให้บริการส่งสัญญาณโทรทัศน์ (Multiplexer) แต่ละรายให้บริการช่องรายการโทรทัศน์ทั้งความคมชัดปกติ (Standard Definition) และความคมชัดสูง (High Definition) รวมถึงให้บริการทั้ง Free TV และ Pay TV

๕. โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล (DTT) ใช้ระบบ DVB-T โดยกำหนดช่องรายการความคมชัดสูง (High Definition) ให้บีบอัดสัญญาณด้วยมาตรฐาน MPEG 4 และช่องรายการความคมชัดปกติ (Standard Definition) ให้บีบอัดสัญญาณด้วยมาตรฐาน MPEG 2 ทำให้ช่องรายการความคมชัดสูง (High Definition) ใช้ความจุ (Capacity) ครึ่งหนึ่งของ Multiplexer และช่องรายการความคมชัดปกติ (Standard Definition) ใช้ความจุร้อยละ ๒๕ ของ Multiplexer

๖. ในการกระจายช่องรายการหรือออกอากาศ (Content Distribution) ในปัจจุบันมีสองรูปแบบ กล่าวคือ การกระจายช่องรายการหรือออกอากาศในลักษณะเชิงเส้นตรง (Linear) หมายถึง การส่งรายการโทรทัศน์ระบบเดิม ที่ผ่านระบบดาวเทียม ผ่านระบบเคเบิ้ล หรือผ่านระบบสัญญาณโทรทัศน์ภาคพื้นดิน โดยผู้ชมสามารถรับชมช่องรายการทางเครื่องรับโทรทัศน์เป็นอุปกรณ์หลัก และสามารถรับช่องผ่านอุปกรณ์อื่นเป็นอุปกรณ์รอง เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น

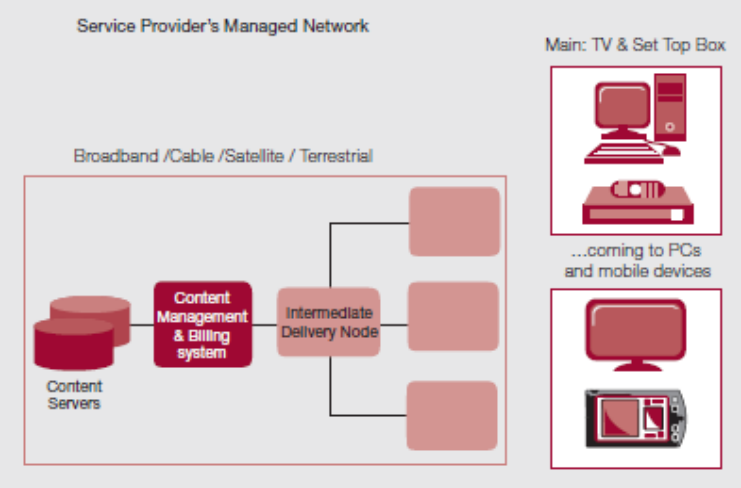

การกระจายช่องรายการหรือออกอากาศในลักษณะเชิงเส้นตรง

ส่วนการกระจายช่องรายการหรือออกอากาศในลักษณะไม่เป็นเชิงเส้นตรง (Nonlinear) หมายถึง การส่งรายการโทรทัศน์ระบบใหม่ผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต โดยผู้ชมสามารถรับชมช่องรายการทางคอมพิวเตอร์เป็นหลัก และสามารถรับชมผ่านอุปกรณ์อื่นเป็นอุปกรณ์รอง เช่น โทรทัศน์ผ่านกล่องรับสัญญาณ โทรทัศน์มือถือ แท็บเล็ต เป็นต้น ซึ่งสามารถรับชมช่องรายการต่างๆ ได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่

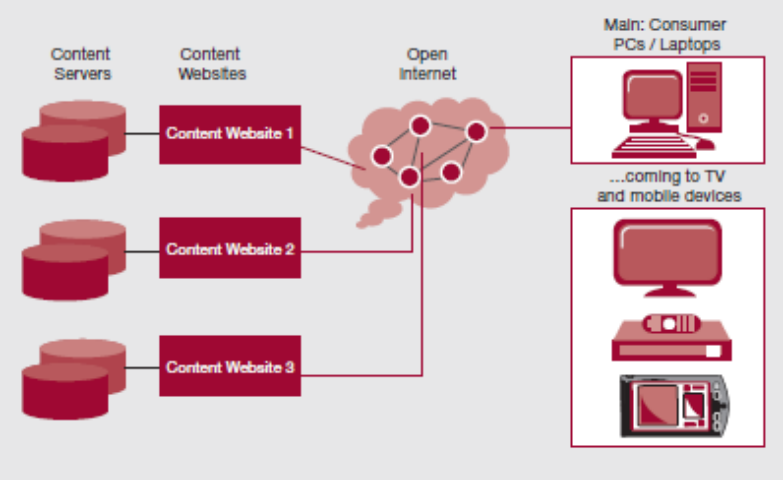

การกระจายช่องรายการหรือออกอากาศในลักษณะไม่เป็นเชิงเส้นตรง

๗. จากข้อมูลในปี ค.ศ. ๒๐๐๙ แสดงให้เห็นการเข้าถึงกิจการโทรทัศน์ของครัวเรือนประเทศสเปนดังนี้

- ครัวเรือนประเทศสเปนสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ผ่านระบบ Pay TV สูงถึงร้อยละ ๔๘.๖ ของจำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง
- รูปแบบการเข้าถึงโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิกที่เป็นPay TV ร้อยละ ๔๕ ผ่านระบบดาวเทียม ร้อยละ ๓๑ ผ่านระบบเคเบิ้ล ร้อยละ ๒๐ ผ่านระบบIP และร้อยละ ๔ ผ่านระบบทีวีดิจิตอล
- ค่าใช้จ่ายต่อเดือนสำหรับโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิกที่เป็นPay TV เฉลี่ยเดือนละ ๓๗ ยูโร
- ค่าใช้จ่ายต่อเดือนสำหรับโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิกที่เป็นPay TV พร้อมด้วยบริการเสียง และบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเฉลี่ยเดือนละ ๔๙.๕ ยูโร
- จำนวนครัวเรือนประเทศสเปนที่รับชมรายการโทรทัศน์ผ่านระบบโทรทัศน์ภาคพื้นดิน ในระบบดิจิตอลคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๘๐ ของจำนวนครัวเรือน และอีกร้อยละ ๒๐ ของจำนวนครัวเรือนผ่านระบบดาวเทียมและเคเบิ้ล

วันพุธที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๖

หัวข้อหลัก(Theme) : Community and alternative media

<u>กฎหมายและการออกใบอนุญาต วิทยุชุมชน)Community radio legislation and licensing(</u>

) สื่อชุมชนCommunity Media) ตามนิยามของ UNESCO หมายถึง สื่อที่ดำเนินการในชุมชนของตน เพื่อชุมชน เกี่ยวกับชุมชน และ โดยมีชุมชนเป็นเจ้าของดำเนินการ

<u>ลักษณะสำคัญของสื่อชุมชน)Key characteristics of community media)</u>

1. ไม่ได้ดำเนินงานเพื่อแสวงหาผลกำไร
2. ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน และ ปราศจากการครอบงำ จากเอกชน และรัฐบาล
3. ดำเนินงานโดยกลุ่มอาสาสมัครเป็นหลัก ซึ่งจะเป็นกลุ่มจิตอาสา และ มือสมัครเล่น (non-professional) ทั่วไป
4. เป็นรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภายในชุมชน (Local Programming)
5. การตัดสินใจในการดำเนินงานต่างๆ จะต้องโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

จากลักษณะดังกล่าว วิทยุชุมชนจึงนับเป็นส่วนหนึ่งของสื่อสาธารณะ โดยมุ่งเน้นการทำหน้าที่เป็นสื่อสาธารณะในระดับท้องถิ่นเป็นหลัก ในแง่ของแนวคิดและบทบาทพื้นฐานสำคัญของสื่อสาธารณะอยู่ที่การยึดถือประโยชน์ของประชาชนทุกคน โดยมีความเป็นอิสระ ความหลากหลายและแตกต่างจากสื่อเชิงพาณิชย์ ทั้งนี้เนื้อหาที่นำเสนอจะต้องเป็นกลาง สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของประชาชนทุกกลุ่ม ด้วยภารกิจดังกล่าวองค์กรสื่อสาธารณะจึงต้องเป็นอิสระจากอิทธิพลของรัฐและกลุ่มทุน ดังนั้นรายได้หลักของสื่อสาธารณะจึงควรมาจากประชาชนในรูปแบบของค่าธรรมเนียมใบอนุญาต (License Fee) เป็นหลัก

<u>ขั้นตอนในการพัฒนานโยบายและการออกใบอนุญาตวิทยุและโทรทัศน์ชุมชนอย่างยั่งยืน</u>

1. ประเมินภูมิทัศน์สื่อที่มีอยู่เดิม และทบทวนความต้องการของชุมชน
    - อะไรคือสิ่งที่คนในชุมชนต้องการ
    - สถานีวิทยุและโทรทัศน์ใดที่มีอยู่ในปัจจุบันที่มีรายการที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน
    - กลุ่มต่างๆของชุมชนสามารถยื่นขอรับใบอนุญาตได้หรือไม่

2. กำหนดพันธกิจ (เป้าประสงค์) ของสื่อกระจายเสียงและสื่อโทรทัศน์ของชุมชน ตามคำนิยามในกฎหมาย
    - ตัวอย่างคำนิยามในกฎหมายของประเทศ Ireland สมาคมวิทยุชุมชนแห่งไอร์แลนด์ (Community Radio Association of Ireland : CRAOL) ซึ่งเป็นองค์กรตัวแทนวิทยุชุมชนของประเทศไอร์แลนด์ ได้ร่วมกันกำหนดนโยบายวิทยุชุมชน และนิยามวิทยุชุมชนไว้ดังนี้

“ สถานีวิทยุชุมชน มีลักษณะของการเป็นเจ้าของโดยชุมชน ไม่แสวงหากำไร ดำเนินการเพื่อชุมชน โดยจัดโครงสร้างการบริหารสถานีให้ผู้ฟังในชุมชนที่รับบริการสามารถสมัครเข้าไปเป็นสมาชิก เข้าถึง และมีส่วนร่วมในการจัดการ ดำเนินการ และจัดรายการวิทยุได้ นอกจากนี้เนื้อหารายการที่กระจายเสียงควรสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจและความต้องการพิเศษของกลุ่มผู้ฟังของสถานี ”

3. การจัดสรรคลื่นความถี่
    - จัดสรรคลื่นความถี่โดยการประมูลคลื่นความถี่ และลงประกาศเชิญชวนลงในสื่อสาธารณะ
    - อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เข้าร่วมประมูลในการขอรับบริการด้านต่างๆ

4. หลักเกณฑ์และกระบวนการในการออกใบอนุญาต
    - กำหนดมาตรฐานขั้นพื้นฐาน
    - จัดลำดับใบสมัครเมื่อมีการแข่งขันประมูลราคา
    - มีกระบวนการและหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนสำหรับการต่อใบอนุญาต (ต่อใบอนุญาตทุก 5 ปี)

<u>เกณฑ์ในการพิจารณาให้ใบอนุญาต แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตวิทยุชุมชน</u>

- เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยไม่แสวงหาผลกำไร
- ผู้ที่เป็นเจ้าของ หรือมีส่วนได้ส่วนเสีย จะต้องไม่ใช่ กลุ่มบุคคล กลุ่มการเมือง หรือกลุ่มองค์กรทางธุรกิจ
- คณะผู้บริหารต้องมาจากชุมชน
- เนื้อหารายการต้องเกี่ยวข้องโดยตรงกับชุมชน (อย่างน้อย 50 เปอร์เซ็นต์)
- จำนวนชั่วโมงขั้นต่ำในการออกอากาศ ต่อวัน หรือ ต่อสัปดาห์

<u>โครงสร้างวิทยุชุมชน</u>

<u>รูปแบบในการหารายได้เงินลงทุน/</u>

- ใช้รูปแบบการหารายได้แบบผสมผสาน คือ จะไม่มีการหารายได้จากแหล่งใดแหล่งเดียวโดยเฉพาะ เช่น รายได้ส่วนหนึ่งอาจมาจากการโฆษณา และอีกส่วนมาจากเงินบริจาคของประชาชน หรือเงินทุนสนับสนุนจากภาครัฐ

- ตัวอย่างของรูปแบบในการหารายได้/เงินลงทุนของวิทยุชุมชน ในประเทศต่างๆ

    - รับเงินสนับสนุนจากภาครัฐ (ประเทศฮังการี และประเทศอังกฤษ)
    - ภาษีจากผู้ประกอบกิจการเคเบิลและโทรศัพท์เคลื่อนที่ (ประเทศโคลัมเบีย)
    - ส่วนหนึ่งจากค่าธรรมเนียมใบอนุญาตของวิทยุประเภทธุรกิจ (ประเทศเดนมาร์ก)
    - ส่วนหนึ่งจากรายได้ค่าโฆษณาของวิทยุประเภทธุรกิจ (ประเทศฝรั่งเศส)

- เงินทุนสนับสนุนทางอ้อม (Indirect public funding)

    - การสนับสนุนจาก ผู้มีรายได้ประจำ ลูกจ้าง และการจัดกิจกรรมระดมทุนต่างๆ (Lifelong learning)
    - การสนับสนุนจากองค์กรส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานในระดับภูมิภาค
    - สนับสนุนด้านเทคนิคและการเริ่มต้นประกอบกิจการ

- ตัวอย่างอื่นๆ ของการสนับสนุนสาธารณะนอกจากเรื่องค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานขั้นพื้นฐาน

    - กองทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาสถานี, การสำรวจและศึกษากลุ่มผู้ฟัง
    - กองทุนเพื่อช่วยสนับสนุนสมาคมสื่อชุมชน
    - กองทุนเพื่อสนับสนุนการฝึกอบรมลูกจ้าง การซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ของสถานี
    - ค่าใช้จ่ายในการออกอากาศผ่านทางอินเตอร์เน็ต, พัฒนาระบบดิจิตอลให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น
    - รายได้จากค่าธรรมเนียมต่างๆ
    - ได้รับสิทธิ์ในการงดเว้นการจ่ายภาษี

ลักษณะกองทุนกิจการกระจายเสียงใน 6 ประเทศตัวอย่าง

ประเทศ	กองทุนวิทยุชุมชน	สถานะกองทุน	แนวการสนับสนุน	จำนวนทุนที่จัดสรร
สหราชอาณาจักร	Community Radio Fund (CRF)	เฉพาะวิทยุชุมชน	การดำเนินการหลักของสถานี	ตามผู้รับทุนเสนอขอ
ไอร์แลนด์	Broadcasting Authority of Ireland (BAI)	ทุกสื่อ	โครงการกิจกรรม/เฉพาะ	ตามผู้รับทุนเสนอขอ
ฝรั่งเศส	Fonds de soutien a' l'expression radiophonique locale (FSER)	เฉพาะวิทยุชุมชน	ทั้งการดำเนินการหลักของสถานีและโครงการกิจกรรม/เฉพาะ	ตามขนาด (จำนวน) กลุ่มผู้ฟัง
คานาดา	Community Radio Fund of Canada (CRFC)	เฉพาะวิทยุชุมชน	โครงการ/กิจกรรมเฉพาะ	ตามผู้รับทุนเสนอขอ
ออสเตรเลีย	Community Broadcasting Foundation (CBF)	เฉพาะวิทยุชุมชน	ทั้งการดำเนินการหลักของสถานีและโครงการกิจกรรม/เฉพาะ	ตามขนาด (จำนวน) กลุ่มผู้ฟัง
นิวซีแลนด์	NZ on Air	ทุกสื่อ	การดำเนินการหลักของสถานี	ตามขนาด (จำนวน) กลุ่มผู้ฟัง

<u>กฎเกณฑ์อื่นๆเกี่ยวกับการให้ใบอนุญาต</u>

- มีการจัดสรรคลื่นความถี่อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมให้แต่ละภาคส่วน
- การบังคับใช้กฎ must-carry สำหรับผู้ประกอบการระบบดิจิตอลและมัลติเพล็กซ์

Must-carry rules ในประเทศยุโรปแตกต่างจากประเทศไทย โดยกฎดังกล่าวบังคับให้บริษัทโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิกต้องเปิดพื้นที่ให้สื่อสาธารณะได้แพร่ภาพออกอากาศในระบบการส่งสัญญาณเคเบิลด้วย ทั้งนี้หลักการเบื้องหลังของกฎนี้คือ การที่เห็นว่าสื่อสาธารณะเป็นบริการสาธารณะ (public service) ซึ่งนอกจากจะมีคุณค่าต่อผู้คนในสังคมแล้ว ยังถือเป็นสถาบันเชิงวัฒนธรรมแห่งชาติที่ควรค่าแก่การเข้าถึงด้วย

- เก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขั้นต่ำ หรือ การงดเว้นค่าธรรมเนียม

- เก็บค่าธรรมเนียมการยื่นขอใบอนุญาตขั้นต่ำ หรือ การงดเว้นค่าธรรมเนียม
- กฎเกณฑ์ขั้นต่ำทางเทคนิค และ ข้อบังคับเรื่องการถือครองสิทธิ์แต่เพียงผู้เดียวด้านเทคนิค
- มีข้อจำกัดทางเทคนิคน้อยที่สุด เช่น การกำหนดความสูงของเสาอากาศเอง
- มีสำนักงานและเจ้าหน้าที่เพื่อสนับสนุนการยื่นขอใบอนุญาตและสถานี (ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการและงานด้านเทคนิค)
- การออกใบอนุญาตโดยส่วนภูมิภาค

ในปี พ.ศ. 2526 เป็นปีที่กลุ่มผู้ชื่นชอบวิทยุชุมชนได้มารวมตัวกันที่เมืองมอนเทรออล ประเทศแคนาดา และจัดตั้งองค์กรนานาชาติชื่อ AMARC ซึ่งเป็นองค์กรที่ไม่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลใด เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการเคลื่อนไหวของวิทยุชุมชน มีสมาชิกจำนวนเกือบ 30,000 คน และเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย 106 ประเทศทั่วโลก จุดมุ่งหมายของ AMARC คือให้การสนับสนุนและกระตุ้นการพัฒนาของชุมชนและวิทยุชุมชน

กฎบัตรวิทยุชุมชน AMARC สำหรับประเทศในทวีปยุโรป) The AMARC Community Radio Charter for Europe)

การตระหนักว่า วิทยุชุมชน เป็นสื่อหรือเครื่องมือในอุดมคติของการส่งเสริมและสนับสนุนเสรีภาพในการแสดงออกและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การพัฒนาของวัฒนธรรม การแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในท้องถิ่น

วัฒนธรรมและประเพณีที่แตกต่างนำไปสู่รูปแบบที่หลากหลายของวิทยุชุมชน ทั้งนี้AMARC ***(World Association of Community Radio Broadcasters)*** ได้มีการระบุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของวิทยุชุมชนไว้ดังนี้

- ส่งเสริมสิทธิในการสื่อสาร ช่วยในการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นให้เป็นไปอย่างเสรี ส่งเสริมการแสดงออกทางความคิดอย่างสร้างสรรค์ อันนำไปสู่กระบวนการความเป็นประชาธิปไตยในสังคม
- วิทยุชุมชนเพิ่มช่องทางให้กับผู้ฟังในการเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ต่อยอดไปสู่การพัฒนาทักษะและสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นของชุมชนและจัดหารายการที่เป็นประโยชน์ สร้างความบันเทิง ให้ความรู้ และพัฒนากลุ่มผู้ฟังของสถานี
- วิทยุชุมชนทำให้เกิดความเป็นเจ้าของ ของกลุ่มตัวแทนทางวัฒนธรรม กลุ่มตัวแทนของแต่ละภูมิภาค และกลุ่มตัวแทนของผู้มีความสนใจร่วมกัน
- วิทยุชุมชนจะมีความเป็นอิสระ ไม่มีการครอบงำจากรัฐบาล กลุ่มธุรกิจ สถาบันศาสนา และกลุ่มการเมืองต่างๆ

- วิทยุชุมชนเป็นช่องทางให้ชนกลุ่มน้อยและกลุ่มคนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ได้ส่งเสริมและปกป้องวัฒนธรรมของตนเอง
- รายงานข้อมูลข่าวสารต่อผู้ฟังอย่างเที่ยงตรงบนพื้นฐานของข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้มีโอกาสตอบกลับกับทางสถานีต่อกรณีต่างๆที่มีข้อผิดพลาด
- ถูกจัดตั้งเป็นองค์กรที่มิได้ดำเนินงานเพื่อแสวงหากำไร และมีความเป็นอิสระ ด้วยการสนับสนุนทางการเงินจากหลากหลายแหล่ง
- ตระหนักและเคารพในการมีส่วนร่วมของอาสาสมัคร รวมถึงสิทธิของคนทำงาน ในการเข้าร่วมสหภาพแรงงาน และจัดให้มีสภาพการทำงานที่ดีและเหมาะสมสำหรับผู้ปฏิบัติงาน
- บริหารจัดการ จัดผังรายการ การทำงาน ต้องไม่มีการแบ่งแยกหรือเลือกปฏิบัติ เปิดเผย สามารถรายงานต่อผู้สนับสนุน พนักงาน และอาสาสมัครทั้งหมดได้
- วิทยุชุมชนส่งเสริมการสร้าง ความสงบสุข ความเป็นประชาธิปไตย และการพัฒนา ทั้งในชุมชนเดียวกันและระหว่างชุมชน

- **ตัวอย่างวิทยุชุมชนในประเทศต่างๆ**

ประเทศ	ชื่อสถานี	รายละเอียด
อินเดีย	Sangham Radio	วิทยุชุมชนแห่งแรกที่ออกอากาศในประเทศอินเดีย และยังมีความโดดเด่นในฐานะที่เป็นวิทยุชุมชนแห่งแรกที่ดำเนินงานโดยผู้หญิง ออกอากาศครอบคลุม หมู่บ้านในเขต 75Medak
ประเทศ	**ชื่อสถานี**	**รายละเอียด**
อังกฤษ	SOAS Radio	วิทยุชุมชนออนไลน์ของ School of Oriental and African Study มหาวิทยาลัยลอนดอน ดำเนินงานโดยกลุ่มคณาจารย์และนักศึกษาของมหาวิทยาลัย โดยเนื้อหาจะเกี่ยวกับสิ่งที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ มีการพูดขั้นรายการสลับกับการเปิดเพลง และออกอากาศไปทั่วโลก
ญี่ปุ่น	FSER	วิทยุชุมชนแห่งนี้ออกอากาศในเมือง KOBE จัดตั้งขึ้นเพื่อสร้างความสามัคคีในชุมชนโดยเปิดโอกาสให้บุคคลทุกเพศทุกวัยเข้ามามีส่วนร่วม
ออสเตรเลีย	3CR	วิทยุชุมชนออกอากาศในเมืองเมลเบิร์น จัดตั้งขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้

		ชนชั้นกรรมาชีพ ผู้หญิง และชนพื้นเมืองที่ขาดโอกาสการเข้าถึงสื่อหลักได้มีสื่อเป็นของตนเอง
โบลิเวีย	Radio Winay	วิทยุชุมชนสำหรับชุมชน Aymara ของประเทศโบลิเวีย โดยออกอากาศผ่านคลื่น AM จัดตั้งขึ้นเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมให้กับกลุ่ม

ตัวอย่างวิทยุชุมชนในประเทศอินเดีย

ตัวอย่างวิทยุชุมชนในประเทศญี่ปุ่น

สถานีวิทยุชุมชน 3CR เมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย

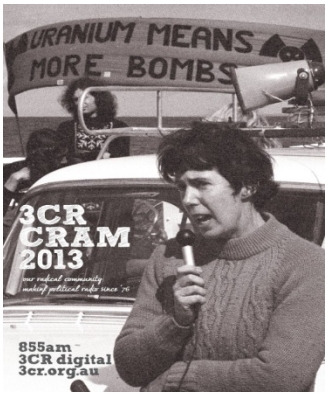

วิทยุชุมชนในประเทศโบลิเวีย

Technological aspects on access to media truough the Internet : electronic newspapers and new media beyond broadcasting. Mediamorphosis towards convergence

สื่อในยุค Convergence

การเปลี่ยนไปสู่ดิจิตอลและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีผลกระทบอย่างยิ่งต่อวงการวารสารศาตร์และสื่อสารมวลชน การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้น ได้ส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมสื่อเป็นอย่างมาก เพราะนำไปสู่การพัฒนาสังคม ความเสมอภาคและการพัฒนาเศรษฐกิจ การหลอมรวมสื่อประสมเป็นความท้าทายที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของยุคดิจิตอลในบริบทของสื่อสารมวลชน การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ สิ่งที่ต้องทำก็คือการปรับตัว

สภาพแวดล้อมของสื่อ

ในโลกแห่งดิจิตอล ทำให้เกิดการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้วยรูปแบบใหม่ๆ สื่อมวลชนเริ่มสูญเสียอิทธิพลมวลชนเองก็ต้องการสะท้อนความคิดเห็นของตัวเอง ดังนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือการแบ่งปัน การมีส่วนร่วม ผู้บริโภคในปัจจุบันนี้ต้องการมีส่วนร่วม คือต้องการเป็นทั้งผู้ฟัง และผู้ผลิต ในเวลาเดียวกัน การปรับตัวจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น สื่อที่อยู่ในรูปแบบของกระดาษกำลังจะหายไป โทรทัศน์อยู่ในภาวะที่ซบเซาลง โดยสิ่งที่เข้ามาทดแทนก็คือข่าวสารและเนื้อหารายการผ่านช่องทางอินเตอร์เนต

วิกฤตของสื่อ

การบริโภคสื่อที่ต้องจ่ายเงินนั้นกำลังอยู่ในสภาวะย่ำแย่ ทั้งจากวิกฤตทางเศรษฐกิจ และวิกฤตจากการกระจายตัวของผู้ชม ผู้ฟัง ซึ่งเกิดจากความซับซ้อนของสื่อที่สามารถแปรเปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ ตลอดเวลา การกระจายตัวของตลาดสื่อสารมวลชน การเติบโตของตลาดที่เน้นความต้องการแบบเฉพาะเจาะจง และการลดลงของความสนใจแบบวงกว้าง คนส่วนใหญ่หันมาให้ความสนใจกับสื่อทางอินเตอร์เนตกันมากขึ้น เมื่อมองไปในอนาคตก็จะเห็นได้ว่าค่าโฆษณาถูกลง รายได้ของวงการสื่อสิ่งพิมพ์ลดน้อยลง และดูเหมือนว่าบทบาทของนักหนังสือพิมพ์ในการพัฒนาสังคมก็ถูกลดลงไปเช่นเดียวกัน

จุดเริ่มต้นของการแปลงสภาพเทคโนโลยีสื่อ

การแปลงสภาพเทคโนโลยีสื่อเกิดขึ้นจากหลายปัจจัย นโยบายสาธารณะที่ต้องการพัฒนาไปสู่สังคมแห่งข้อมูลข่าวสาร การผสมผสานของเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และการหลอมรวมของโครงสร้างพื้นฐาน พร้อมกันนั้นผู้บริโภคต่างมีความต้องการ และมีความเข้าใจในการบริโภคเทคโนโลยีมากขึ้น สังเกตจากคนบางกลุ่มที่ไม่เคยใช้โทรศัพท์มือถือเนื่องจากมีราคาแพง ก็หันมาใช้ได้ง่าย พฤติกรรมในการบริโภคสื่อเปลี่ยนแปลงไป สำหรับปัจจัยทางด้านสังคมที่มีผลต่อการแปลงสภาพเทคโนโลยีสื่อก็คือ การให้ความสำคัญกับการบริการสาธารณะ การทำงานแบบทีม และความเป็นอิสระในการกระทำและแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้วิกฤตทางด้านการเงินก็ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้เช่นเดียวกัน

การจัดการข้อมูลข่าวสารรูปแบบใหม่จึงเป็นความท้าทายที่ยิ่งใหญ่สำหรับมืออาชีพ ในสภาพแวดล้อมที่ไร้พรหมแดนระหว่างสื่อกับการติดต่อสื่อสาร ที่โทรศัพท์ โทรทัศน์ วิทยุ และคอมพิวเตอร์หลอมรวมเข้าหากัน เรากำลังเข้าใกล้สภาพแวดล้อมที่ทุกอย่างหลอมรวมเข้าหากัน ทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

<u>การเปลี่ยนแปลงของวงการสื่อ</u>

การเปลี่ยนไปสู่ดิจิตอลได้เปลี่ยนแปลงกระบวนการทั้งหมดของการทำงาน ทั้งการสืบค้นข้อมูล การเตรียมการ และการเผยแพร่ข่าวสารสาระ ในความจริงแล้วแนวคิดของสื่อถูกเปลี่ยนรูปแบบไปเนื่องมาจาก การหลอมรวม ของอุตสาหกรรมสื่อกระจายเสียง เทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เข้าด้วยกันแบบรวดเร็ว ซึ่งในทุกวันนี้เราก็เริ่มคุ้นเคยกับRadio on internet และTV on internet

บริษัทด้านสื่อทั้งหลายเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเผยแพร่สื่อของตนเอง ด้วยการเผยแพร่ไปยังหลากหลายตลาด ทั้งช่องทางการสื่อสารเดิมของตนเอง และช่องทางการติดต่อสื่อสารแบบใหม่ สื่อแบบใหม่ เช่น เวปไซต์ และสื่อสังคมออนไลน์ โครงสร้างการผลิตก็ได้รับผลกระทบจากกระบวนการหลอมรวมสื่อเช่นกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากเดิมที่เป็นห้องข่าวแบบอิสระ ก็เปลี่ยนเป็นห้องข่าวที่มีการผสมผสานของบุคคลากรที่มีประสบการณ์ที่หลากหลาย สื่อจะถูกผลิตจากมืออาชีพกลุ่มเดียวกัน ทั้งการเขียน การตัดต่อ งานเอกสาร การถ่ายภาพ การบันทึกภาพ จากนั้นจึงเผยแพร่ไปในหลายๆ ช่องทางการสื่อสาร

ความสำคัญของเนื้อหารายการ

ในยุคแห่งดิจิตอล เนื้อหารายการเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เนื่องจากผู้บริโภคมีทางเลือกในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพิ่มมากขึ้น การที่จะเข้าไปอยู่ในใจของผู้บริโภคได้ ก็คือ ต้องรู้ว่าผู้บริโภคต้องการอะไร หรืออาจจะกล่าวได้ว่า เนื้อหารายการที่ผู้บริโภคชื่นชอบ ก็คือเนื้อหาที่ตรง และสะท้อนความคิด ความเห็นของผู้บริโภคได้นั่นเอง ดังนั้นผู้ผลิตจึงจำเป็นที่จะต้องทำให้รายการของตนเองสามารถเข้าถึงได้จากหลากหลายช่องทาง ทั้งโทรศัพท์มือถือ เครื่องคอมพิวเตอร์ สมาร์ททีวี แทปเลต และอุปกรณ์อื่นๆ โดยความท้าทายที่ต้องเผชิญก็คือ สื่อต้องทำหน้าที่7วัน 24ชั่วโมง เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ของโลกและต้องครอบคลุมทุกแง่มุมของชีวิต ต้องคำนึงถึงมุมมองด้านการเงินและรูปแบบใหม่ในการดำเนินธุรกิจด้วย

ความเสียหายและโอกาส

กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงเหมือนเหรียญสองด้าน ซึ่งอาจสร้างทั้งความเสียหายและสร้างโอกาสไปพร้อมๆ กัน หลายบริษัทต้องปิดตัว ลดขนาดของกิจการ และเสียชื่อเสียงของความเป็นมืออาชีพไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากการหลอมรวมสื่อ บริษัทและบุคลากรต้องมีความพร้อมเพียงพอที่จะปรับตัว ปรับแนวความคิด ปรับรูปแบบการดำเนินธุรกิจ เพื่อให้อยู่รอดในอุตสาหกรรมยุคดิจิตอล แต่ในความเสียหายนั้นก็สร้างโอกาสให้กับหลายๆ คนเช่นกัน ดังจะเห็นได้ในปัจจุบันที่มีผู้ประกอบการหน้าใหม่เกิดขึ้นมากมาย ที่ตั้งบริษัทเพื่อผลิตสื่อในรูปแบบใหม่ ที่ผู้บริโภคเข้าถึงได้ตลอดเวลา เจาะกลุ่มเป้าหมายได้โดยตรง และสามารถโชว์ความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อต่างๆ ได้ง่ายขึ้น

<u>แรงผลักดันของความเปลี่ยนแปลง</u>

ด้วยวิกฤตสื่อ ที่ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ เป็นสิ่งที่บังคับให้องค์กรต้องเปลี่ยนแปลงจากการสร้างสรรค์งานแบบคงที่ ไปสู่องค์กรที่เหมือนกับห้องทดลอง ต้องมีทดลองสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อปรับตัวให้ทันกับโลกยุคดิจิตอล สื่อดิจิตอลเข้ามามีบทบาทที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงของวงการสื่อสารมวลชนให้มีความตื่นตัวตลอดเวลา ประกอบการแหล่งเงินทุนแบบเดิม จากค่าโฆษณา ก็ค่อยๆลดลงตามลำดับ พฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป เน้นมองหาสิ่งที่ตรงกับความต้องการแบบเฉพาะเจาะจงมากกว่าการบริโภคสื่อทั่วไป สื่อกระแสหลักต้องวิ่งเข้าหาผู้บริโภค โดยให้เป็นศูนย์กลางในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร และด้วยลักษณะตลาดของ “สื่อใหม่” ที่เปิดโอกาสให้กับผู้เล่นทุกรายอย่างไม่จำกัด ทั้งในด้านของเงินทุน และประสบการณ์ แค่เพียงสร้างความแปลกใหม่และตรงใจผู้บริโภค ก็สามารถโลดแล่นในยุคแห่งสื่อดิจิตอลได้ ทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นแรงผลักดันสำคัญ ที่ทำให้อุตสาหกรรมสื่อ ต้องปรับตัวและเปลี่ยนแปลง

<u>ตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการหลอมรวมสื่อ)Example of Media Convergence</u>

- การรวมตัวของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตรายใหญ่ของประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น AOL กับ สื่อดังอย่าง Time Warner กลายเป็น AOL Time Warner

- การให้บริการหนังสือพิมพ์รายวัน The Washington post บนเว็บไซต์ชื่อดังของประเทศสหรัฐอเมริกา อย่าง www.amazon.com

- The New York Times บน www.facebook.com

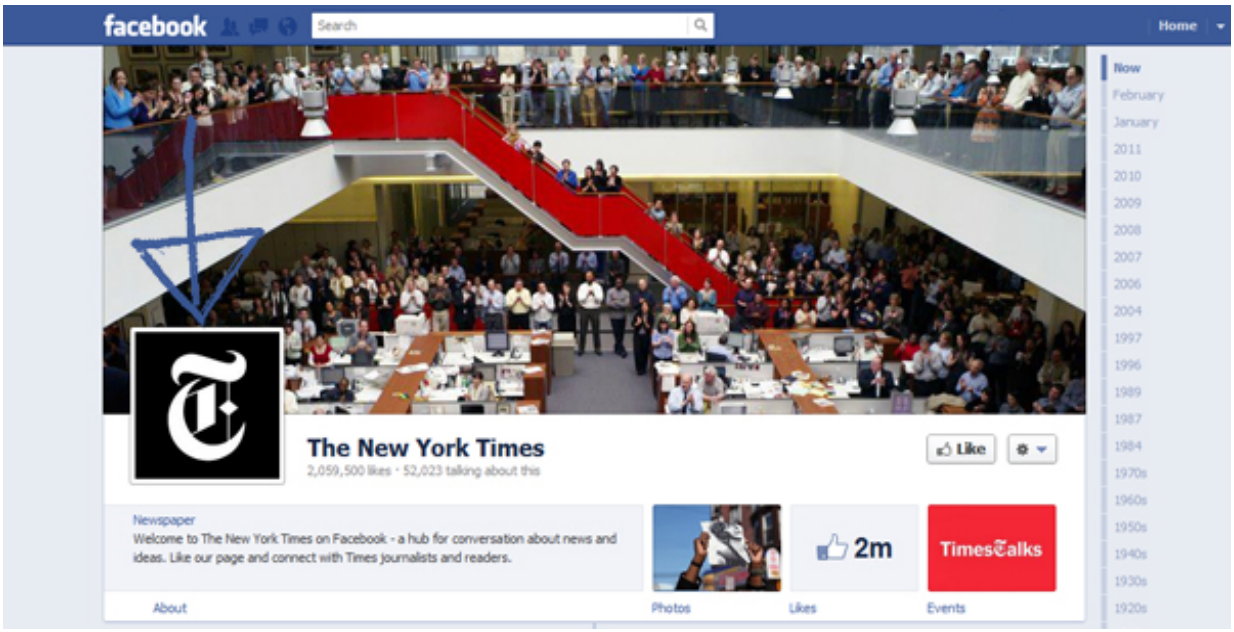

- การให้บริการด้านสื่อต่าง ๆ บนเว็บไซต์ชื่อดังอย่าง www.google.com และ www.youtube.com

- การเผยแพร่สื่อต่าง ๆ บนอุปกรณ์สื่อสารอื่น ๆ เช่น การรับฟังข่าวสารผ่านทางโทรศัพท์มือถือในรูปแบบของข้อความสั้น (SMS) ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมาก และคาดว่าจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต

ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้นนั้น จะเป็นเสมือนตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคน ในสังคมให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

<u>แนวโน้มของสื่อในอนาคต</u>

ในอนาคต จะเกิดแนวโน้มของการบริโภคสื่อหรือข้อมูลอย่างแพร่หลายโดยแท้จริง กล่าวคือ ผู้คนจะอยากมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตเนื้อหารายการในการเผยแพร่ทางสื่อต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งในอนาคตด้วยสภาพแวดล้อมของยุคดิจิตอล ทำลายข้อจำกัดที่มีระหว่างการให้บริการ ข้อมูลต่าง ๆ เนื้อหารายการ และโฆษณา ให้หมดไปได้ ตลอดจนมีการแสวงหานวัตกรรมใหม่ ๆ ในการเผยแพร่สื่อมากขึ้น เช่น Google Apple และ Facebook เป็นต้น

ความเสี่ยงใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นจากการหลอมรวมสื่อในอนาคต

เนื่องจากในอนาคต กระบวนการผลิตรายการผ่านสื่อ ตลอดจนกระบวนการเผยแพร่สื่อต่าง ๆ นั้น จะอยู่ในรูปแบบของสื่อ Digital มากขึ้น จึงเกิดความเสี่ยงทางด้านการแข่งขันทางการตลาดระหว่างผู้ผลิตสื่อด้วยกันเองมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดรูปแบบการบริโภคสื่อที่เรียกว่าการบอกรับเป็นสมาชิกขึ้น ทั้งในรูปแบบของการบริโภคสื่อผ่านทางอินเตอร์เน็ต โดยการจ่ายค่าสมาชิกเป็นรายเดือน หรือในรูปแบบของการดาวน์โหลด Application แบบเสียเงิน บนอุปกรณ์จำพวก Smartphone หรือ Tablet ต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น หนังสือพิมพ์ Financial Times หรือ The NewYork Times ที่สามารถรับชมผ่านทางอินเตอร์เน็ตหรือ Tablet ได้ เป็นต้น

ผลจากการหลอมรวมสื่อในอนาคต

ผลจากการที่ข่าวสารหรือข้อมูลต่าง ๆ นั้น ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงได้จากหลายแหล่งและหลากหลายอุปกรณ์ จึงกระตุ้นให้เกิดการขับเคลื่อนของผู้ผลิตสื่อหรือเนื้อหารายการต่าง ๆ มากขึ้น ดังนี้

- มีการฝึกอบรมนักหนังสือพิมพ์หรือผู้สื่อข่าว ทั้งในด้านการเขียน การพูด การตัดต่อ การบันทึก และการตีพิมพ์สื่อ Multimedia ให้มีความรู้เบื้องต้นเพียงพอในการเผยแพร่เนื้อหาสาระไปยังแหล่งต่าง ๆ ได้
- เนื่องจากความต้องการในการผลิตเนื้อหาสาระไปยังแหล่งต่าง ๆ มีมากขึ้น จึงต้องมีการจ้างงานหรือจ่ายเงินชดเชยพิเศษให้กับพนักงานที่เกี่ยวข้องมากขึ้นตามไปด้วย
- มีการประชุม ฝึกอบรม หรือหารือกัน ระหว่างพนักงานของบริษัทในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ฝ่ายผลิตรายการ ฝ่ายจัดการ ไปจนถึงผู้จัดการระดับสูง

- <u>ตัวอย่าง : โทรทัศน์ที่เผยแพร่ทางอินเตอร์เน็ตของประเทศสเปน : RTVE</u>

- RTVE นั้น ได้เริ่มต้นกลยุทธ์ในการส่งผ่านเนื้อหารายการผ่านทางอินเตอร์เน็ต ในรูปแบบ Free On Demand และได้ทำการพัฒนา Application โดยเฉพาะ ซึ่งทำให้สามารถรับชมผ่านทางอุปกรณ์พกพาจำพวก โทรศัพท์มือถือ Smartphone หรือ Tablet ได้อีกด้วย
- เครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นกุญแจสำคัญในการดึงดูดผู้ใช้งานในการออกอากาศรายการแบบสด (Live Broadcast) ผ่านทางอินเตอร์เน็ต เพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากข้อมูลที่ผู้รับชมสามารถรับชมได้ผ่านรายการทีวีทั่วไปตามปกติ (Traditional Broadcasts) ต่อมา RTVE ได้เพิ่มรายการโทรทัศน์ส่วนตัว (Private Television) เข้าไป โดยนำเสนอข้อมูลและรายการบันเทิงต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อให้ผู้รับชมมีปริมาณมากขึ้น ตลอดจนพัฒนาและอัพเดท Applications บนอุปกรณ์พกพาหรือโทรศัพท์มือถือ ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้นด้วยอย่างไรก็ตาม การออกอากาศรายการโทรทัศน์ผ่านทางทีวีทั่วไป (Traditional Broadcasts) ก็ยังคงได้รับความนิยมสูงจากผู้บริโภคอยู่ เมื่อเทียบกับโทรทัศน์ที่เผยแพร่ทางอินเตอร์เน็ตอย่าง rtve.es

สื่อใหม่ ๆ ในประเทศสเปน

สื่อใหม่ ๆ ในประเทศสเปนนั้น จะมุ่งเน้นในการใช้งบประมาณต่ำและหาแหล่งเงินทุนใหม่ ๆ ในการประกอบกิจการ และใช้การขยายตัวอย่างรวดเร็วของเครือข่ายสังคมออนไลน์ ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแบบ Multimedia Language โดยใช้เสียงและวีดีโอเป็นส่วนประกอบในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

ด้วยข้อจำกัดในการผลิตข่าวสารในสภาพแวดล้อมของการหลอมรวมสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น การอัพเดทข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ การปรับตัวของสื่อที่หลากหลาย ปริมาณงานที่มากเกินกว่าจำนวนคนงาน เป็นต้น ส่งผลกระทบต่อมาตรฐานของการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น มีการบิดเบือนของเนื้อหาข่าวสารจากความเป็นจริงที่ควรจะเป็น และความถูกต้องแม่นยำในการใช้ภาษาในการเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ ด้วยเหตุดังกล่าว เราจึงควรวิเคราะห์ผลได้ผลเสียในการผลิตข่าวสารโดยใช้เทคโนโลยีการหลอมรวมสื่อด้วย เพราะถ้ามีการบริหารจัดการได้ไม่ดีพอ อาจทำให้เนื้อหาข่าวสารที่เผยแพร่ออกไปมีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานที่ควรจะเป็น

ปัญหาของประเทศสเปนที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ข่าวสารทางสื่อ Digital

- ขาดหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่สื่อ Digital
- การระงับการออกอากาศสื่อ Digital ผ่านทางโครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์หลักในประเทศสเปน
- กฎหมายใหม่ที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคม มุ่งเน้นไปที่การเผยแพร่รายการต่าง ๆ ผ่านทางระบบโครงข่ายหรือระบบเคเบิ้ลทีวี โดยลืมความสำคัญของการหลอมรวมของสื่อและเนื้อหารายการ ตลอดจนลืมความสำคัญในการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในการเข้าถึงสื่อ Digital แบบใหม่ ๆ

<u>บทสรุป</u>

ในยุคแห่งการสื่อสารแบบConvergence เนื้อหารายการและการบริการที่เกี่ยวข้องกับโครงข่ายในกิจการโทรคมนาคมในระบบใหม่ จะก่อให้เกิดการแข่งขันด้านเศรษฐกิจของประเทศ และสร้างความมั่งคั่งให้กับประเทศชาติในอนาคตอันใกล้ ดังนั้นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้เกิดสิ่งดังกล่าวได้ คือ ต้องมีโครงสร้างพื้นฐานที่ดี ตลอดจนความสามารถในการอยู่รอดได้ในอุตสาหกรรมที่เต็มด้วยการแข่งขันและมีขีดความสามารถสูง “การหลอมรวมสื่อ” จึงถือเป็นรูปแบบใหม่เพื่อการจัดการข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะมุ่งเน้นไปที่สิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศที่มากยิ่งขึ้น
2. มีวิธีการแบบใหม่ ๆ ในการสื่อสารและจัดการข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ
3. มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้ส่งข่าวสารต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญ
4. การใช้ภาษาและสื่อในรูปแบบใหม่ ๆ เช่น รูปแบบ interactive รูปแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น
5. การให้บริการที่ขยายตัวขึ้น ทำให้มีการให้บริการช่องรายการต่าง ๆ มากขึ้น มี theme pack และรายการพิเศษต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น
6. การเพิ่มขึ้นของผู้ผลิตเนื้อหาข่าวสารต่าง ๆ
7. มีกิจวัตรใหม่ ๆ ของผู้บริโภคสื่อ ปรากฏออกมาให้เห็น
8. มีการแบ่งแยกความเป็นระบบ Digital ให้เห็นได้อย่างชัดเจนมากขึ้น
9. เกิดโอกาสใหม่ ๆ ในการพัฒนาสังคม

การเปลี่ยนไปสู่การออกอากาศหรือการเผยแพร่ข่าวสารในระบบ Digital จะก่อเกิดประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมมากมาย อาทิเช่น

- มีการนำเสนอรายการที่มากขึ้นเป็นทวีคูณ เนื่องด้วยผู้ชมที่มีมากขึ้น และความพิเศษของเนื้อหารายการที่นำเสนอที่หลายหลายยิ่งขึ้น
- มีการร่วมมือระหว่างผู้ให้บริการในด้านต่าง ๆ มากขึ้น ตั้งแต่ในกระบวนการผลิตเนื้อหารายการไปจนถึงการเผยแพร่ข่าวสารสาระไปยังผู้บริโภค เป็นเสมือนการเพิ่มคุณค่าในการให้บริการ Audiovisual Content ให้มากยิ่งขึ้น
- เพิ่มความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างผู้ชมกับกลุ่มใด ๆ โดยเฉพาะ เช่น สร้างระบบการจัดการ ระบบการวิจัยทางการตลาด หรือการซื้อขายสินค้าออนไลน์ (Electronic Commerce)

- เพิ่มทักษะใหม่ ๆ ในการจัดการกับระบบการปฏิบัติงานกับเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๖

หัวข้อหลัก(Theme) : Visit to Abertis Telecom and Television de Catalunya

สรุปการศึกษาดูงาน ๒ แห่ง มีดังนี้

๑. การศึกษาดูงาน ณ Collserola Telecommunications Towers (Abertis Telecom)

Abertis Telecom เป็นบริษัทที่เป็นผู้นำในการควบคุมโครงสร้างพื้นฐานของการสื่อสารของประเทศสเปน ซึ่งหน้าที่หลักของบริษัท คือ แพร่ภาพโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล กระจายเสียงวิทยุในระบบดิจิทัลและระบบอะนาล็อก ควบคุมวิทยุสื่อสาร ติดตั้งและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานของระบบอินเทอร์เน็ตไร้สาย และอื่นๆ นอกจากนี้ เพื่อการให้บริการต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของประเทศสเปน บริษัทมีศูนย์เพื่อให้บริการมากกว่า ๔,๐๐๐ ศูนย์ กระจายอยู่ทั่วประเทศทั้งในเมืองและตามชนบท บริษัทมีพนักงานซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดประมาณ ๑,๓๐๐ คน กระจายอยู่ทั่วประเทศเช่นกัน

Torre de Collserola เป็นอาคารสูงที่ตั้งอยู่บนเขา Tibidabo ใน Serra de Collserola เมืองบาเซโลนา ประเทศสเปน ซึ่งออกแบบโดยสถาปนิกชื่อ Sir Norman Foster และวิศวกรชื่อ Julio Martinez Calzon และ Manuel Julia Vilaedell สร้างขึ้นในปี ๑๙๙๑ โดยบริษัท Cubiertas y MZOV S.A. เพื่อการแข่งขันโอลิมปิกในปี ๑๙๙๒ โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ ใช้สำหรับส่งสัญญาณโทรทัศน์และวิทยุ และออกแบบเพื่อให้สามารถมองเห็นวิวทิวทัศน์ทั่วทั้งเมือง ซึ่งเมื่อวัดถึงจุดสูงสุดของเสาจะมีความสูง ๒๘๘.๔ เมตร (๙๔๖ ฟุต) มีทั้งหมด ๒๓ ชั้น และอาคารมีน้ำหนักทั้งหมด ๓,๐๐๐ ตัน เราได้รับการดูแลและอธิบายอย่างดีจากพนักงานภายใจ้การดูแลของคุณ Isabel Lara Lopez (Director of operation)

๒. การศึกษาดูงาน ณ Televisio de Catalunya (Carrer de la TV3 s/n, Sant Joan Despi)

ช่อง TV3 เริ่มทดลองออกอากาศรายการโทรทัศน์เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ค.ศ. ๑๙๘๓ และออกอากาศจริงเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ค.ศ. ๑๙๘๔ โดยที่ TV3 เป็นช่องรายการโทรทัศน์ช่องแรกที่ออกอากาศเฉพาะในแคว้นคาตาลัน และในปี ค.ศ. ๑๙๘๕ TV3 ก็ขยายพื้นที่การให้บริการมากขึ้นไปสู่เมืองอื่นๆ ซึ่ง TV3 เป็นอันดับหนึ่งในตลาดของกิจการโทรทัศน์ในแคว้นคาตาลัน

ในปี ๒๐๐๒ TV3 เริ่มออกอากาศรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล และมีการออกอากาศระบบ HD ในปี ๒๐๐๗ โดยมีการจัดตั้งสถานีแรกในประเทศสเปนเพื่อใช้ระบบ HD นี้

รายการโทรทัศน์ในปัจจุบันที่ TV3 ให้บริการ ประกอบด้วย รายการข่าว รายการกีฬา รายการสำหรับเด็ก รายการสารคดี รายการทอล์คโชว์ รายการเกมโชว์ ละคร และอื่นๆ